

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 10 2017 | 97. ÅRGANG |

Overvåket av PST:
– Grunnleggende
uakseptabelt

Nyheter fra Universitetsforlaget

Magnus Matningsdal

Straffeloven

De straffbare handlingene, kommentarutgave

Den 20. mai 2005 ble det vedtatt ny straffelov. Loven trådte i kraft 1. oktober 2015. Denne boken inneholder kommentarer til straffelovens andre del – de straffbare handlingene.

Kr 1599,-

Torje Sunde og Ida Sørebo

Tjenesteloven

Tjenestedirektivet i norsk rett, kommentarutgave

Tjenesteloven gjennomfører EUs tjenstedirektiv, som har til formål å gjøre det enklere å yte og motta tjenester på tvers av landegrensene innad i EU/EØS. Kommentarutgaven inneholder en grundig omtale av hver bestemmelse i tjenesteloven og setter disse inn i en bredere EØS-rettslig sammenheng. Boken tar også opp generelle spørsmål knyttet til fri bevegelighet av tjenester og etableringsretten, med omfattende henvisninger til rettspraksis og forarbeider.

Kr 899,-

Erlend Haaskjold

Obligasjonsrett

En innføring

Boken forklarer obligasjonsrettens begrepsbruk og metodelære på en instruktiv måte, og det er lagt vekt på å fremheve de sentrale hensyn som gjør seg gjeldende. På en pedagogisk måte fremstiller forfatteren hovedpunktene i reglene om skyldforholdets innhold og oppfyllelse. Videre behandles reglene om kontraktsbrudd, kreditormora og kontraktsrevisjon, i tillegg til enkelte særlige obligasjonsrettslige emner, som overdragelse av krav, motregning og foreldelse.

Kr 799,-

Arne Fliflet

Statsforfatningen i Norge

11. utgave

Statsforfatningen i Norge er et standardverk innen norsk juridisk litteratur. Boken gir en bred innføring i rettsreglene for norsk statsstyre. Den fremstiller og analyserer de vidtrekkende konstitusjonelle reformer som ble vedtatt gjennom grunnlovsendringene i 2014, 2015 og 2016.

Kr 899,-

Nils Erik Lie

Skjønnsprosessloven

Kommentarutgave

Kommentaren inneholder grundig omtale av hver enkelt paragraf i skjønnsprosessloven. Den har særlig fokus på de emner hvor skjønnsprosessen adskiller seg fra ordinær sivilprosess og har omfattende henvisninger til rettspraksis og lovforarbeider. Sentrale temaer er forholdet mellom skjønnsprosessloven, jordskifteloven og tvisteloven, skjønnsforutsetninger, prejudisielle realitetstvister, rettsmiddelordningen og saksomkostningsreglene.

Kr 999,-

Markus Jerkø

Bevisvurderingens rettslige rammer

Bevistema, bevisbyrde, beviskrav

Bevisvurderingens rettslige rammer omhandler bevistemaet, bevisbyrden og beviskravet, samt kravene til bevisvurderingen. Boken gir den første generelle og systematiske analysen av disse grunnleggende emnene på tvers av sivil- og straffeprosessen. Analysen av bevistemaet er et pionerarbeid i norsk rettsvitenskap, og den rådende forståelse av bevisbyrden og beviskravet utfordres på flere viktige punkter.

Kr 649,-

Innhold

Nyheter

- 4 Ny møteplass for legal-tech interesserte
- 6 Kritisk til politi-granskning før rettskraftig dom
- Kommentar
- 9 Hovedstaden
- 10 «Vi var helt bevisste på at dette ikke skulle bli et mini-Thommesen eller mini-BAHR»
- Overvåkningssaken
- 12 Advokatkontor havnet midt i Midt-Østen konflikt: Krever å få vite hvorfor de er overvåket
- 14 110 millioner fra Midt-Østen til Stavanger
- 16 Vil ha edruehet inn i tekno-debatten
- 18 Færre oversittere på glattcelle
- 20 PR-stunt for advokatvakt
- 25 – Rettshjelp bør være like naturlig som legehjelp
- 28 Angrer ikke på at de flyttet nordover
- 30 Her er landets beste internadvokater
- 46 Mangfold, bønnerom og vilje til å ofre
- 47 Økt slagkraft når to blir til en
- 48 Mekling – ny forretningsmulighet, eller skade for inntjeningen?
- 50 – Aldri tro du er ferdig utlært

Samling i nord

- 26 Advokat-treff i Lofoten

Tema: Barnefordeling

- 22 Høyt konfliktnivå i barnefordelingssaker
- 23 Advokater flinkere til å dempe
- 24 – Advokater har plikt til å tenke på barnets beste

Fast stoff

- 19 Månedens bilde
- 39 Debatt
- 41 Lederens kommentar
- 42 Bøker og lesestoff
- 43 JUS
- 44 Rett fra Sandane i Nordfjord
- 52 Jussbuss
- 53 Advokatansvar
- 54 Månedens advokat: Svein Kjetil Stallemo
- 56 Folk & Forum
- 64 Advokater i nyhetene
- 66 Sosiale medier

Forsidefoto: Advokat Bent Endresen og Kjell Bryggjeld fotografert av Marius Vervik. Redaksjonen avsluttet 27.9.2017
www.advokatbladet.no

www.facebook.com/Advokatbladet

@Advokatbladet

@Advokatbladet

12

54

46

Straff som fortjent?

DET STRIDER mot folks rettsfølelse og undergraver tilliten til rettsstaten at politimannen Eirik Jensen er dømt til 21 års fengsel i Oslo tingrett, mens mannen som drepte og mishandlet Christoffer Kihle Gjerstad (8), fikk åtte års straff, mener Ada Sofie Austegard, leder av Stine Sofies Stiftelse.

AT JENSENS handlinger skal gi 21 års fengsel, er direkte latterlig», sa Austegard da hun debatterte straffenivået med Advokatforeningens Merete Smith i NRK-programmet Ekko.

AUSTEGARD var en av Regjeringens støttespillere i fremstøtet for å heve den øvre strafferammen fra 21 til 26 år.

«HVIS DET ER så vanskelig å heve straffen til 26 år, så er jeg enig i at vi kan senke strafferammene på økonomisk kriminalitet og narkotika-kriminalitet til for eksempel ti år, men at overgrep og drap må ha 21 år», sa hun (se også debattinnlegg side 40).

MENS AUSTEGARD hevder at «folk flest» vil ha strengere straffer, viste Smith til at all forskning faktisk viser det motsatte, og minnet om at «folk flest», altså meddommere, faktisk hver eneste dag, i norske rettssaler, blir spurt om hva de mener er det riktige straffenivået.

«UNDERSØKELSER av meddommer-nes avgjørelser viser at de ofte legger seg på samme nivå som juristene, eller noe lavere», sa Smith.

ADVOKAT SVEIN KJETIL STALLEMO, som forsvarte gutten som først ble dømt til 11 års forvaring for to knivdrap i Kristiansand, tror at lekdommere i større grad enn jurister lar følelsene styre, og synes dette er bekymringsfullt (se side 54).

PROFESSOR EMERITUS Leif Petter Olaussen ved UiO publiserte i 2010 en undersøkelse om folks holdninger til straff. Den viste at 68 prosent av de spurte mente at straffene i Norge er for milde, og hele 84 prosent mente at voldsforbrytere bør straffes langt hardere enn i dag. Men da respondentene selv ble bedt om å avsi en passende straff i seks konkrete saker, avsa de i tre av sakene den samme straffen som domstolene, og i tre av sakene betydelig lavere straffer.

ROLLESPILLENE til Advokatforeningen, *Straff som fortjent*, viser akkurat samme tendens.

OLAUSSENS FORSKNING baserer seg på intervjuer fra 2009. Mye er endret siden da. Det er derfor på høy tid at det foretas nye undersøkelser om folks holdning til straff, slik at begrepet «folk flest» kan få et reelt innhold.

NINA SCHMIDT
REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Curt A. Lier.

Hevder å ha partner-oppskriften

Juristforbundet har funnet partner-oppskriften, og vil «avmystifisere» karriereløpet i advokatbransjen. President Curt A. Lier slår fast at de kvinnene som vil bli partnere, kan få det til.

I et innlegg i Aftenposten skriver president Curt A. Lier at forbundet «vil slutte å lete etter svaret på hvorfor det er ubalanse. Slutte å fokusere på om det er mektige menn i bransjen som holder kvinner nede, eller om det er kvinnene selv som ikke vil gjøre det som kreves».

Femten partnere – åtte menn og syv kvinner – er blitt dybdeintervjuet av forbundet, og deres historier om karriereløpet har klare fellestrekk, skriver Lier.

De var blitt partnere ved selv «aktivt og utålmodig gjøre krav på det», «vist til at de hadde skapt økte inntekter», «holdt seg faglig oppdatert og satt seg inn i tilgrensede fagfelt». De hadde også tidlig lagt avgjørende vekt på salg og «hvor viktig det var å gjøre sin kompetanse kjent gjennom å holde foredrag, innlegg i medier, bruke jungeltelegrafene og langsiktig pleie klientrelasjoner».

De femten la også vekt på det menneskelige, skriver Lier: «De hadde tidlig lært seg å behandle krevende klienter med empati, respekt og service», og la vekt på å være «gode lagspillere og trekke veksler på kolleger når det var påkrevet. Samtidig hadde de jobbet mye med seg selv for å bli robuste og tåle å stå i motvind.»

«Resultatene fra vår ferske undersøkelse har avmystifisert og tydeliggjort karriereløpet i advokatselskapene, slik at de som vil, kan få det til», avslutter Lier.

FUTURE LAWYER 2017

Driver du med «hestetransport», men ønsker å være en teknologisk spyspiss? I november samles tekno-interesserte advokater på Future Lawyer-konferanse i Oslo.

TEKST: NINA SCHMIDT

Det er nettavisen Shifter – som dekker nyheter om tekno-oppstartsselskaper – som står bak arrangementet som arrangeres den 20. november i Oslo.

Journalist og arrangør Lucas Weldeghebriel lover foredragsholdere på øverste

hylle, men også litt mer «rock'n roll» enn man er vant med i den ellers nokså konservative advokatbransjen.

– Vi flyr inn noen av de fremste hodene i verden innenfor dette feltet fra Canada, USA, London, Frankrike og Nederland. Vi

ønsker at deltagerne skal få utvidet perspektiver om hva som er mulig å få til, sier Weldeghebriel.

Målgruppen for arrangementet er alle som ser at den digitale internettøkonomien også vil spise seg inn i advokatbransjen, og som vil

være med på utviklingen, understreker han.

– Vi ønsker å gi deltagerne et bredere perspektiv på digitalisering, og et innblikk i hva som skjer internasjonalt. På Future Lawyer vil man få eksempler på konkrete caser der advokatfirmaer har tatt

grep og gjennomført endringer, sier han.

Et mål er at arrangementet skal være en god nettverksarena.

– Vi tror at bransjen i større grad bør jobbe sammen, dele kunnskap, og utvikle nye forretningsmodeller

sammen. Evnen til å samarbeide og konkurrere mot fienden på samme tid, vil trolig bli en av de største utfordringene fremover, sier Weldeghebriel.

Her er noen av foredragsholderne:

Richard Susskind: Professor ved Oxford Internet Institute. Har jobbet med informasjonsteknologi og juss i en årrekke. Uavhengig rådgiver til en rekke store selskaper. Forfatter av flere bøker, deriblant Tomorrow's Lawyers.

Michele DeStefano: Grunnleggeren av Law Without Walls, en internasjonal tenketank for advokater og andre profesjonelle som jobber sammen for å skape innovative forretningsmuligheter innen juss, business og teknologi.

Peter Aprile: Canadisk advokat og grunnleggeren av Counter Tax Lawyers, som bruker digitale verktøy for å løse skattefloker. Har egen, prisvinnende podcast; Building New Law.

Marie Bernard: Innovasjonsdirektør i det globale advokatfirmaet Dentons, og rådgiver ved Nextlaw Labs.

Advokatbladet er en av partnerne bak arrangementet. Våre lesere får ti prosent rabatt dersom du melder deg på via denne linken <https://shifter.hoopla.no/sales/3275182223/?promo=advokat17>

For mer informasjon, sjekk futurelawyer.confetti.events

Ny møteplass for legal-tech interesserte

Lawtech-gründer har skapt ny møteplass for teknologi-frelste advokater, og peker på tre nøkkelområder der digitalisering om noen år vil konkurrere ut ordinære advokater-tjenester.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Maskinlæring, ekspertlogikk og block chain er ifølge gründer av Lawbotics, tidligere Wiersholm-advokat Merete Nygaard, hjelpemidler som kan gjøre oppgaver advokater gjør i dag i fremtiden.

– Ved å benytte maskinlæring kan du finne frem til et stort antall data som vil gi et bedre grunnlag for beslutninger. Hele målsetningen er at du skal kunne lære av data for å kunne forutse hendelser og utfall. Hvis du bruker maskinlæring på kontrakter, kan du identifisere risikoklausuler og sammenligne med andre kontrakter for å se om de er vanlige eller uvanlige, sa Nygaard under et møte for lawtech-interesserte i Oslo.

ENORM INTERESSE

Møtet, som var åpent for alle, var det første selskapet inviterte til, med foredrag og mingling på plakaten. Målet er å tilby en møteplass for gründere og andre legal tech-interesserte. Og at

interessen er stor er det liten tvil om: På nettsiden Meetup.com/oslo-legal-tech har over 300 interesserte allerede meldt sin interesse for møteplassen.

Nygaard pekte på at maskinlæring gjør at man kan slippe å lese hele kontrakter manuelt for å finne problemområder.

– I selskapsgjennomgangene vil du spare masse tid ved å la maskinene identifisere hva som kan være problematisk i avtalen, påpekte Nygaard.

Et annet område er ekspertlogikk for applikasjoner og avtalegeneratorer.

– Begge områder baserer seg på at eksperter har definert logiske slutninger for hva utfallet skal bli. Vi i LawBotics har eksempelvis brukt ekspertlogikk til å lage automatisere aksjonæravtaler, sa Nygaard.

KOMPLISERT TEKNOLOGI

Det siste området Nygaard tror vil kunne spille en nøkkelrolle er block chain, som

hun mener har et enormt potensial av mulige bruksområder.

– Jeg skal ikke forklare hvordan det fungerer – de aller færreste av oss vet hvordan internett fungerer, selv om vi bruker det hver eneste dag. Man kan si at block chain er internett for deling av verdier. Block chain tar bort usikkerhetsmomenter, og fjerner behovet for mellommenn, sa Nygaard.

WIERSHOLM PÅ BALLEN

Niklas Larsson er direktør for digital transformasjon i Wiersholm, en stilling han har hatt siden påsketider. Han ser flere utfordringer ved å skulle ta selskapet inn i en ny teknologisk tid.

– Generelt vil jeg si at det å jobbe i et eldre større advokatfirma har tre ulemper. Man er fastlåst i gamle måter å tenke på – spesielt om man har store klienter. Vi har topp juss-kompetanse, men en utfordring med å at vi også trenger

Merete Nygård sammenlignet Big Data og tenåringssex.

topp teknologisk kompetanse og prosjektledere. I tillegg har vi Kodak-effekten. Kodak utviklet digital-kameraet, men fordi dette utfordret deres store pengemaskin, film, tok de det ikke videre. Senere gikk Kodak under, nettopp på grunn av digitalkameraer, sa Larsson.

– At mange av de teknologiske mulighetene utfordrer det man gjør fra før, er utvilsomt en utfordring for hele bransjen. Da handler det om å dyrke det man kan, forfektet Wiersholm-direktøren, og pekte på lokal kompetanse som en av selskapets fremste fordeler fremfor utenlandske konkurrenter.

Lucas Weldeghebriel arrangerer event om advokatyrkets fremtid.

Kritisk til politi-granskning før rettskraftig dom

Det er problematisk at en granskning av politiet i lys av Eirik Jensen-saken skal skje før dommen er rettskraftig, mener Erik Keiserud, tidligere leder av Advokatforeningen og en av Norges mest anerkjente prosedyreadvokater.

TEKST: NINA SCHMIDT

Han synes det er spesielt at Justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen (FrP) tok initiativ til å granske politiet rett etter at dommen mot Jensen falt i Oslo tingrett.

– Det er blitt sagt at granskningen skal være uavhengig av skyldspørsmålet og det endelige utfallet av rettssaken. Hvis forholdene som skal granskes ikke er knyttet til rettssaken, hvorfor har man da ikke startet granskningen tidligere? Rettssaken ble jo avsluttet før sommerferien. Det er litt underlig at granskningen plutselig ble aktuell i forbindelse med at Jensen ble kjent skyldig i tingretten, sier Keiserud.

Han mener det i høyeste grad er grunn til å gå gjennom politiets rutiner og regler, og å undersøke i hvilken grad disse er blitt fulgt.

– Men det synes litt prematurt å gjøre det nå, før skyldspørsmålet er avgjort. Det blir vanskelig å foreta en avgrensning, uten at det på en uheldig måte får betydning for straffesaken. Det vil være vanskelig å skille mellom det som skal granskes, og det som skal behandles i rettssaken, sier Keiserud.

KAN VÆRE SYSTEMSVIKT

Professor Hans Petter Graver ved Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo forstår at Justisdepartementet har varslet granskning nå.

– Noe av det mest alvorlige som er kommet frem om politiet, er hvordan

Erik Keiserud.

Hans Petter Graver.

Eirik Jensen har operert helt på utsiden av loven og av de retningslinjer politiet har for behandling av informanter. Dette har tydeligvis vært kjent i politiet i mange år, samtidig som politiledelsen ikke har oppfattet Jensen som noe annet enn en dyktig politimann, sier Graver.

Når kontakten med informanter ikke skjer etter boken, svekker det kontrollen med om politiet bruker ulovlige metoder for å fremskaffe bevis, samt mistenktes mulighet for innsyn i sakene, understreker Graver.

– Denne type informasjon fremkommer tydelig av dommen, og handler ikke om korrupsjon eller skyldspørsmålet. Hvis det er utbredt i politiet å se gjennom fingrene på dette, så er det en alvorlig systemsvikt, sier Graver.

MÅ VEIE MOT HVERANDRE

Å granske slike forhold som dette må være helt greit å sette i gang med, i og med at forholdene allerede er kjent, mener han.

– Det er nødvendig å gjøre noe med det. Men det er klart; en granskning som bygger på en forutsetning om at Jensen har medvirket, og som forutsetter at han er skyldig i det han er dømt for, vil være veldig betenkelig. Man må foreta en avveining, og skille tingene fra hverandre. Behovet for å rydde opp i betenkelige etterforskningsmetoder

må settes opp mot Jensens rettssikkerhet, og det er viktig at domstolen behandler saken uten innblanding fra politiske myndigheter, sier Graver.

Som Erik Keiserud, er han overrasket over at forholdene ikke er blitt grepet fatt i mye tidligere.

– Ja, disse tingene kom jo frem ganske tidlig i retten, men jeg skjønner at Justisdepartementet og Regjeringen viser tilbakeholdenhet, ettersom det er vanskelig å skille ting fra hverandre.

Vil ha lyd og bilde

Keiserud mener det ville ha vært en fordel dersom vitne- og partsforklaringer fra behandlingen i tingretten var blitt tatt opp på video, slik Straffeprosessutvalget har foreslått.

Keiserud satt i dette utvalget, som i november i fjor la frem forslag til ny straffeprosesslov (NOU 2016:24). Forslaget har vært ute på høring, og ligger nå til behandling i departementet.

– Dersom saken skal opp til ny prøving i lagmannsretten, må bevise føres på nytt, eventuelt supplert med nye bevis. Med lyd- og bildeopptak kunne vi sluppet mange gjentakelser, og prosessen ville vært mer effektiv og kostnadsbesparende. Samtidig vil det, når vitnene skal forklare seg i lagmannsretten, ha gått enda lenger tid siden forholdene de skal forklare seg om, skjedde, sier Keiserud.

ARNTZEN
DE BESCHE

I Arntzen de Besche blir du utfordret.
Vi satser på deg som vil lære mer.
Sammen vil vi gjøre deg best.

www.adeb.no

Aktuelle fagtilbud – meld deg på!

AJOURFØRINGSKURSET		
Det årlige ajourføringskurset 2017, Oslo	30. NOV.-1. DES.	
Det årlige ajourføringskurset 2017, Bergen	16.-17. NOV.	
Det årlige ajourføringskurset 2017, Tromsø	2.-3. NOV.	
ANDRE KURS		
Hvitvasking	26. OKT.	
Hvitvasking – hvordan gjennomføre regelverket i advokatvirksomhet	21. NOV.	
Writing Modern Legal English	6. NOV.	
Økonomiforståelse	19.-20. OKT.	
ARBEIDSRETT		
Ny lov om statens ansatte	5. DES.	
Kollektiv arbeidsrett	13.-14. OKT.	
Sentrale arbeidsrettslige emner	30. OKT.	
Det årlige pensjonskurset	7. NOV.	
BARNERETT		
Barnerettsdagen	9. NOV.	
BOLIG- OG EIENDOMSRETT		
Det årlige bolig- og eiendomsrettskurset	19.-20. OKT.	
Oppdatering for eiendomsめlere	27.-28. NOV.	
BYGNINGS- OG REGULERINGSRETT		
Det årlige plan- og bygningsrettskurset	26.-27. OKT.	
BYGGEKONTRAKTER OG ENTREPRISERETT		
Grunnkurs i byggekontrakter og entreprise	2.-3. NOV.	
COMPLIANCE		
Det årlige kurset i compliance	2.-3. NOV.	
ENERGI- OG MILJØRETT		
Vanndirektivet og vannforskriften – konsesjon, revisjon	17. OKT.	
ERSTATNINGSRETT		
Det årlige personskadeerstatningsrettskurset	9.-10. NOV.	
ETIKK		
Etikk og risikohåndtering for advokater, Oslo	11. OKT.	
Etikk og risikohåndtering for advokater, Trondheim	28. NOV.	
Etikk og risikohåndtering for advokater, Bergen	6. DES.	
Etiske dilemmaer – etikk for advokater	31. OKT.	
FAMILIE-, ARVE- OG SKIFTERETT		
Det årlige kurset i familie- og arverett	19.-20. OKT.	
FISKERI- OG HAVBRUKSRETT		
Fiskeri- og havbruksrett – tillatelser og reguleringer	26. OKT.	

FORVALTNINGSRETT OG STATSRETT		
Fakta i forvaltningsretten	20. NOV.	
Sakskostnader i forvaltningsretten	6. DES.	
FORHANDLINGER		
Strategiske forhandlinger	30. NOV.	
FORSIKRINGSRETT		
Det årlige kurset i avhendingsloven og eierskifteforsikring	23. NOV.	
HELSE- OG TRYGDERETT		
Det årlige helserettskurset	26.-27. OKT.	
KONTRAKTSRETT		
Det årlige kontrakt- og entrepriserettskurset	16.-17. OKT.	
Drafting contracts in English	7. NOV.	
LEDELSE		
Styrearbeidutdanningen	30. OKT.-19. DES.	
Law Firm Management	22. NOV.-13. APR.	
MENNESKERETTIGHETER		
Straffelovens terrorbestemmelser og forholdet til internasjonal humanitær rett	21. NOV.	
OFFENTLIGE ANSKAFFELSER		
Konsesjonskontrakter	26. OKT.	
PATENT-, VAREMERKE- OG DESIGNRETT		
Det årlige patent-, varemerke- og designrettskurset	31 .OKT.-1. NOV.	
PERSONVERN		
Det årlige personvernkurset	26.-27. OKT.	
Personvern i praksis	14. NOV.	
Innføring i personvern	26. NOV.	
SELSKAPSRETT		
Sentrale selskapsrettslige emner	9.-10.OKT.	
Den årlige selskapsrettskonferansen	26.-27.OKT.	
SIVILPROSESS		
Det årlige sivilprosesskurset	12.-13. OKT.	
Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett	16. OKT.	
Argumentasjon og prosedyreteknikk	8. NOV.	
Sivilprosess – gjennomføring av rettsaker	6.-14. DES.	
STRAFFERETT		
Praktisk strafferett – forsvareroppgaver og rolle	17. NOV.	
UTDANNINGSRETT		
Det årlige kurset i utdanningsrett	16.-17. NOV.	

Se **jus.no** for fullstendig kursoversikt og program

Erlend Wessel Carlsen var frem til utgangen av 2016 redaksjons-sjef for Finansavisen Jus, og hadde ansvaret for Advokatundersøkelsen fra 2008–2016. I dag jobber han som kommunikasjons-sjef i snusprodusenten Swedish Match Norge.

Hoved-
staden

Vekstvilkårene for advokat-standen er markant tøffere utenfor tigerstaden.

Oslo, Oslo, du er liten til å være så stor.
Oslo, Oslo, aller deiligste stedet på jord!

Lars Lillo-Stenbergs musikalske hyllest til hovedstaden oppsummerer vekst-toppen i advokatbransjen så godt at man nesten skulle trodd den var skre- vet etter å ha lest seneste utgave av Finansavisen Jus. Avisen presenterer landets 100 største advokatfirmaer, med tilhørende reportasjer. Av de 50 øverst rangerte selskapene er kun 8 hjemmehørende utenfor Oslo.Av disse åtte er halvparten under halvannen time fra hovedstaden i bil.

Da står man igjen med stusselige fire selskaper i resten av Norge. Harris, Øverbø Gjortz, Haver og Tofte. I hen- holdsvi Bergen, Molde, Stavanger og Kristiansand. Tre av dem vokste i fjor, mens Harris – landets største ikke- oslobaserte advokatfirma – opplevde en tilbakegang.

For bransjen vokste – som den alltid gjør uansett hvilken vei pilene peker i næringslivet – i 2016, og markedet for juridiske tjenester vil fortsette å øke.

Men selv om man er godt vant med at det drypper i Bergen, er det nesten utelukkende i hovedstaden det dryp- per økonomisk. Ser man på tabellene «størst inntektsvekst» og «størst pro- sentvis vekst» er det utelukkende oslo- firmaer. Fra én til ti. I begge tabeller.

Nå er det jo slik at en rekke av de store firmaene har kontorer i store deler av landet, men tallene for deres virksomhet i de ulike byene er ikke offentlige. I tillegg så ser man at innfu- sjonerte selskaper (som Ryger som ble

Faksimile fra Finansavisens Jus-bilag 15.9.17.

Regnskap topp 100						
Selskap	Poststed	Inntekter 2016	Inntekter 2015	Endring	Prosent	Årsresultat
1 Wikborg, Rein & Co Advokatfirma	Oslo	861.544	879.954	-18.410	-2,1	422.161
2 Advokatfirmaet Thommessen	Oslo	818.218	721.925	96.293	13,3	410.759
3 Advokatfirmaet Schjødt A	Oslo	736.093	728.743	7.350	1,0	433.649
4 Advokatfirmaet Wiersholm	Oslo	681.343	607.587	73.756	12,1	317.364
5 Advokatfirmaet Ba-hr	Oslo	606.168	601.272	4.896	0,8	377.680
6 Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig	Oslo	494.344	471.540	22.804	4,8	260.711
7 Advokatfirmaet Pricewaterhousecoopers	Oslo	450.913	459.748	-8.835	-1,9	62.343
8 Deloitte Advokatfirma	Oslo	429.313	362.163	67.150	18,5	15.564
9 Advokatfirmaet Selmer	Oslo	390.910	364.636	26.274	7,2	136.459

en del av Hammervoll Pind) ender opp med hovedsete i Oslo. Men at ingen selskaper utenfor Oslo er inne på topp ti-listen over prosentvis vekst er en vekker. Særlig når Finansavisen Jus slår fast at 8 av 10 inntektskroner kommer fra topp 30 på listen. Der er 29 av selskapene fra Oslo.

Det som er litt skremmende er at det ikke finnes unntak. Der Oslo-baserte Glittertind og Michelet & Co startet opp og raskt har fått inntekter på pluss/ minus 40 millioner kroner og dermed blitt selvskrevne på topp 100-listen, finnes det ikke ett nytt eller nyere fir- ma på listen utenfor Oslo. Grensen for å komme inn på listen er en omsetning på drøyt 17 millioner kroner, en bety- delig sum, for all del, men det utgjør samtidig mindre enn hva flere av de best betalte partnere i de største firma- ene tjener alene.

For der Glittertind og Michelet var toppadvokater som nærmest videre- førte avdelingen sin fra et stort firma til under eget seil, så finnes det også andre måter å bygge på. En av dem kan oppsummeres i tre bokstaver: CLP.

Selskapet, som har 10-årsjubileum i år, omsatte i fjor for 116 millioner kro- ner, en vekst på over 40 prosent. Det er intet annet enn svært imponerende.

De andre selskapene på topplisten over prosentvis omsetningsvekst er nevnte Michelet og Glittertind, samt selskaper som er resultat av fusjoner og mindre selskaper der noen millioner kroner i økt omsetning gir stor vekst.

CLP økte omsetningen med snaut 34 millioner kroner, og er nå landets 24. største advokatfirma. Og i den voldsomme veksten har de opprett- holdt marginene, som er på nivå med de aller aller beste. Selskapet har da også tiltrukket seg profilerte partnere fra de store firmaene, som Kyrre Eggen fra Wiersholm, Jakob Villum fra Schjødt og Andreas Kildal fra Wikborg Rein. De startet som et lite boutique- firma, og har gradvis endret profil og arbeidsoppgaver i tråd med veksten.

Er det mulig å kopiere CLP-modellen utenfor Oslo, når hovedstaden har en så magnetisk kraft på juridiske hoved- kontor? Hvorfor ikke? Det er nok av folk og næringsliv å betjene utenfor Oslo. Det vil ikke nødvendigvis gå like raskt, men det er gledelig å se at det allerede finnes initiativer i andre byer med folk som flytter «hjem» etter mange år i hovedstaden. Problemet er ofte at vekstambisjonene ikke er like høye sammenlignet med kappløpet i hovedstaden.

«Vi var helt bevisste på at dette ikke skulle bli et mini-Thommesen eller mini-BAHR»

Nadin Haugerud og Anders Pind er daglig leder og managing partner i nisjeselskapet Hammervoll Pind som holder til ved Slottsparken i Oslo.

På fire år har Hammervoll Pind vokst fra å være et lite nisjeselskap med 22 millioner i omsetning til å ha om lag åtti medarbeidere og over 100 millioner kroner i omsetning i år. Men partnerne ønsker å jobbe mindre enn i de største advokatfirmaene.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– For oss som jobber med eiendom, er klientene opptatt av lokal representasjon. Dette er noe av grunnen til at vi har utvidet med kontorer i andre nor-

ske byer. Vi oppdaget fort at de fleste andre advokatfirmaer var veldig sentralisert rundt hovedstaden. Det er ingen hemmelighet at vi planlegger å ekspan-

dere til andre norske byer, og stadig er på utkikk etter samarbeidspartnere, sier managing partner Anders Pind – uten å ville avsløre hvilken by som er neste ut.

Han har mangeårig erfaring fra Thommessen før han i 2013 gikk inn i Hammervoll og Co, etablert og bygget opp av Haldenseren John Hammervoll. Selskapet har siden da ekspandert kraftig og har i dag kontorer i Stavanger, Bergen, og Halden i tillegg til hovedkontoret i Oslo. Stavanger-avdelingen ble til gjennom en fusjon med det lokale firmaet Ryger. Hammervoll Pind hadde i fjor en omsetning på drøyt 70 millioner kroner, opp fra 38 millioner kroner året før og er med det inne på Finansavisen Jus' oversikt over advokatfirmaene i Norge med størst prosentvis vekst.

I dag teller selskapet alt i alt om lag åtti personer – og omsetningen vil ifølge Pind runde hundre millioner kroner.

MINDRE ARBEIDSPRESS

– I andre norske byer er det firmaer som ligner Ryger, store og viktige i sitt lokalområde, men som merker at de mangler kontakt mot Oslo. Vi opplever at mange av disse vil prate med oss, og mener definitivt vi kan bli større uten å møte oss selv i døren, sier Pind.

Selskapet startet opp i nåværende form i 2014 av en gjeng studiekamerater der mange hadde vært partnere i andre større firmaer, og nå var klare for å jobbe litt mindre.

– Vi har en partnerstab som har vært litt rundt omkring, og fanget opp det man liker og ikke liker andre steder. Vi var helt bevisste på at dette ikke skulle bli et mini-Thommesen eller mini-BAHR – her skal vi jobbe litt mindre.

Selv prioriterer jeg alltid mine barns fotball- og håndballkamper. Men dette er ingen kritikk av de største firmaene, de må selvfølgelig serve klientene slik de gjør. Å jobbe der blir et livsstilvalg, sier Pind.

Han mener man kan måle arbeidspresset i antall fullmektiger pr. partner.

– De aller største har gjerne en faktor på 3,5 til 4 ansatte pr. partner. Vi har vedtatt at vi skal være på én til to ansatte pr. partner. Dette gjør noe med

tempoet og flyten i butikken, påpeker Pind og tillegger raskt;

– Men vi er jo ikke på ferie her heller. Vi selger timer og lever av det – slik man gjør alle andre steder!

– MÅ ØKE KVINNEANDELEN

Av selskapets 22 partnere, er 21 menn og én kvinne. Ikke bra nok, ifølge Pind.

– Vårt største problem er at vi har en for dårlig kjønnsbalanse. Det får vi høre av de ansatte også. Det skal vi gjøre noe med, og fra årsskiftet håper jeg det vil komme flere kvinnelige partnere. Vi har klienter som helt konkret etterspør det også, sier Pind, og forteller at selskapet forsøker å tenke litt utenfor boksen når de ansetter.

I fjor ble Nadine Haugerud, som har mangeårig erfaring fra ulike bransjer, blant annet fra Thommessen og DLA Piper, hentet til selskapet.

– Advokater er flinke til å håndtere saker, men ikke nødvendigvis til å håndtere medarbeidere, lage gode systemer, og følge opp folk. Den delen av advokatvirksomheten må profesjonaliseres, er Pinds forklaring.

Den administrative ledergruppen har nå en overvekt av kvinner.

HAMMERVOLL PIND

- 2014
Omsetning: 22.759.000
Antall ansatte: 11
Antall partnere: 9
- 2015
Omsetning: 38.443.000
Antall ansatte: 34
Antall partnere: 14
Kontorer i Oslo, Bergen
- 2016
Omsetning 70.890.000
Antall ansatte: 37
Antall partnere: 16

I fjor høst ble administrerende direktør i HAV Eiendom gjennom ti år, Eva Hagen, ansatt i som advokatfullmektig.

– Det ligger i sakens natur at hun er en soleklar partnerkandidat når hun får bevillingen, fastholder Pind.

Nadin Haugerud stortrives i sin nye jobb som daglig leder i advokatfirmaet.

– Anders har sagt at han ønsket å skape et advokatfirma som han selv har lyst å jobbe i. Det opplever jeg absolutt at han har gjort. Min oppgave er nå å sørge for at alle fortsetter å gjøre det de er gode på, sier Haugerud.

ANNONSE

Finansavisen
JUS

23. november
NB: Ny dato

Les også: Robotenes inntog | Advokatbransjen • Norske advokater i London

Finansavisen
JUS
 November 23. november 2017

Norges
100
største
advokatfirmaer

I neste utgave kommer oversikten over hvilke advokater som tjener mest. Og selvfølgelig mange andre gode artikler innen jus, finans, skatt og annet interessant, skrevet for næringslivsfolk og advokater.

Magasinet gir også en unik mulighet for annonsering og profilering av juridiske tjenester. 71,4% av Finansavisens lesere har beslutningsmyndighet ved juridisk bistand eller valg av advokattjenester. JUS-magasinet har meget høy nytteverdi for leserne og har lang levetid.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Oppslag: 40 000

For annonseinformasjon kontakt: Caroline Reed Smith-Meyer
 Tlf. 900 15 283 – E-post: caroline@hegnar.no

Finansavisen

Advokatkontor havnet midt i Midt-Østen konflikt

Krever å få vite hvorfor de er overvåket

Bent Endresen og Kjell Brygfeld har et sterkt politisk engasjement, blant annet for rettssikkerhet for palestinere, og har vært flere ganger i Midt-Østen.

Advokat Bent Endresen i Stavanger er blitt ulovlig overvåket av PST. – Grunnleggende uakseptabelt og helt uhørt, sier Endresen, som varsler rettslige skritt.

TEKST: NINA SCHMIDT
FOTO: MARIUS VERVIK

STAVANGER: – Overvåkingen er særdeles problematisk fordi den er knyttet til at advokatkontoret har bistått en klient som er siktet for en kriminell handling. Det er ikke opplysninger om min person som er av særlig interesse for PST. Nå er vi nødt til gå til domstolen for å få oppklart hva som har skjedd, sier Bent Endresen.

–Vi håndterer sensitiv informasjon fra klienter hver eneste dag. Det er helt uakseptabelt at denne type informasjon skal komme andre for øre. Det betyr at klienter vil være forsiktige, og kanskje ikke bruke oss fordi det er fare for at informasjon kan komme på avveie, sier Endresen.

HEMMEGIG ETTERFORSKNING

Han mener at overvåkingen kan knyttes til at to av hans kolleger, advokatene Kjell Brygfeld og Erik Torall i Advokatfirma Endresen Brygfeld Torall (EBT) i Stavanger, har representert henholdsvis norsk-palestineren Loai Deeb (42) og organisasjonen han ledet, Global Network for Rights and Development (GNRD). Begge er siktet for hvitvasking av penger.

Endresen og Brygfeld mener at norsk politi etterforsker norsk-palestineren Deeb og GNRD – som fikk store økonomiske bidrag fra De forente arabiske emiratene – i hemmelighet, og at saken har sterke politiske overtoner.

–Vi har havnet midt oppe i en Midt-Østen-konflikt, sier Brygfeld og Endresen til Advokatbladet.

Økokrim har siktet Deeb for hvitvasking av mellom 50 og 100 millioner kroner, samt for å ha underslått drøye ti millioner kroner fra GNRD og brukt pengene på pengespill på internett.

– Dette til tross for at myndighetene var varslet av Deeb om at det ville bli overført midler fra Emiratene til Norge,

at overføringene er gått gjennom bank-systemet, at det er ført regnskap over midlene, og at midler til Deeb personlig er innrapportert til skattemyndighetene og betalt skatt for, forteller de.

De to Stavanger-advokatene tror derfor at det er helt andre ting enn mistanke om hvitvasking og underslag som var årsaken til at politiet i mai 2015 arresterte Deeb og foretok en razzia i organisasjonens lokaler – og til overvåkingen: De tror at saken, som har forgreininger til Qatar og De forente arabiske emirater, dreier seg om mistanke om spionasje eller liknende forhold (se side 14-15).

Brygfeld og Endresen bestrider at de på noen måte har engasjert seg i kriminelle aktiviteter.

–Vi legger til grunn at overvåkingen av oss er et ledd i overvåkingen av klienten – og det er helt uakseptabelt sett fra enhver synsvinkel.

LOVLIG OVERVÅKET?

Advokatene ved Stavanger-kontoret er av den oppfatningen at tre av partnerne

ved kontoret er blitt overvåket, men at advokat Brygfeld og Torall er blitt «lovlig» overvåket, og at den ulovlige overvåkingen av Endresen – som ikke har hatt noe med Deeb og GNRD-saken å gjøre – skjedde ved en glipp.

– Flere av oss ved kontoret har opplevd rare ting med telefonen, og fått en del informasjon fra forskjellig hold som tilsier at vi er overvåket. Vi mistenker at det foreligger en kjennelse på meg, og at jeg er lovlig overvåket. Men vi får i realiteten ingen informasjon om hva som har foregått, sier Brygfeld.

Ved iverksettelse av lovlig overvåking, må det først avsies en kjennelse av særskilte dommere som gir tillatelse til overvåkingen. Slike kjennelser er hemmelige.

– Overvåking av advokatkontorer er helt utenkelig i europeisk sammenheng. Vi tror det fortsatt foregår overvåking

av enkelte her på kontoret, men det har vi ikke dokumentasjon på. Vi har vel blitt litt paranoide, sier Brygfeld.

VIL ENDRE RETTSTILSTANDEN

Rettstilstanden omkring innsyn i den type saker er definert av den såkalte Peder Martin Lysestøl-saken, forteller Brygfeld.

Lysestøl, en tidligere AKP-er, gikk til sak fordi han ville vite hvorfor han ble overvåket av politiet, men tapte både i Høyesterett (1983) og i EMK.

–Vi forbereder nå et søksmål mot den norske staten. Isolert sett er det et poeng å få endret på rettstilstanden. Høyesterett la til grunn i Lysestøl-saken at staten ikke er pliktig til å opplyse hva som hadde foregått. Hvis det er slik at advokater blir overvåket, lovlig eller ulovlig, men i første rekke ulovlig, så er det viktig å få endret denne praksisen, slik at den som er

blitt overvåket, kan få ut informasjon om hvorfor overvåkingen har skjedd, og omfanget av den. Vi ønsker rett å slett å pålegge staten å gi de opplysningene som er nødvendige for å få konstatert omfanget av overvåkingen, innholdet i den, og omstendighetene rundt, sier Brygfeld.

De to synes det er uakseptabelt at staten ikke skal være nødt til å opplyse om dette.

ETTERLYSER SIVILT MOT

– Mitt håp er at det finnes folk med sivil mot som er villig til å fortelle hva som har skjedd, sier Kjell Brygfeld.

De to håper nå også at flere advokater, og Advokatforeningen, vil engasjere seg i saken, og protestere, både lokalt og nasjonalt.

Advokatforeningens leder: Forstår PST hva de setter på spill? Se kommentar side 41

Tvilsomt, rettslig lys

Advokat og styreleder i Den internasjonale juristkommisjon i Norge, Jon Wessel-Aas, mener det er svært problematisk at den som urettmessig overvåkes, ikke får innsyn i egen sak.

At sikkerhetspolitiet i en rettsstat overvåker, eller på annen fordekt måte samler inn og registrerer opplysninger om en advokat, er selvsagt kontroversielt, når advokaten selv ikke er mistenkt for noe lovstridig, men bare har opptrådt som advokat, understreker han.

– Advokatrollen nyter særskilt vern etter Grunnloven og menneskerettighetene mot slike inngrep i sin uavhengighet. Det er særlig problematisk, når det, som i denne saken, ikke gis nærmere opplysninger om årsaken til og innholdet i PSTs ulovlige inngrep. Her har myndighetene begått et inngrep i advokatens grunnlovbeskyttede rettigheter, men han settes ikke reelt sett i stand til å forfølge det, fordi de samme myndighetene hol-

der tilbake informasjon om sitt eget lovbrudd, sier Wessel-Aas.

På grunn av arten av PSTs virksomhet, vil det selvfølgelig være slik noen ganger at hensynet til pågående operasjoner gjør at man ikke kan gi ut all informasjon i slike tilfeller, sier han.

– Men problemet med vår lovgivning på dette feltet er at hovedregelen er at den som blir utsatt for urett fra PST, ikke en gang får vite at det har skjedd, med mindre vedkommende selv fatter mistanke, og ber EOS-utvalget om å undersøke. Og selv da vil hovedregelen være at nærmere opplysninger om PSTs ulovlige handlinger regnes som graderte, slik at de ikke kan gis til den som er utsatt for overgrepet, med mindre Justisdepartementet – som jo selv er ansvarlig for PSTs handlinger – samtykker i at det skal gis innsyn. Denne ordningen står i seg selv i et tvilsomt rettslig lys etter Grunnloven og menneskerettighetene, sier Wessel-Aas.

ANNONSE

AVSLUTTE BOET?

avskrive fordringene eller gjøre de om til kontanter, nå.

Din trygghet – Vi har kjøpt pengekrav (også uavklarte) i 16 år fra konkursbo. Alle beløp. Blir vi enige betaler vi straks. All informasjon behandles konfidensielt.

NYTT: vi kjøper også utestående **salærkrav**.

www.7-fjell.no

110 millioner fra Midt-Østen til Stavanger

Ifølge boinnberetningen ble det i løpet av tre år kanalisert over 110 millioner kroner fra banker i Midt-Østen til menneskerettighetsorganisasjonen GNRD på Hillevåg i Stavanger.

TEKST: NINA SCHMIDT. FOTO: MARIUS VERVIK

– Saken berører grunnleggende forhold for advokatvirksomheter, sier Kjell Brygfeld.

Etterforskningen av Loai Deeb og organisasjonen GNRD har pågått i flere år, og siktelsen ble utarbeidet den 13. mai 2015. Men først sommeren 2016 fikk advokatkontoret EBT tilgang på hovedtyngden av dokumentene i saken.

– Fortsatt avklausuleres dokumentasjonen i saken gradvis, forteller Brygfeld.

– Frem til nylig har politiet hemmeligholdt den internasjonale delen av etterforskningen. Økokrim melder nå at de håper at påtalespørsmålet skal avgjøres i nær fremtid. Men status er at etterforskningen fra sommeren 2015 og frem til i dag ikke har bragt frem noe som helst som styrker siktelsen. I mellomtiden har GNRD gått konkurs. Det tenker vi faktisk var hele målet med politiaksjonen, sier Bent Endresen.

Både norske og utenlandske medier har skrevet mye om Deeb-saken, og særlig i Midt-Østen er interessen stor.

GNRD ble etablert i Norge i 2008, og finansiert via Emiratene, og hevdet å være en nøytral menneskerettighets-

organisasjon. Den ble anerkjent av både EU og FN.

FØRTI ANSATTE I NORGE

«Boinnberetningen som nå er lagt frem for Stavanger tingrett kaster likevel noe lys over forholdene politiet etterforsker. Blant annet fremgår det at GNRD i 2013 mottok drøyt 13,5 millioner kroner fra sponsorer i emiratene. Året etter vokste beløpet nesten 40,2 millioner kroner, før det i 2015 ble overført mer enn 57 millioner kroner fra banker i Midt-Østens finansmekka Dubai til kontoen til menneskerettighetsorganisasjonen i Hillevåg», skriver Stavanger Aftenblad.

Da politiet slo til mot GNRD i 2015, hadde organisasjonen over førti ansatte på hovedkontoret i Hillevåg, og kontorer i Genève, Belgia, Spania, Jordan og i Emiratene.

OVERVÅKER NASJONAL AKTIVITET

– Det var en voldsom internasjonal interesse knyttet til saksforholdet rundt GNRD, forteller Brygfeld.

– Saken er full av etterretning og politikk, og det har blant annet lekket ut dokumenter fra Qatar som viser et heftig samarbeid mellom norsk etterretning og etterretning i Qatar. I et brev som er blitt offentliggjort i egyptiske medier, og som angivelig stammer fra Qatars ambassadør i Stockholm, heter det at ambassadøren har hatt et møte med norske etterretningsoffiserer, og at de er blitt enige om å sette en stopper for organisasjonen fordi den angivelig skadet begge lands sikkerhet, sier han.

I brevet, som Advokatbladet har fått tilgang til, heter det at GNRD «overvåker aktiviteter innen den nasjonale

!

Advokatbladet har kontaktet E-tjenesten om brevet som angivelig skal være fra Qatars ambassadør i Stockholm og som omhandler norske etterretningsoffiserer.

– E-tjenesten ønsker ikke å gi noen kommentarer til denne saken. Vi kommenterer av prinsipp ikke enkelt saker, sier kommunikasjonssjef Kim Gulbrandsen i Etterretningstjenesten.

sikkerheten til fordel for andre land». Brygfeld har ikke klart å verifisere om brevet er ekte eller ikke, men har fått det oversatt til norsk av en statsautorisert translator.

Loai Deeb fotografert på en antiterror-konferanse i Genève i 2015. Foto: Jehad Jabhoud, Wikimedia Commons

«Omtalt ved en inkurie»

Utvalgsleder Eldbjørg Løwer i Stortingets kontrollutvalg for etterretning-, overvåknings- og sikkerhetstjenesten (EOS-utvalget) bekreftet i mars i år i et brev til Endresen at utvalget hadde «avdekket forhold som har gitt grunn til å rette kritikk mot PST» og at «PST uttaler at du ble omtalt ved en inkurie».

Men Endresen fikk ingen ytterligere opplysninger, og har i et brev til justisminister Per-Willy Amundsen krevd innsyn i egen sak.

«Jeg krever med dette at staten gir meg fullt innsyn i hvilke opplysninger som er blitt innhentet om meg, i hvilken sammenheng opplysningene er innhentet og begrunnelse for at dette er gjort», skriver Endresen i brevet.

Han har fått tvert avslag på anmodningen om innsyn.

– Overvåkingen strider mot grunnleggende regler og prinsipper for advokaters integritet – både nasjonal og internasjonale, sier Bent Endresen.

ANNONSE

Du slipper mange bekymringer med Duett Sky

- Vi er svært godt fornøyd med Duetts skytjenester, der leveransedyktighet, stabilitet og det at vi alltid har en oppgradert løsning er viktige elementer.

Daglig leder Tom Øystein Martinsen, Advokatfirmaet Campbell & Co AS, Hamar.

Les mer på www.duett.no/advokater - tlf. 02331 - duett@duett.no

Våre skytjenester er basert på Microsofts programvare

Vi feirer 35 år og har skiftet navn fra Daldata AS til Duett AS for å få samme navn på firma og produkter. Vi er fortsatt samme solide selskap som kontinuerlig videreutvikler våre løsninger.

Vil ha edruelighet inn i tekno-debatten

Digitaliseringen i advokatbransjen handler ikke så mye om teknologi, men om advokatenes evne til å bruke teknologi i verdiskapende aktiviteter, og til å se nye forretningsmuligheter.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det sier Karl Joachim Breunig, professor ved Handelshøyskolen HIOA i Oslo, og Tale Skjølvik, førsteamanuensis ved Institutt for informasjonsteknologi, også hun ved HIOA.

De to forsker på effekten av digitalisering på profesjonelle tjenesteytere, og hvordan den påvirker verdiskapingen i advokatfirmaer spesielt. De to skal i høst holde en seminarrekke om digitalisering i advokatbransjen i Advo-

katforeningens faggruppe «Forum for de store advokatfirmaene».

– Vi er opptatt av å bringe edruelighet inn i debatten, som i mange tilfeller er preget av mye «hype». Mange spår at så og så mange prosent av arbeidsstokken vil forsvinne. Men advokatbransjen er høykompetent og kunnskapsintensiv, og hvis man skjønner hvordan en advokat jobber, så er det ikke en stor del av arbeidet å drive

med dokumentbehandling. Det er ikke åpenbart hvilke jobber som skal bort. Men at kundene blir mer kompetente og kan gjøre mer på egenhånd, og at det blir et enormt prispress, det vet vi, sier Breunig og Skjølvik.

DISRUPSJONEN KOMMER

De forteller at advokatmarkedet har sluttet å vokse i USA, og at søknadene

til de juridiske fakultetene ved Ivy League-universitetene stuper.

– Samtidig er det bare om lag hver femte amerikaner som har råd til å kjøpe seg juridiske tjenester i dag. I denne situasjonen tror vi det vil komme en disrupsjon, der markedet fullstendig endrer karakter. Det vi kan gjøre, er å peke på driverne i disrupsjonen, slik at man kan være forberedt på å endre egen virksomhet, sier de to.

I sitt forskningsprosjekt har de konsentrert seg om advokatbransjen i USA, England og andre engelskspråklige land, og har både dybdeintervjuet sentrale personer i advokatselskaper med alternative forretningsmodeller, samt analysert flere hundre nyhetsartikler om såkalte «virtuelle» advokatselskaper publisert mellom 1990 og 2014.

De foreløpige funnene er nylig publisert i en artikkel i Magma, tidsskriftet til organisasjonen Econa, som organiserer siviløkonomer.

– Foreløpig kjenner vi ikke til forskning på digitalisering i advokatbransjen i Norge, forteller Tale Skjølvik.

WORK-LIFE-BALANSEN

Et viktig funn de to har gjort, er at virtuelle advokatkontorer gir en ny måte å organisere virksomheten på som gir en langt bedre balanse mellom jobb og fritid.

– Store, partnerdrevne advokatkontorer passer ikke for alle jurister. Mange svært kompetente kvinner forlater de tradisjonelle advokatkontorene, og fanges i stedet opp av alternative organisasjonsmodeller. Et slikt eksempel er Bliss Lawyers, et virtuelt advokatfirma uten egne kontorer, men som formidler kontakt med 15.000 tilknyttede advokater over hele USA, forteller Skjølvik.

Tale Skjølvik mener det er sannsynlig at vi vil se slike selskaper i advokatbransjen her hjemme i løpet av kort tid.

– Modellen gjør at man kan være mer fleksibel på pris. De har ikke kostnader til administrasjon, og ikke til

Det er mye som peker mot at marginene i bransjen vil komme under et sterkt press, mener forskerne Tale Skjølvik og Karl Joachim Breunig.

husleie, og bare de to tingene kan kanskje utgjøre så mye som en tredel av kostnadene. En slik modell gjør at advokatene kan selge seg inn mye billigere, men sitte igjen med mer.

Så langt har de to forskerne ikke funnet et eneste virtuelt advokatkontor i Norge.

MÅ LYTTETIL DE UNGE

– Men det vi ser i studien, er at det kommer folk inn i markedet for juridiske tjenester som ikke selv er advokater. Spesielt har vi sett en rekke oppstartsselskaper som er basert på kunstig intelligens. Med den hurtige utviklingen av block chain-teknologien, vil mange flere nye selskaper bli etablert i tiden som kommer, mener Breunig.

Advokater her hjemme må forstå hva som skjer, påpeker de.

– Du kan ikke handle hvis du overhodet ikke vet hva som skjer innen teknologiutvikling. Det er viktig å forstå hva teknologi kan gjøre for deg, og hva teknologien potensielt kan gjøre med advokatbransjen. Du behøver ikke å forstå den underliggende teknologien, eller algoritmene i kunstig intelligens, men tenke nøye gjennom hva som kan være verdiskapende for

kundene, og hva du kan bruke teknologien til internt.

– Et annet element er de unges stemme; de unge i bransjen forstår mer av det som skjer, og deres stemmer må frem.

– I Norge er vi langt fremme i bruken av teknologi, og dette kan være en stor mulighet for advokater, som kan lage nye tjenester som enten er veldig enkle, eller mer avanserte. De som er 25 år i dag forventer tjenester via mobilen. Det er veldig viktig å høre på dem, og på hvordan unge folk vil forholde seg til advokater. Det må være et utgangspunkt, sier Breunig.

«Dagens teknologi gjør det mulig for små virksomheter å ta i bruk forholdsvis rimelig «hyllemetervare» for å effektivisere arbeid, nå internasjonale markeder og samarbeidspartnere, samt kommunisere mer direkte med markedet. Selv om mye medieoppmerksomhet har vært rettet mot sofistikert teknologi, slik som kunstig intelligens, viser vår studie at store endringer allerede skjer ved bruk av rimelig teknologi – på en smart måte.»

(Fra artikkel i Magma)

Færre oversittere på glattcelle

Advokat og menneskerettighetseksperter Thomas Horn er fremdeles kritisk til isolasjons-omfanget i norske fengsler og arrester.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

I 2014 gikk advokat Frode Sulland, med partshjelp fra Advokatforeningen, på vegne av en klient til sak mot staten etter at klienten i to omganger hadde blitt holdt i isolasjon på glattcelle i Oslo politiarrest utover 48 timer. Oslo tingrett kom til at isolasjonen var et brudd på EMKs artikkel 8 og 14. Staten anket, men trakk senere anken, og dommen ble stående.

Ifølge advokat Thomas Horn har dommen fått positive følger. Horn sitter i Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, i det rådgivende utvalget til Sivilombudsmannens forebyggingsenhet mot tortur, samt i Skandinavisk isolasjonsnettverk ved Universitetet i Oslo.

– Det har skjedd en oppvåkning etter glattcelledommen. Dommen var en virkelig vekker for politiet. Det ble

faktisk konstatert at man opptrådte i strid med menneskerettighetene, uten å presentere en god begrunnelse for en slik praksis. Praksisen har nok hengt igjen i veggene, og det har vært en lang prosess å endre dette. Men antallet oversittere, altså de som sitter lenger enn to døgn, har gått drastisk ned. Vi har fremdeles en lang vei å gå, men jeg opplever at det beveger seg i riktig retning, sa Horn under debatten «Når blir isolasjon tortur» i regi av Jussbuss på Kulturhuset i Oslo.

SAVNER BEGRUNNELSE

– Det menneskerettslige utgangspunktet er at isolasjon er så belastende, og et så strengt tiltak, at man ikke kan man bruke det med mindre man har en veldig god begrunnelse. I enhver situasjon der det mangler begrunnelse for isolasjon, har vi et problem. Slik er det i politiarrestene, fastslo Horn.

Han stilte også spørsmål ved brukes av isolasjon i varetekt.

– I England bruker de ikke slik isolasjon i det hele tatt. Utgangspunktet her hjemme er at man ikke tør la være, og så bruker man isolasjonen for sik-

kerhets skyld. På straffegjennomføringsområdet må vi ha klarere regler og mindre skjønn, sa Horn, og viste til eksempler som at innsatte er blitt dømt til isolering ved andre gangs forseelse.

Fengselet har hjemmel til å beslutte isolasjon av innsatte på bakgrunn av ro, orden og sikkerhet.

– Det er dermed vanskelig å si hva som er det egentlige grunnlaget for å isolere. Sivilombudsmannen har kritisert at fengsler eksempelvis har isolert innsatte på grunn av andre gangs forsovelse. Hovedproblemet er skjønnsmessige regler uten tilstrekkelig kontroll, sa Horn.

SÅRBARE SMÅ-FENGSLER

Under debatten pekte advokat Marit Lomundal Sæther fra Advokatfirmaet Sulland på at selv om vi har lover som sier at barn under 18 år i fengsel ikke skal isoleres, gjelder ikke det samme regelverket i politiarrestene.

– I all hovedsak finnes det ingen mulighet til å behandle barn annerledes enn voksne i politiarrestene, sa Sæther.

Psykologspesialist Benedicte Westin, som tidligere har jobbet som sjefspesialist på Ila fengsel og forvaringsanstalt, viste til at isolasjon potensielt kan være svært skadelig, og at helsetilbudet er varierende fra sted til sted.

– Vi kommer ikke utenom at vi trenger økt bemanning og dermed økte ressurser. For i det øyeblikket vi velger å prioritere noen innsatte, går det på bekostning av andre, sa fengselsførstebetjent og leder av Oslo fengselsfunksjonærers forening, Farukh Qureshi.

Sverre O. Trovik fra Jussbuss og Schjødt-advokat Thomas Horn.

Månedens bilde

Advokatfullmektig **Sindre Bogen** jobber med kontraktsrett og prosedyre i Wiersholm. I 2014 lot han en langvarig interesse manifestere seg, og tok flysertifikat.

– Jeg forsøker å fly så ofte som mulig. Hver flytur er den viktigste, det gjelder å gjøre alt riktig hver eneste

gang ned til hver minste detalj. Det tiltaler meg. Det er ingenting annet som er av betydning når jeg flyr, og det er behagelig.

I sommer fløy Bogen og kjæresten Norge på langs.

– Det er vakkert å se Norge fra 3000 fot sakte forandre seg. På vei sørover

fra Tromsø landet vi blant annet i Bodø, Brønnøysund og Trondheim. Vi tok det som en bilferie – bare med fly!

På bildet passerer han over Nitelva, etter å ha tatt av fra Kjeller flyplass på Lillestrøm.

Tekst og foto: Christian Tunge

PR-stunt for advokatvakt

Bare fem, seks personer har jevnlig tatt turen til advokatvakten i Drammen. Alt for få, mente kretsen, som klarte å skape blest rundt tilbudet med et spesial-arrangement i byens bibliotek en formiddag i september.

TEKST OG FOTO: HANNE EIDE ANDERSEN

DRAMMEN: – God markedsføring er avgjørende for å nå ut til publikum, mener arrangør Christer Almquist, leder av Buskerud krets.

Drammensregionen er en av landets raskest voksende regioner, og har en befolkning på om lag 115.000 innbyggere. Men svært få av dem har hatt kunnskap om advokatvakt-tilbudet til Buskerud krets av Advokatforeningen.

Derfor dro Almquist og kretsen i gang en utvidet advokatvakt med fjor-

ten advokater, og med både ordføreren i byen og lederen av Advokatforeningen til stede.

To uker i forveien hadde Almquist sendt ut en pressemelding som ble fulgt opp med telefoner til redaksjonene. Det resulterte i intervju på NRK Radio Buskerud, oppslag i begge lokalavisene, og et kamerateam fra NRK TV Buskerud tilstede på selve vekten.

– I tillegg har vi annonsert i lokalpressen og sosiale medier, forteller Almquist.

– Alle har vært veldig positive, også internt i Advokatforeningen. Både leder Jens Johan Hjort, generalsekretær Merete Smith og kommunikasjonsrådgiver Ida Sofia Vaa har stilt opp med gode strategiske råd, sier han.

Til vanlig er det advokatvakt i Drammen annenhver torsdag ettermiddag.

– Men det kom veldig få, bare fem-seks stykker hver gang. Vi antok at det dårlige oppmøtet ikke skyldtes mangel på behov, men at tilbudet ikke er kjent. Derfor bestemte vi oss for å gjennomføre en utvidet advokatvakt og en kampanje rundt denne, sier Almquist.

SJEFEN STILTE OGSÅ

Fjorten advokater, inkludert Advokatforeningens leder Jens Johan Hjort,

stilte opp på utvidet advokatvakt i Drammen denne formiddagen.

Fra dørene åpnet strømmet publikum på, og over femti konsultasjoner ble gjennomført. Advokatene var inntil både trygderett, pengekravsrett, eendomsforhold, nabotvister, forsikringsrett, og noe strafferett.

– Det gode oppmøtet er veldig hyggelig, og tyder på at markedsføringen har hjulpet, mener Christer Almquist.

Ordfører Tore Opdal Hansen (H), som har vært ordfører i Drammen helt siden 2003, var positiv til arrangementet.

– Jeg blir kontaktet av mange borgere i håp om at jeg kan gjøre noe med et problem de har. Veldig ofte skjønner jeg at det de egentlig trenger er advokathjelp, sa ordfører Tore Opdal Hansen, og roste tilbudet.

VIL HA TILBAKE FØRSTELINJETJENESTE

Leder Jens Johan Hjort i Advokatforeningen hadde tatt turen fra Tromsø til Drammen for å bidra.

– Det var morsomt å se at det var fullt trykk fra starten, på tross av at det var på

formiddagen. Jeg møtte selv en bruker som ga en veldig hyggelig tilbakemelding på at han hadde fått både en løsning og en god moralsk støtte her. Det var en flott og rørende tilbakemelding.

Hjort snakker varmt om prosjektet som kalles «førstelinetjenesten», som ble testet ut i noen få kommuner da Knut Storberget var justisminister. Ordningen ga alle rett til en time gratis rettshjelp.

– Ordningen hadde flere elementer av advokatvakt i seg. Vi i Advokatforeningen håper at det kan komme tilbake som et tilbud, sier Hjort.

FAST HVERT HALVÅR

Planen er å arrangere utvidet advokatvakt i Drammen én gang i halvåret.

– Med flere advokater er det mulig å dekke flere rettsområder og dermed gi en mer spesialisert rådgivning til flere. På en vanlig advokatvakt er det to advokater, og det blir mer begrenset hva slags bistand man kan få, påpeker Almquist.

– Det ligger en stor verdi i å få avklart om man har en sak man bør gå videre med eller ikke, og eventuelt henvisning til neste fase i prosessen, sier han.

Christer Almquist og Jens Johan Hjort intervjues av NRK. Til venstre ordfører i Drammen, Tore Opdal Hansen.

Høyt konfliktnivå i barnefordelingssaker

Over seksti prosent av advokatene som arbeider med barnefordelingssaker, mener at konfliktnivået mellom foreldre er så høyt at de bekymrer seg for velferden til barna.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

KRISTIANSAND: – Et veldig høyt tall, fastslår Leif Oscar Olsen. Han er partner i Advokatfirma Tofte i Kristiansand, og sitter i Advokatforeningens hovedstyre.

Han har arbeidet sammen med Oxford Research i rapporten *Domstolsbehandling av foreldretvister*. Rapporten undersøkte saksutviklingen og sentrale kjennetegn i foreldretvistsakene i perioden 2009 til 2014 på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Rapporten var ferdig i fjor sommer.

Kristiansand-advokatene Leif Oscar Olsen og Solrun Vik.

KJAPPE TIL Å SAKSØKE

118 advokater deltok i undersøkelsen, og fikk blant annet spørsmål om konfliktnivået i sakene.

Nesten to av tre mente at sakene i stor eller svært stor grad er preget av et så høyt konfliktnivå at det er bekymring for barnets velferd.

– I noen tilfeller er advokater litt for kjappe til å gå til søksmål, og det kan spisse konflikten unødvendig, sier Solrun Vik, kollega av Olsen hos Advokatfirma Tofte.

De to mener at det har skjedd mye positivt med barnefordelingssakene i rettssystemet. Saksforberedende møter og mekling, for eksempel. Det demper konfliktnivået sammenlignet med tidligere tider der partene nærmest gikk rett inn i en hovedforhandling.

SAKKYNDIGE ØKER FORSTÅElsen

– At domstolene bruker sakkyndige i de saksforberedende møtene har vært viktig for å holde fokus på barnet. Gjennom den sakkyndige vil partene ofte få større forståelse for barnets situasjon og behov. Vi advokater får også nyttig kunnskap fra de sakkyndiges redegjørelser, sier Vik.

Antall barnefordelingssaker er stabilt høyt ved norske domstoler. Saker etter barneloven, som for det meste omfatter barnefordelingssaker, utgjorde 2562 saker i fjor, viser tall fra Domstoladministrasjonen. Dette er en liten nedgang fra 2012, hvor antallet slike saker var 2622.

SKUFFET OVER MEKLEREN

Leif Oscar Olsen advarer mot å tro at barnefordelingssaker er en type saker som alle kan håndtere godt.

– Dette er noen av de vanskeligste sakene vi har. De krever både kunn-

skap om barns utvikling og kompetanse i mekling. Dette gjelder både advokater, dommere og sakkyndige. Jeg heller til at vi trenger en viss form for spesialisering i domstolene, uten at vi får spesialdomstoler, sier Olsen.

Skal konfliktnivået ned, mener de to advokatene i Kristiansand at leddene før hovedforhandlingen må styrkes.

– En god del klienter sier de er skuffet over mekleren. Mange gir uttrykk for at mekleren legger veldig vekt på å være en nøytral person som hverken vil si det ene eller det andre om forslagene som kommer opp. Parter opplever at de ikke får god rådgivning eller støtte til å komme frem til en avtale som de kan være trygge på at er bra for barnet, sier Vik.

KONTAKT MOTPARTEN

Solrun Vik råder generelt til å ta kontakt med motparten i forkant av et søksmål. Leif Oscar Olsen er helt enig.

– Advokatene har et særlig ansvar for å realitetsorientere egne klienter. Uansett om vi representerer mor eller far, er vi etisk og rettslig forpliktet til å ta et overordnet ansvar for barnets perspektiv. Grunnlovens paragraf 104 om barnas beste er bindende også for oss i advokatpraksisen vår, sier han.

De to advokatene understreker hvor viktig det er at barneloven gir mulighet til prøveordninger.

– Jeg tillater meg for eksempel å anbefale en mer omfattende samværsordning som prøve, enn det jeg i en del tilfeller hadde våget, dersom avtalen var endelig. Det er bedre å få en avklaring i en prøveperiode mens den sakkyndige er inne i bildet, enn etter en endelig avgjørelse, sier Olsen.

Advokater flinkere til å dempe

Advokatene er ikke lenger bare opptatt av å være våpen-drager for sin egen klient, men er blitt flinkere til å dempe konfliktnivået.

BERGEN: Det forteller psykologspesialist Anne-Beth Grøndahl og klinisk sosionom og familierapeut Kristine Skjælaaen ved Bergen og om-land familiekontor.

– Det har vært en stor forandring siden meglingsordningen var ny, konstaterer de to.

Grøndahl og Skjælaaen har jobbet med mekling siden 1993, da ordningen kom.

Gjennom de 24 årene har barna fått en helt annen plass i prosessen.

– Tidligere var mye av tanken at vi skulle hjelpe foreldrene, så fikk foreldrene hjelpe barna. Nå er barna mye mer involvert, og får si meningen sin, sier Skjælaaen.

De viser til forskning som konkluderer med at det ikke er noen ekstra belastning for barna å bli tatt med på råd. Bruddet er en belastning for dem uansett, og de fleste er glade for at å bli involvert.

– De blir ikke spurt om hvor de vil bo, men om hva som er viktig for dem. Det kan være å gå på samme skole, fortsette i fotballklubben, eller ha Playstation hos begge foreldrene, forteller Grøndahl og Skjælaaen.

DÅRLIG ROLLEFORSTÅELSE

Advokatene har i dag en helt annen rolle enn tidligere, mener de to erfarne meglere.

– De første årene så vi at advokatene gikk inn som våpendragere for hver sin klient, og at noen til og med møtte opp til mekling sammen med advokaten sin. Advokatene hadde ikke helt god rolleforståelse. Nå synes jeg dette er nesten fraværende. Jeg har en følelse av at veldig mange advokater synes dette er så ubehagelig, på barnas vegne, at de prøver å få til en eller annen form for konfliktdemping, sier Anne-Beth Grøndahl.

Her har meglere et råd til advokater:

– Det er fint hvis advokatene tenker på midlertidige løsninger. Da er det lettere å bli enige om noe. Prøv ut en ordning i to-tre måneder, slik at foreldre og barn får erfaring med den. Da ser de kanskje at ordningen er til å leve med.

– Et kontrollspørsmål som advokaten kan stille, er «Hvordan vil dette bli for barna dine? På hvilken måte vil det bli en god løsning?», sier Anne-Beth Grøndahl.

I over en tredel av foreldretvistsakene (34 prosent) er det påstander om bekymring for barnets omsorgssituasjon på grunn av vold, psykiatri, rus eller overgrep, kommer det frem i rapporten om behandlingen av foreldretvister i domstolene. Foto: Peter Mark, Scanpix Denmark.

– Vi bestreber oss på å løfte opp barna og få dem i sentrum for diskusjonen. Det har jeg inntrykk av at advokatene også gjør, sier Anne-Beth Grøndahl (til venstre) og Kristine Skjælaaen.

– Advokater har plikt til å tenke på barnets beste

Jurister i Barneombudet ber advokater om å minne foreldre om skadene barn kan få som følge av opprivende konflikter.

– I det øyeblikket du ringer en advokat, er du temmelig opprørt. Du trenger hjelp, og det er mye følelser involvert. Der kan advokaten bidra til at konflikten dempes, og flere og flere er kjempegode på mekling, sier Hilde Rakvaag og Tone Barlund, jurister og seniorkonsulenter i Barneombudet.

– Advokaten skal ikke være et familievernkontor, men alle som er involvert i disse sakene har en plikt til å bidra til at både prosess og resultat først og fremst retter seg etter det som er best for barnet, sier Rakvaag.

MÅ MINNES OM BARNETS BESTE

Foreldrene kan for eksempel trenge hjelp til å huske hvordan konflikten kan påvirke barnet, og til å innse hvor viktig det er at de ikke drar inn barna for å «få dem på lag».

– Både familievernkontorer og advokater forteller om foreldre som plutselig får barnet i fokus når de får den påminnelsen. De ønsker barnets beste, men glemmer det i frustrasjonen rundt bruddet.

Foreldre kan gjerne også få praktiske råd, oppfordrer de to.

– For eksempel at man ikke skal bruke ungen sin til å gi beskjeder videre. Og være klar over at høyt konfliktnivå kan være en årsak til psykiske problemer senere i livet.

Foreldre bør også fortelles hva delt bosted egentlig innebærer.

– Veldig mange kommer med den «bestillingen» at de vil ha delt bosted.

De tenker ikke på at de da også må samarbeide om ganske mange avgjørelser, konstaterer Tone Barlund.

– Forutsetningene for delt bosted er blant annet at foreldrene klarer å samarbeide høvelig godt og at konfliktnivået mellom dem ikke er høyt. Vi mener advokatene må informere om dette, sier Hilde Rakvaag.

Nesten åtte av ti saker forlikes før de kommer til hovedforhandling. Barneombudets talskvinner ser posi-

tivt på utviklingen i foreldretvist-sakene.

– Det har skjedd mye de siste fem årene. Dommerne og advokatene har mer barnefaglig kunnskap, og de er villige til å se på sin egen praksis, sier Hilde Rakvaag og Tone Barlund.

De to juristene hos Barneombudet karakteriserer tallet på foreldrekonflikter i retten som stabilt høyt. Samtidig mener de at advokater kan bidra mye til at konflikten ikke eskalerer.

– Minn partene på at de kan gå på kurs hos familievernet, eller få hjelp til samarbeidet, etter at fordelingssaken er avsluttet, sier Hilde Rakvaag (til venstre) og Tone Barlund hos Barneombudet.

– Rettshjelp bør være like naturlig som legehjelp

Mens mennesker som står i sitt livs krise må kjempe for å få tilgang til juridiske tjenester, kan folk med en bagatellmessig forkjølelse uten problemer få billig legehjelp på det offentliges regning. Forskjellen er urimelig, mener KrF-topp og tidligere advokat Ann Kathrine Skjørshammer.

Ann Kathrine Skjørshammer vil gi kvinner en mye bedre beskyttelse i rettssystemet. Foto: Privat

for lave, og jeg har selv drevet mye med gratisarbeid i slike type saker. Jeg synes det er alvorlig at Advokatforeningen ikke i større grad klarer å få formidlet den ubalansen det er mellom muligheten til å få løftet frem juridiske problemstillinger, og mulighetene for å få helsehjelp.

– Dessverre er fri rettshjelp et område der man ikke møter den helt store forståelsen, for vi har ingen lobbygrupper som jobber for fri rettshjelp, bare enkeltstående advokater, og grupper som Jussbuss og Jurk. Men det finnes ikke et samlet talerør for alle jobber med fri rettshjelp, og som ser de store manglene ved dette systemet. Når ikke engang Advokatforeningen har dette som en av sine viktigste saker, tror jeg de fleste advokater i de fleste politiske partier blir enslige svaler. Men fri rettshjelp er en ordning KrF ønsker å videreføre.

Hun er glad for at Advokatforeningen var pådriveren for et seminar på Stortinget i mars i år om fri rettshjelp, arrangert av Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

– Det er veldig fint at foreningen er kommet på banen nå, men de kunne ha engasjert seg tidligere, og gjøre mer enn de gjør i dag.

FRIHETEN INNSKRENKES

– Hva tror du blir hovedutfordringene for advokatstanden fremover?

– Jeg kan bare snakke for meg selv, men jeg synes at friheten til å være advokat og til å få alle slags ulike

oppdrag, blir mindre. Dette skyldes sentraliseringen som foregår i vår bransje og ellers i samfunnet. Jeg hadde for eksempel tidligere noen bistandsadvokatoppdrag i et par større saker, men etter at domstolene knyttet til seg faste bistandsadvokater, er det vanskeligere å komme på banen. Og det samme gjelder innen fagområdene konkurs, skifte og dødsbo, for eksempel. Sentraliseringspraksisen virker veldig ekskluderende, og gjør det vanskeligere for en advokat å kunne drive alene, uten å være ansatt noe sted.

– Prioritert sak

Merete Smith i Advokatforeningen sier at fri rettshjelp har vært en prioritert sak for foreningen gjennom svært mange år.

– Hvert år har vi møter med politikere sentralt og lokalt der vi krever styrket rettshjelp. Vi har gjentatt det samme budskapet på høringer i Stortinget hver høst. For to år siden gjennomførte Advokatforeningen en omfattende rettshjelpsaksjon i mange av landets byer, sier Smith.

Foreningens tillitsvalgte jobber også mot sine lokale stortingsrepresentanter for å styrke fri rettshjelpsordningen, forteller hun, og viser til at det har vært skrevet utallige kronikker om temaet i riks- og lokalaviser.

– Vi er også glade for at alle partiene har tatt inn noe om rettshjelp i partiprogrammene som ble vedtatt i vår. Som politiker er Skjørshammer sikkert klar over at det er hard kamp om å få økte bevilgninger på statsbudsjettet, og jeg skulle ønske at vi hadde fått enda mer gjennomslag. Dersom Skjørshammer har noen konkrete råd om hva vi bør gjøre, så vil vi sette pris på å høre om det, sier Smith.

Advokat-treff i Lofoten

Sakslekkasje til større Oslo-firmaer, utfordringer i domstolstrukturen og halvert salærsats på reise var blant de heteste temaene da yngre advokater var samlet i Nord-Norge. Men advokatene stortrives likevel i nord.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

NORDNORSK GLEDE: I strålende sensommervær møttes yngre advokater til seminar og sosialt samvær i Svolvær.

Seks lokale utvalg

- Utvalget for Yngre advokater (under 40 år) har som formål å fremme yngre medlemmers interesser og deltakelse i foreningens arbeid.
- YA har egne utvalg i Oslo, Hordaland og Sogn og Fjordane, Sør-Rogaland, Troms, Trøndelag og Midt-Hålogaland.
- Styret i YA i Midt-Hålogaland består av leder Marit Hienn fra Advokat Hienn i Narvik, nestleder Mona Marthinussen fra Advokatfirmaet Eurojuris Harstad og medlem Daniel Riibe fra Advokatfirmaet Wold på Sortland.
- Startet opp sommeren 2016. Har til nå arrangert sosiale sammenkomster i form av juristpils i Narvik og Harstad. Arrangementet i Svolvær 1.–2. september er det første større seminaret utvalget arrangerer.

SVOLVÆR: Om lag tretti advokater fra Midt Hålogaland og Troms fikk faglig og sosial input i vakre omgivelser i Svolvær den første helgen i september.

– Den største utfordringen her i Nord-Norge, er at vi bor og arbeider så spredt, og at det dermed blir utfordrende å samle mange på et kveldskurs, slik man gjerne gjør i Oslo eller Bergen. Jeg er derfor utrolig glad for at vi kunne møtes så mange her denne helgen i Svolvær, sier Narvik-advokat Marit Hienn.

Hun leder det relativt ferske utvalget Yngre advokater Midt Hålogaland krets.

–Vi startet opp for om lag ett år siden. Jeg hadde litt kontakt med Hordaland krets, der jeg bodde før, i forkant, for å få noen gode råd. Jeg er så glad for at så mange kunne komme, sier Hienn, og legger til at hun synes det er gledelig at også flere advokater fra Troms, over forti mil nord for Svolvær, hadde tatt turen til seminaret i Lofoten.

På programmet sto blant annet foredrag med aktor Knut Inge Arthur Myklebust, og forsvarer Hanne Elise Skare, etikk-oppdatering med Advokatforeningens Elise Wedel Jarlsberg, og et foredrag om advokatens rolle sett fra dommers perspektiv ved Bjørnar Eirik Stokkan fra Hålogaland lagmannsrett. Lørdag formiddag var det satt av tid til havrafting i Trollfjorden.

– Nå håper jeg dette kan bli et årlig arrangement, sier Hienn.

Angrer ikke på at de flyttet nordover

Unge advokater i nord merker godt konkurransen fra store advokatfirmaer i sør, og frykter at domstolsammenslåing kan fjerne livsgrunnlaget for advokater på små plasser.

SVOLVÆR: Advokatbladet samlet fire unge advokater som jobber på ulike plasser i Nord-Norge til en samtale om muligheter og utfordringer i yrket. En av dem er nordnorsk, de tre andre er innflyttere. De har til felles at de synes advokater i distriktet generelt sett er veldig flinke, og at lokal tilknytning er viktig for å oppnå gode resultater for klientene.

FRA DC TIL HARSTAD

Advokat Maren Johannessen Melsbø, opprinnelig fra Stavanger, bor i Harstad og jobber i Advokatfirmaet Finn, som har åtte advokater. Kontoret tilbyr tjenester innenfor alle juridiske felt både til privatmarkedet, næringslivet og det offentlige, men den enkelte advokat jobber spesialisert med sine temaer.

Selv arbeider hun stort sett med arve- og familierett, fast eiendom og utlendingsrett.

– En av de største forskjellene ved å bo på et mindre sted som Harstad kontra en større by, er at fremmede folk hilser. Folk sier gjerne hei på butikken, selv om man ikke kjenner dem, sier Melsbø.

Hun har studert i Bergen og Washington DC, og flyttet til Nord-Norge for fem år siden.

– Faglig sett er det kanskje ikke de store forskjellene, men jeg opplever nordlendingene som mer åpne og

Knut Erik Marthinussen Harjang (fra venstre), Maren Melsbø, Kristoffer Schiele og Marit Hienn trives godt i Nord-Norge, men liker dårlig at reisesalæret er blitt halvert, noe mange advokater i den langstrakte landsdelen merker svært godt på inntjeningen.

rause, og veldig inkluderende. Som advokat er det utrolig flott, sier Melsbø.

Hun mener sakslekkasje sørover, altså at store Oslo-firmaer får oppdrag på bekostning av lokale advokater, og halvert reisesalær fremdeles er brennaktuelle temaer i regionen.

–Vi er opptatt av å vise at vi innehar kompetanse her i nord og, og er gode på veldig mye. Advokatene sørfra tar gjerne høyere pris, men jeg vil påstå at vi kan levere et minst like godt produkt her. Når et stort selskap trenger hjelp, vil det ofte være en fordel å ha advokater

som kjenner lokale forhold, lokale aktører og næringen, sier Melsbø.

MANGE REISEDØGN

Halvert reisesats gir et stort innhugg i advokatenes utbetalinger, påpeker hun.

– Det er tungt og langt å reise i Nord-Norge, man er gjerne mange dager borte fra hjem og familie, og det er sjelden slik at man kan jobbe på reise. Salærsatsen er i utgangspunktet relativt lav fra før av, og fraværet fra jobb der man kan fakturere full sats, merkes definitivt for advokatene som reiser mye, sier hun.

VINNER MOT TEAM SØRFRA

Advokat Kristoffer Schiele fra Linnet & co i Tromsø, opprinnelig fra Oslo, er enig, men rammes ikke selv av kuttet, da han ikke reiser så mye i jobbsammenheng.

Firmaet jobber bredt, og Schiele jobber mest med tvister innen fast eiendom og entrepriser.

– Klientene er alt fra større og mindre utbyggere til privatpersoner. Vi representerer både de som vil bygge eller har bygget, og de som har innvendinger mot byggeprosjekter, sier

Schiele, som synes de beste arbeidsdagene tilbringes i retten.

– Mitt inntrykk er at klientene ikke tjener noe på å hente inn advokater fra større firmaer. Jeg tror jeg har mine ord i behold om jeg sier at vi stort sett vinner våre saker mot store advokatteam sørfra, sier Schiele.

VIL BEHOLDE SMÅ DOMSTOLER

Knut Erik Marthinussen Harjang jobber som advokat på Sortland, og savner ikke større forhold i hjembyen Bergen.

– Som kommuneadvokat har jeg kjempespennende utfordringer her oppe, påpeker han.

Til tross for at restrukturering av domstolene er lagt på is for en stund, er hans inntrykk at temaet fremdeles opptar mange i advokatstanden i nord.

– Hvis de minste domstolene forsvinner, vil det også være stor sjanse for at livsgrunnlaget for advokatene som bor der vil forsvinne. Og så kommer spørsmålet om det er belegg for påstanden om at større domstoler har bedre kompetanse enn de små, sier han.

FAMILIEBEDRIFT

Advokatfullmektig Marit Hienn har siden 2014 arbeidet sammen med faren Ole Fredrik i det lille firmaet Hienn i Narvik.

– I starten var jeg nok litt skeptisk til å jobbe med min egen far, men det har gått overraskende bra. Vi har alltid snakket om å starte noe sammen, og så ble livssituasjonen min slik at jeg kunne flytte hjem. Når man som familie også skal jobbe sammen er det viktig å høre på hverandre så man unngår intriger og konflikter. Det har gått kjempefint så langt, sier Hienn, som har sin utdannelse fra Universitetet i Bergen.

Det lille firmaets klienter er i all hovedsak næringsdrivende.

–Vi arbeider for det meste med forretningsjuridiske problemstillinger, for eksempel entrepriserett. Ettersom vi har klienter over hele landet, går mye av vår klientkontakt gjennom Skype, e-post og telefonkonferanser, forklarer Hienn, som nylig fikk advokatbevilling. Hun er også leder av Yngre Advokater i regionen.

Her er landets beste internadvokater

Klient-tilbakemeldinger og nominasjoner fra advokatfirmaer er blant kriteriene Legal500 har lagt vekt på i kåringen av GC Powerlist 2017.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– Flere faktorer avgjør hvem som er på listen. Advokatene nomineres av advokatfirmaene dere jobber med, vi i Legal500 snakker med aktører i bransjen, og vi ser hvem som får gode tilbakemeldinger fra klientene og firmaene, sa redaktør for GC Magazine, Catherine McGregor, som innledet da GC Powerlist Norway ble lansert i Arntsen de Besches lokaler i Oslo i september.

Under arrangementet intervjuet McGregor Storebrands finansdirektør Lars Aasulv Løddesøl. Han rådet internadvokatene til å tenke business tidlig.

– Når du kjøper en ny bil vil du at den skal ha gode bremses. Ikke fordi du vil at den skal stå stille, men fordi du vil kjøre fort og sikkert. Sånn tenker jeg det er med advokater og compliance også. Du må involvere dem tidlig så du sikrer deg gode bremses så du kan operere på lovlig vis.

GC Powerlist 2017

Wenche Agerup, Telenor

Håkon D. A. Amundsen, Storebrand

Øyvind Amundsen, Oslo Børs

Cecilie Ask, Finanstilsynet

Øystein Askim, Apotek 1 Gruppen

Camilla Berg, Nord Pool

Frode Berg, Norwegian Air Shuttle

Tomas Bille, Europe Africa Technip FMC

Kjerstin Bull-Berg, ABB Norway

Arne Byberg, EVRY

Tor Olav Carlsen, Norsk Gjenvinning Norge

Martin Ekelund, Freebit

Simen Aasen Engebretsen, Gjensidige

Forsikring

Stein Ove Erdal, Nexans Norway

Magnus Fegth, Elkjøp

Hans Flensted-Jensen, Dell

Arild Støren Frick, Aker ASA

Matthias Geiger, Siemens

Nils Arne Grønlie, Pharmaq

Axel Gustavsen, Cermaq

Daniel Lindebjerg Haaland, Sapa Extrusion

Europe

Fredrik Haavind, Fugro

Sara Neumann Habberstad, Questback

Greta Kelwing Haugberg, Powel

Sveinung Heggen, Borregaard

Ellen-Karine Hektoen, Nokia

Lars Henie, Statkraft

Hans Olav Holmen, Shell

Katrine Hverven, Coor

Henrik Inadomi, Kværner

Lars Jacobsen, Aker BioMarine

Siv Jahr, Posten Norge

Stine Jarslett, Bane NOR

Daniel Jilkén, Solør Bioenergi Holding

Arild Kvanvik Jørgensen, Total E&P Norge

Christian Karde, Kongsberg Gruppen

Knut B. Kjøsnes, COOP Norge

Hans Henrik Klouman, Statoil

Florian Krumbacher, SAPA

Johan Woo Kvandal, Forsvarsmateriell

Karin Stakkestad Laastad, Konkurransetilsynet

Peter Lenda, Sopra Steria Holding

Thomas Leroy, AIM Norway

Frode Lillebakken, Telia

Carine Lindman-Johannesen, Santander

Consumer Bank

Kjell Clement Ludvigsen, Nortura

Aksel Luhr, Eni Norge

Anne-Lene Midseim, Norsk Hydro

Audun Moen, DNB

Jon Munthe, Kongsberg Automotive

John Myhre, Jotun

Laila Myksvoll, Get AS and TDC A/S

Tomas Myrbostad, TV2 Norge

Rune Olav Pedersen, Petroleum Geo-Services (PGS)

Otto Sivertsen Roheim, NSB AS

Ragna Bergholt Rom, Norgesgruppen

Marius Ryel, Norges Bank

Kristine Ryssdal, Yara International

Ingvill Mari Saunes, Ulstein Group

Christian Schumacher, SAS

Svein Staaen, Spectrum

Thomas Stølen, Dansk Bank

Christina Stray, Folketrygdfondet

Frode Strømø, Aker Solutions

Rebecca Svensøy, FSN Capital

Ståle Torgersbråten, GEIK

Karl Otto Tveter, Orkla Group

Tore Ulleberg, ConocoPhillips

Per Anders Vaagenes, CGI Norge

Snorre Valdimarsson, Scatec

Christina Wiggen, Sporveien Group

Petter Wilschow, Europris

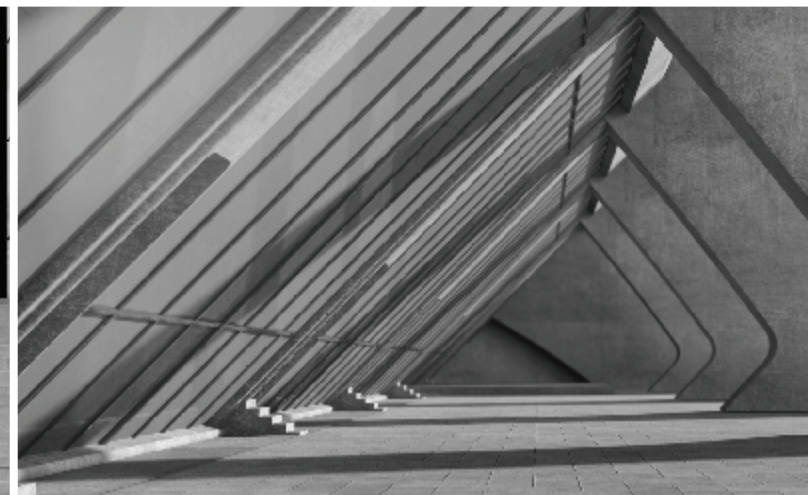
Thor Winther, DNV GL

Christian With, Rubicon TV

Morten Aaserud, Wilh. Wilhelmsen

Listen er i alfabetisk rekkefølge. Kilde:

Legal500

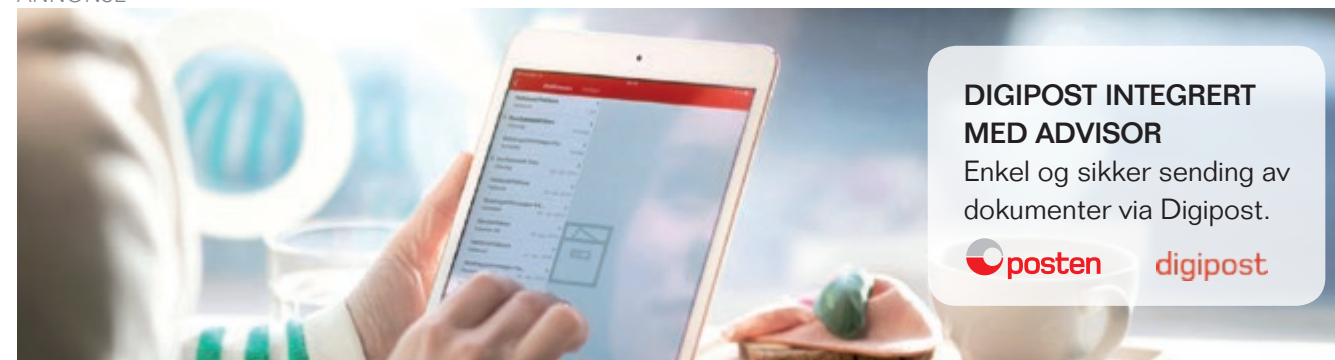
Ro Sommernes er i sterk vekst, og opplever økende oppdragsmengde. Vi ønsker alltid å komme i kontakt med dyktige, engasjerte og kommersielle hoder, enten du er advokat, advokatfullmektig, nyutdannet eller student.

For ytterligere informasjon, se www.rosom.no

Jannike Brynildsen
jb@rosom.no
(+47) 95 83 62 24

Håkon Ustaheim
hu@rosom.no
(+47) 90 52 88 60

ANNONSE

**DIGIPOST INTEGRERT
MED ADVISOR**

Enkel og sikker sending av
dokumenter via Digipost.

advisor

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

**RO
SOMMERNES**
ADVOKATFIRMA DA

RO SOMMERNES ADVOKATFIRMA DA
Fridtjof Nansens pl. 7
N-0160 Oslo, Norway
Tlf. (47) 23 00 34 40
Faks. (47) 23 00 34 50
E-mail: mail@rosom.no | www.rosom.no

Advokatforeningen er advokatenes profesjons- og interesseorganisasjon i Norge. Vi arbeider for en advokatstand med høy faglig standard, god yrkesetikk og gode rammevilkår - og har et omfattende arbeid for å fremme rettssikkerhet og sikre gode rettsstatlige prinsipper. Vår hverdag er preget av tett kontakt med advokater og andre som har interesser og standpunkter opp mot rettslige og rettspolitiske spørsmål – som politikere, forvaltningen, domstolene, medier og publikum.

Vi holder til i Juristenes Hus – mellom Universitetet og Oslo tingrett midt i Oslo sentrum. Her er vi ca. 30 engasjerte medarbeidere, og samarbeider også med flere jusstudenter som bistår oss fra våre lokaler. Samlet sett gir dette opplevelsen av et stort og dynamisk miljø – med en sentral plass i den norske advokatbransjen. Vi har også et bredt internasjonalt engasjement.

Vi søker Jurist/advokatfullmektig – vikariat

I forbindelse med fødselspermisjon hos en av våre ansatte søker vi en engasjert jurist i et vikariat på 1,5 år med oppstart november/ desember 2017. Vi ser etter en jurist med interesse for advokatrollen. Du vil inngå et team som arbeider med medlemstjenester og forretningsutvikling.

I dette teamet vil du bli en sentral medarbeider innen mange ulike spørsmål knyttet til drift av advokatvirksomhet og medlemstilbud. Du vil dessuten være sekretær for menneskerettighetsutvalget og få innblikk i aktuelle menneskerettslige problemstillinger – både nasjonalt og internasjonalt. Du vil også være sekretær for utvalget for yngre advokater, som arbeider for å fremme yngre medlemmers interesser og deltakelse i foreningens arbeid.

Du vil bli en del av et lag med 10 jurister og du vil jobbe selvstendig og i team. Vi ser etter en lagspiller som bidrar med kompetanse, resultater og godt humør.

Det er en fordel med arbeidserfaring fra advokatbransjen.

Noen arbeidsoppgaver:

- sekretærfunksjon for noen av foreningens faste utvalg
- kontakt med tillitsvalgte medlemmer

- utarbeide notater /utredninger
- veiledning til medlemmer
- arbeid med foreningens medlemstilbud

Nøkkelkvalifikasjoner:

- gode eksamensresultater
- god muntlig og skriftlig fremstillingsevne
- praktisk tilnærming til arbeidsoppgaver
- effektiv, strukturert og ryddig
- samarbeidsevne
- serviceorientert

Vi kan tilby en spennende arbeidsplass, hyggelige kollegaer med høy kompetanse i et godt fagmiljø. Lønn etter avtale. Tiltredelse etter avtale. Spørsmål om stillingen kan rettes til advokat Kjersti Ringdal på telefon 22035050 eller per e-post; kr@advokatforeningen.no.

Søknad med CV, karakterutskrift og eventuelle attester sendes Advokatforeningen, Kristian Augusts gate 9, 0164 Oslo. Søknad mottas snarest mulig, og senest 13. oktober 2017. Søknad kan også sendes til post@advokatforeningen.no.

Advokatforeningen er advokatenes profesjons- og interesseorganisasjon i Norge. Vi arbeider for en advokatstand med høy faglig standard, god yrkesetikk og gode rammevilkår - og har et omfattende arbeid for å fremme rettssikkerhet og sikre gode rettsstatlige prinsipper. Vår hverdag er preget av tett kontakt med advokater og andre som har interesser og standpunkter opp mot rettslige og rettspolitiske spørsmål – som politikere, forvaltningen, domstolene, medier og publikum.

Vi holder til i Juristenes Hus – mellom Universitetet og Oslo tingrett midt i Oslo sentrum. Her er vi ca. 30 engasjerte medarbeidere, og samarbeider også med flere jusstudenter som bistår oss fra våre lokaler. Samlet sett gir dette opplevelsen av et stort og dynamisk miljø – med en sentral plass i den norske advokatbransjen. Vi har også et bredt internasjonalt engasjement.

Vi søker Jurist/advokatfullmektig – vikariat

I forbindelse med fødselspermisjon hos en av våre ansatte søker vi en engasjert jurist i et vikariat på 1,5 år med oppstart så snart som mulig. Vi ser etter en jurist med interesse for advokatetikk og advokatrollen.

Som jurist/advokatfullmektig vil du inngå i et team som arbeider med advokaters etiske retningslinjer og disiplinærutvalget.

Noen arbeidsoppgaver:

- sekretærfunksjon for foreningens faste utvalg og Oslo krets
- kontakt med tillitsvalgte medlemmer
- utarbeide notater /utredninger om advokatetikk
- veiledning til medlemmer om advokatetikk
- ansvar for publikumshenvendelser
- etikkarbeid
- etter en tid kan det tilbys prosessoppdrag

Nøkkelkvalifikasjoner:

- gode eksamensresultater
- god muntlig og skriftlig fremstillingsevne
- praktisk tilnærming til arbeidsoppgaver
- effektiv, strukturert og ryddig
- selvstendighet
- samarbeidsevne
- serviceorientert
- godt humør

Det tilbys konkurransedyktige betingelser og mulighet til å jobbe i et godt, inkluderende og uformelt fagmiljø.

Tiltredelse etter avtale.

Spørsmål om stillingen kan rettes til advokat Anne Holst på telefon 22 03 50 50, eller per e-post ah@advokatforeningen.no

Søknad med CV, karakterutskrift og eventuelle attester sendes Advokatforeningen, Kristian Augusts gate 9, 0164 Oslo. Søknad mottas snarest mulig, og senest 13. oktober 2017. Søknad kan også sendes til post@advokatforeningen.no.

JU\$NYTT nr. 10/2017

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

► Fastsettelse av grunnlaget for eiendomsskatt – domstolenes prøvelsesrett

Høyesterett avsa 26. juni dom (dissens 4–1) – **HR-2017-1258-A** – som gjaldt gyldigheten av tre vedtak om fastsettelse av grunnlaget for eiendomsskattetakst på kraftlinjer. Spørsmålene var hvordan fradraget for slit, elde og eventuell utidsmessighet skal beregnes, og om domstolenes prøving er begrenset etter reglene om forvaltningens frie skjønn.

Høyesterett kom enstemmig til at domstolenes prøving av klagenemndenes takstvedtak ikke er begrenset etter reglene om fritt forvaltningsskjønn, jf. **avsnitt 43–55**. Domstolene kan prøve *alle* sider ved et skjønn etter **eien-domsskatteloven § 8 A-2** (tidl. byskatteloven § 5). Dette innebærer at domstolene kan etterprøve takstmannens metodiske tilnærming og hvilke faktorer og premisser han velger å benytte i forbindelse med verdsettelsen. Men dersom «det skjønn som

ligningsmyndighetene har utøvd, er godt overveid og begrunnet, bør domstolene vise tilbakeholdenhet med å fravike det skjønnsresultat ligningsmyndighetene er kommet til», jf. **Rt-2009-105 avsnitt 112 (Enskilda)**.

For produksjonsbedrifter m.m. fastsettes eiendomsskattegrunnlaget i utgangspunktet basert på substansverdien, d.v.s. anskaffelsesverdien med fradrag for slit og elde og eventuell utidsmessighet. Når det gjelder hvordan fradraget for slit og elde skal beregnes, har Høyesterett en grundig drøftelse av dette i **avsnitt 56–96**. Eiendomsskattevedtakene bygget på en «progressiv avskrivningsmodell», som innebar at anleggene avskrives etter en annuitetsmetode. Annuitetsmetoden forutsetter en konstant årlig kontantstrøm, og avskrivningene øker for hvert år. Høyesterett kom til at den progressive verdsettelsesmodellen ikke

er forenlig med byskatteloven § 5 (som saken gjaldt) og de nærmere prinsippene for fastsettelsen av omsetningsverdi, slik disse er utviklet i rettspraksis. Vedtakene måtte derfor settes til side som ugyldige. En progressiv modell kan innebære at det ikke skjer avskrivninger de siste årene av kraftlinjenes levetid. Den anvisningen lagmannsretten gav på bruken av *lineære avskrivninger* måtte bli stående. En dommer (Falch) dissenterte, da den lineære avskrivningsmodellen etter hans oppfatning ikke nødvendigvis skulle anvendes. Dommen er viktig. Det er nå slått fast at hovedregelen ved beregningen av slit og elde er **lineær avskrivning**, det vil si at fradraget settes til en *lik sum pr. år* basert på objektets forventede levetid.

Dommere: Normann, Falch, Bull, Ringnes og Utgård.

Utestengning av student – rettslig interesse

Høyesteretts ankeutvalg avsa 22. mai 2017 kjennelse – **HR-2017-1004-U** – som gjaldt spørsmål om rettslig interesse i sak om overprøving av vedtak om utestenging i ett semester etter **universitets- og høyskoleloven § 4–8 tredje ledd**. Utestengning kan besluttes for *inntil ett år*. For rettslig prøving av vedtak om utestenging er det i **§ 4–11 første ledd** uttrykkelig bestemt at det kan reises søksmål *innen*

tre måneder regnet fra endelig vedtak. Av dette følger at vedtaket vil, som i dette tilfellet, kunne være endelig gjennomført før rettsbehandlingen er påbegynt eller mens den verserer i første instans. Ved en eventuell ankebehandling vil dette som oftest være situasjonen. Ankeutvalget kom til at den særlige reguleringen av prøvingsretten og søksmålsfristen i universitets- og høyskoleloven bygger på at den

som utestenges, anses for å ha nødvendig rettslig interesse i å få prøvd rettmessigheten av vedtaket også om det er gjennomført, bare søksmålet er reist innen fristen. Dette ligger innebygget i fristbestemmelsens karakter. I motsatt fall ville prøvingsretten svært ofte bli illusorisk fordi søksmålsadgangen bortfaller underveis. Ankeutvalget kom derfor i motsetning til lagmannsretten til at saken ikke skulle avvises.

► Ikraftttredelse nye lover:

25. august 2017
Barne- og likestillingsdepartementet:
LOV-2016-06-17-29 om godkjenning av klageordninger for forbrukersaker; § 12 **andre ledd** og § 28. Loven trådte for øvrig i kraft **1. juli 2016**. Etter § 12 andre ledd skal klageorganet kunne motta og behandle klager gjennom EUs nettbaserte klageportal i henhold til kravene i forordning om nettbasert tvisteløsning i forbrukersaker, jf. § 28. I tillegg trådte **markedsføringsloven ny § 10 a** vedrørende informasjon om klageorgan og om plattform for nettbasert tvisteløsning i kraft. Den nye nettportalen skal gjøre det enklere for norske forbrukere å klage på varer og tjenester som er bestilt på nett fra EØS- og EU-land. Forbrukeren registrerer klagen, og nettjenesten finner det riktige klageorganet i det aktuelle landet. Deretter foregår all kommunikasjon og saksbehandling over nett – og det hele skjer på norsk, gjennom et oversettelsesprogram.

1. oktober 2017
Forsvarsdepartementet:
NY: LOV-2017-06-21-88 om informasjon om bestemt angitte områder, skjermingsverdige objekter og bunnforhold. Midlertidig lov (nr.

83/2015) om beskyttelse av og kontroll med geografisk informasjon av hensyn til rikets sikkerhet gjelder ikke lenger.

Finansdepartementet:
NY: LOV-2016-12-09-88 om folkeregistrering (**folkeregisterloven**), **unntatt § 10-1 tredje ledd**. Lov nr. 1/1970 om folkeregistrering oppheves. I hovedsak er det tale om en videreføring av gjeldende rett, men loven har enkelte materielle endringer.

LOV-2017-06-21-77 om endringer i folketrygdloven.

Samferdselsdepartementet:
LOV-2017-06-16-75 om endringer i veglova og vegtrafikkloven (**bompengar i byane**), **vegloven § 27**. Vegtrafikkloven § 7a oppheves.

Helse- og omsorgsdepartementet:
LOV-2017-06-02-34 om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven m.m. (**styrket pårørendestøtte**).

Arbeids- og sosialdepartementet:
LOV-2017-05-11-25 om endringer i folketrygdloven mv. (**pleiepenger ved pleie av syke barn**).

1. november 2017
Finansdepartementet:
LOV-2017-06-21-83 om endring i lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning; **ny § 1-1 a**: Stenging for nye pensjonsavtaler.

Barne- og likestillingsdepartementet:
NY: LOV-2017-06-16-47 om gjeldsinformasjon ved kredittvurdering av privatpersoner (**gjeldsinformasjonsloven**). Formålet med loven er å legge til rette for at banker og andre kredittyttere kan skaffe seg bedre oversikt over omfanget av forbrukskreditter hos kunder som søker om lån og kreditt. Dette skal gi grunnlag for bedre og mer fullstendige kredittvurderinger, noe som skal bidra til å begrense gjeldsproblemene i private hushold. Private aktører gis adgang til å etablere egne foretak (gjeldsinformasjonsforetak), som kan formidle gjeldsopplysninger mellom banker og andre kredittyttere til bruk ved kredittvurdering. Slike foretak må både ha tillatelse fra det offentlige og stå under offentlig tilsyn. Det åpnes i første omgang for formidling av opplysninger om *forbrukskreditter*.

Dommere: Bull, Høgetveit Berg, Ringnes, Webster og Tønder.

► Straff for voldtekt i form av kvalifisert seksuell handling med barn under 14 år

Høyesterett avsa 28. juni 2017 dom (dissens 4–1) – **HR-2017-1283-A** – som gjaldt straffutmåling for voldtekt i form av kvalifisert seksuell handling med et barn under 14 år, jf. **straffeloven 2005 § 299 bokstav c**. En 59 år gammel mann ble dømt til fengsel i ett år og seks måneder for å ha berørt en åtte år gammel jentes nakne kjønns-

organ med hånden mens de lå i samme seng. Etter straffeloven 2005 skal dette bedømmes som voldtekt når handlingen foretas med et barn under 14 år. Det var ikke utvist noen form for vold eller tvang, men det kreves heller ikke i det nye straffebudet. Én dommer (Tønder) stemte for at straffen skulle settes til to år og tre måneder. Dommen skjerper

straffenivået for slike forbrytelser kraftig i forhold til tidligere, slik det er forutsatt i forarbeidene til den nye straffeloven. Flertallet og mindretallet tolket disse forarbeidene forskjellig med hensyn til hvor mye straffen skulle skjerpes.

Dommere: Bull, Høgetveit Berg, Ringnes, Webster og Tønder.

► Søksmålskompetanse i saker etter utlendingsloven

Høyesterett avsa 7. juni 2017 kjennelse i avdeling – **HR-2017-1130-A** – som reiste et prinsipielt spørsmål om søksmålskompetanse etter utlendingsloven. Kjennelsen er enstemmig, men én dommer (Utgård) hadde en særmerknad. **Fakta:** En kvinne fra Djibouti ble utvist fra Norge etter å ha gitt uriktige opplysninger til norske utlendingsmyndigheter om sin identitet. Hun gikk til sak mot staten sammen med sin norske ektefelle og deres fire mindreårige barn for å få kjent vedtaket ugyldig. Tingretten avviste søksmålet fra ektefellen og barna, under henvisning til at de ikke hadde selvstendig søksmålskompetanse. Lagmannsretten og Høyesterett var enig i det.

Høyesteretts syn: Familiemedlemmenes påstandsgrunnlag bygget på at utvisningsvedtaket krenket deres rettigheter til privatliv etter **EMK artikkel 8**. Høyesterett var enig i at de hadde krav på et effektivt rettsmiddel. Det følger imidlertid av EMDs praksis at de nasjonale myndigheter er gitt en viss

skjønnsmargin når det gjelder hvordan dette skal gjennomføres, jf. Kjølbros, *Den europeiske menneskerettighedskonvention – for praktikere*, 4. utgave 2017, side 1128. Høyesterett kom til at en eventuell krenkelse av familiemedlemmenes menneskerettigheter etter EMK artikkel 8, vil bli prøvd fullt ut i saken som den utviste kvinnen har anlagt for domstolene, jf. **utlendingsloven § 70**. Etter denne bestemmelsen kan en utlending ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Se også **utlendingsforskriften § 17-3**. Familiemedlemmene vil også ha mulighet til å erklære *partshjelp*, jf. **tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a**. Høyesterett tok ikke stilling til om løsningen ville blitt en annen om den utviste kvinnen ikke hadde anlagt søksmål, eller om familiemedlemmene i en slik situasjon kan eller må reise en

annen type søksmål for å prøvd sine rettigheter etter EMK artikkel 8, jf. artikkel 13 (retten til effektivt rettsmiddel).

Dommere: Berglund, Webster, Høgetveit Berg, Utgård og Matningsdal.

Sivilombudsmannen: Ila fengsel og forvaringsanstalt

Etter et uanmeldt besøk på Ila fengsel og forvaringsanstalt i mars i år, er Sivilombudsmannen sterkt bekymret for situasjonen til de isolerte på Ila. Det er blant annet ikke tilfredsstillende sanitære forhold og krevende forhold ved visitasjon og urinprøvetaking. Se *besøksrapporten* på www.sivilombudsmannen.no.

Lovavdelingen: Tomtefesteloven § 33 omfatter «rullerende» festeavtaler

Lovavdelingen publiserte 16. juni 2017 uttalelse – **JDLOV-2017-55** – som gjaldt spørsmål om **tomtefesteloven § 33** omfatter «rullerende» festeavtaler. Problemstillingen er foreløpig aktuell for festeavtaler inngått før 1976, og oppstår ikke for nye festeavtaler, jf. § 7 første ledd, jf. § 2 første ledd andre punktum. En «rullerende» festeavtale er typisk feste på åremål med avtalt forlengelsesrett for festeren. Festerens rett til forlengelse etter avtalen inntreffer etter en bestemt minstetid og deretter etter gitte tidsintervaller. Avtalen gir bortfesteren rett til å regulere festeavgiften henholdsvis innenfor tids-

intervallene og ved forlengelse. Det er normalt ikke avtalt noen øvre grense for hvor mange ganger festeren kan kreve festet forlenget, slik at avtalen i prinsippet kan gjelde for en tidsubegrenset kontraktsperiode.

Lovavdelingen kom til at det klare utgangspunktet for avtaler med forlengelsesklausuler må være at festetiden «er ute» etter § 33 når man kommer til forlengelsestidspunktet. Avgjørende for anvendelsen av § 33 er følgelig hvilken festetid som opprinnelig er avtalt mellom partene. Det har ingen betydning om avtalen tar høyde

for en lengre eller tidsubegrenset festetid hvis avtalen forlenges. Uttalt at det kan ikke utelukkes at det i et feste-forhold kan foreligge særlige omstendigheter som tilsier at avtalen etter en konkret tolkning må anses som tidsubegrenset i henhold til § 33.

Lovavdelingen kom under noe tvil til at overgangsregelen i **lov 19. juni 2015 nr. 63 del II nr. 2** omfatter forlengelser som har grunnlag i avtalen, herunder forlengelser etter «rullerende» avtaler. **NB!** Overgangsregelen gjelder kun frem til **1. januar 2018**.

► Sending av fotografi med seksuell tilknytning

Høyesterett avsa 26. juni 2017 enstemmig dom – **HR-2017-1245-A** – som gjaldt spørsmålet om oversendelse av fotografi med seksuelt krenkende innhold til andre enn fornærmede rammes av **straffeloven 1902 § 201 første ledd bokstav b**. Bestemmelsen er videreført i **straffeloven 2005 § 298**. Etter en fest sendte en 16 år gammel gutt et bilde med seksuelt krenkende innhold av en 16 år gammel pike til to andre gutter via meldingstjenesten Messenger.

Loven stiller ikke krav om seksuell motivering hos gjerningsmannen, men atferden må ha en seksuell tilknytning, jf. **Rt-2010-466 avsnitt 11**. Det var ikke tvilsomt at oversendelsen hadde en form for seksuell tilknytning. Lov-

tolkningsspørsmålet i saken relaterte seg i første rekke til lovens begrep «overfor», og spørsmålet var om oversendelsen av bildet har skjedd overfor fornærmede, når hun ikke var direkte eller indirekte adressat for meldingen. **Avsnitt 17:**

«Når fornærmede i vår sak hverken direkte eller indirekte var adressat for oversendelsen av bildet, er man etter min vurdering utenfor det som etter en naturlig språklig forståelse kan legges i ordet «overfor». Riktignok rammes fornærmede når bildet sendes til andre, og i denne mening kan man si at krenkelsen er rettet mot henne. Men ordet «overfor» forutsetter – slik jeg forstår det – en mer direkte tilknytning mellom atferdshandlingen og den som rammes av den, [...]»

Høyesterett kom følgelig til at forholdet ikke ble rammet av straffeloven 1902 § 201 første ledd bokstav b.

Forholdet falt imidlertid innenfor det objektive gjerningsinnholdet i **straffeloven 1902 § 390 a**. Det fremgikk av lagmannsrettens begrunnelse for straffutmålingen at det var «påregnelig» for tiltalte at bildet ble spredt i ungdomsmiljøet. Dette gav ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne bygge på at hans *forsett* omfattet at fornærmede skulle oppfatte krenkelsen, og tiltalte kunne heller ikke dømmes etter § 390 a. Lagmannsrettens dom opphevet.

Dommere: Ringnes, Berglund, Falch, Kallerud og Utgård.

► Skattelister og ytringsfrihet

EMD avsa 27. juni 2017 dom i saken *Satakunnan Markkkinepörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* – **EMDN-2013-931-2**. Saken gjaldt spørsmålet om hvorvidt det utgjorde krenkelse av **EMK art. 10 (ytringsfrihet)** å forby klagernes innsamling og meddelelse av personlig skatteinformasjon (skattelister) i en avis og gjennom en SMS-tjeneste. Den finske ordningen ligner på den vi har hatt i Norge siden 2011. Det norske systemet er også basert på stor grad av åpenhet om skattelister. EMD var enig i at forbudet var et inngrep i ytringsfriheten. Slike inngrep vil likevel være tillatt dersom de har hjemmel i lov, ivaretar et saklig formål og er forholdsmessig. Det sentrale spørsmålet var om inngrepet var forholdsmessig (nødvendig), som berodde på en avveining mellom hensynet til privatliv og personvernet (art. 8) og hensynet til ytringsfrihet

(art.10). Når det gjaldt grundigheten av lovgivers vurdering og avveining, bemerket retten at staten hadde avveid de motsstående hensyn på en samvittighetsfull og grundig måte, hvilket talte for å gi staten videre skjønnsmargin i den enkelte sak. Det kreves da «sterke grunner» for EMD til å overprøve statens vurderinger. Staten hadde holdt seg innenfor sin skjønnsmargin, og inngrepet var nødvendig i et demokratisk samfunn etter **art. 10 (2)**. Følgelig forelå ingen krenkelse av art. 10. Dommen bekrefter at norske myndigheter har en relativt vid mulighet til å kontrollere publisering av skattelister av hensyn til privatlivet. Dommen understreker viktigheten av at norske myndigheter generelt foretar grundige og samvittighetsfulle vurderinger av menneskerettslige forpliktelser før ny lovgivning vedtas.

Ikke erstatning for flyforsinkelse

Høyesterett i Danmark kom i **sak 214/2016** til at passasjerene ikke hadde krav på erstatning da en flyreise fra København ble forsinket med 3 timer og 45 minutter. SAS fikk medhold i at dårlig vær var en ekstraordinær omstendighet, jf. **EU-forordning nr. 261/2004 artikkel 5 nr. 3**. Det var også godtgjort at forsinkelsen ikke kunne vært unngått, selv om alle forholdsregler, som med rimelighet kunne treffes, var blitt truffet. Norge er en del av dette regelverk via EØS-avtalen, og det må derfor antas at dommen kan få betydning for tilsvarende saker i Norge.

► Fjerning av miljøfarlig avfall

Høyesterett avsa 5. september 2017 enstemmig dom – **HR-2017-1690-A** – som gjaldt krav om erstatning fra en grunneier mot et returselskap for fremtidige utgifter knyttet til å fjerne miljøfarlig EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall) fra en eiendom. Den reiste spørsmål om ansvarsforhold og tiltaksplikt under returordningen for slikt avfall. Returordningen for EE-avfall innebærer at kommunale gjenvinningsstasjoner og forhandlere har plikt til å motta EE-avfall fra forbrukere og næringsdrivende. Avfallet hentes av godkjente returselskaper. Returselskapet (ankende part) leverte avfallet til et selskap som leide lokaler hos anke-motparten (grunneieren). Da selskapet som mottok avfallet gikk konkurs, lå det betydelige mengder EE-avfall på eiendommen, hvorav det meste ble abandonert. Tvisten knyttet seg til utgiftene ved fjerning av dette avfallet. Grunneieren reiste erstatningskrav mot returselskapet, men tapte saken i Høyesterett.

Høyesterett drøfter en rekke forhold. Viktig her er at Høyesterett slo fast at returselskapet er ansvarlig overfor forurensningsmyndigheten etter **avfallsforskriften § 1-18** inntil sluttbehandling har skjedd (avsnitt 22-34). Høyesterett drøfter også tiltaksplikten etter **forurensningsloven § 7** (avsnitt 35-45). Når det gjaldt **spørsmål om ansvarsgrunnlag**, kom retten til at vilkårene for å kreve refusjon etter **forurensningsloven § 76 andre ledd, jf. § 77 andre ledd** ikke var oppfylt. Man var også utenfor virkeområde for **forurensningsloven § 55, jf. § 53 tredje ledd**. Det var heller ikke grunnlag for å pålegge returselskapet erstatningsansvar på grunnlag av **ulovfestet objektivt ansvar** eller **culpaansvar**. Under henvisning til forarbeidene kom Høyesterett til at det ikke er rom for å anvende disse prinsippene ved siden av reglene om erstatning og refusjon i forurensningsloven.

Dommere: Bergsjø, Endresen, Matheson, Høgetveit Berg og Matningsdal.

Byggteknisk forskrift TEK 17

Forskrift 19. juni 2017 nr. 840 om tekniske krav til byggverk (**TEK 17**) trådte i kraft **1. juli 2017**. Den opphevet forskrift 26. mars 2010 nr. 489 (**TEK 10**). For søknader som kommer inn til kommunen *før 1. januar 2019*, kan tiltakshaver velge om hele tiltaket skal følge TEK 10 eller TEK 17. Hovedhensikten med ny byggteknisk forskrift er å oppnå et enklere og tydeligere regelverk som skal bidra til reduserte byggekostander. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har forøvrig i **rundskriv H-2017-6** (25 sider) en grundig og god oversikt over endringene i plan- og bygningsloven **1. juli 2017**, som skal forenkle og forbedre plan- og byggeprosessene.

Barnevern: Norge frikjent i EMD

EMD avsa 7. september 2017 dom i saken *M.L. v. Norway* (**no. 43 701/14**). Klageren var en kvinnelig norsk statsborger. Saken gjaldt akutt fosterhjemsplassering av hennes yngste sønn i 2012. Hennes eldste sønn ble i 2010 plassert hos klagerens mor og stefar, og hun ønsket at hennes yngste sønn også skulle bo hos dem. Barnevernet plasserte hennes yngste sønn i et annet fosterhjem av hensyn til barnets beste. Dette var imot morens ønske om å holde guttene samlet i familiens omsorg. Domstolen konkluderte med at det ikke forelå en krenkelse av klagerens rettigheter etter **EMK artikkel 8** (retten til respekt for privatliv og familieliv). Dommen er konkret begrunnet. Denne saken er én av åtte barnevernssaker som er bragt inn for EMD med påstått brudd på artikkel 8.

► Forkjøpsrett og fusjon

Høyesterett avsa 31. august 2017 enstemmig dom – **HR-2017-1664-A** – som gjaldt spørsmålet om en klausul som gir forkjøpsrett ved «salg» av fast eiendom, også kan gjøres gjeldende ved fusjon. Høyesterett kom til at forkjøpsretten ikke ble utløst da eierselskapet ble fusjonert inn i et annet selskap.

Bakgrunnen for saken var at to selskaper eide en næringseiendom sammen. Avtalen mellom dem inneholdt en klausul om at hver hadde forkjøpsrett ved «salg» av den andres del av eiendommen. Da det ene eierselskapet ble innfusjonert i et annet selskap, gjorde det andre eierselskapet klausulen gjeldende. Høyesterett kom til at forkjøpsretten

ikke ble utløst, hverken av avtaleklausulen direkte eller av løsningsrettsloven § 11 femte ledd om at forkjøpsrett til en eiendom som er eid av et selskap, også utløses dersom en så stor del av aksjene skifter eier at styringsretten kommer på andre hender. Høyesterett la bl.a. vekt på at et «salg» normalt innebærer at selgeren gir slipp på salgs-gjenstanden, mens en fusjon innebærer fortsatt eierskap, om enn i fellesskap med nye eiere – slik situasjonen klart var i dette tilfellet. Dommen gir veiledning om tolkningen av avtaler om forkjøpsrett og av løsningsrettsloven § 11 femte ledd.

Dommere: Bull, Matheson, Normann, Bergh og Matningsdal.

► Narkotikadommer i Høyesterett

Høyesterett avsa tre narkotikadommer 4. september 2017. **HR-2017-1674-A** gjaldt straffutmåling for innførsel av narkotika. Høyesterett kom til at det – basert på dagens kunnskap – var grunn til å nedjustere straffenivået for befatning med LSD sammenlignet med det som tidligere er lagt til grunn i rettspraksis. Det ble lagt til grunn at LSD er noe mindre farlig enn amfetamin. **HR-2017-1675-A** gjaldt utmåling av straff der

domfelte ved samme anledning har innført ulike typer narkotiske stoffer. Høyesterett slo fast at straffutmålingen i slike saker normalt skal foretas i to trinn. Det første trinnet vil bestå i å finne frem til utgangspunktet for hvert enkelt av de stoffene domfellelsen gjelder. Det andre trinnet består i en samordnende helhetsvurdering. Her vil straffen for det mest alvorlige elementet danne utgangspunktet. Deretter gis et visst tillegg for

de øvrige elementene. Dette tillegget må ta tilbørlig hensyn til den tiltagende utflatingen av straffen som ut fra etablert høyesterettspraksis finner sted etter hvert som kvantumet narkotika øker.

HR-2017-1676-A gjaldt narkotika-program med domstolskontroll som reaksjon ved grov narkotikaforbrytelse.

Dommere i alle sakene: Normann, Bergh, Falch, Bårdsen og Tønder.

► Promillekjøring. Inntak av lovlig medikament og bevisbyrde

Høyesteretts ankeutvalg traff 3. august 2017 beslutning – **HR-2017-1523-U** – som gjaldt begrunnet ankenektelse i sak vedrørende promillekjøring. Anken gjaldt lovanvendelsen under straffutmålingen, idet det ble anført at lagmannsretten tok feil når den la til grunn en påvirkningsgrad på mer enn 1,2 promille. Påvirkningen skyldtes delvis legemiddel inntatt i henhold til forskrivning fra lege. Lagmannsrettens begrunnelse for å se bort fra at legemiddelet var lovlig forskrevet, var at

tiltalte ikke samtykket til at politiet innhentet informasjon om hvilke medikamenter han fikk på resept fra lege. Ankeutvalget kom til at det var riktig lovanvendelse. Når tiltalte påberoper opplysninger som er underlagt *taushetsplikt*, må han enten selv fremlegge disse eller frita for taushetsplikten, slik at påtalemyndigheten kan innhente beviset. Dette krenker hverken uskyldpresumsjonen i **EMK art. 6 nr. 2** eller vernet mot selvinkriminering i **EMK art. 6 nr. 1**.

Kommunale vigsler

Ansaret for gjennomføring av borgerlige vigsler overføres fra tingrettene og Oslo byfogdembete til kommunene fra **1. januar 2018**. Ekteskapsloven § 12 er endret og **ny § 12 a**, jf. **LOV-2017-06-16-66**.

Nye rundskriv vedrørende endringene i konsesjonsloven, odelsoven og jordloven

Landbruks- og matdepartementet har gitt ut rundskriv **M-3/2017** om konsesjon, priskontroll og boplikt, og rundskriv **M-2/2017** om driveplikt etter jordloven.

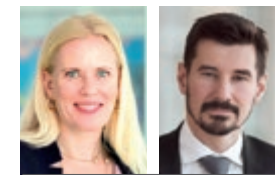
Nye utvisningsregler for straffedømte utlendinger

Fra **1. september 2017** har **utlendingsforskriften § 14-3** fått et nytt sjette ledd som fastsetter at § 14-3 femte ledd (som gir hjemmel for berostillelse ved returvern, jf. utlendingsloven § 73) gjelder tilsvarende når vedtak om utvisning fremstår som et *uforholdsmessig* tiltak etter **utlendings-**

loven § 70. Forutsetningen er at det er realistiske utsikter til at utvisning ikke vil være et uforholdsmessig tiltak når utlendingen loslates eller særreaksjonen opphører, se **G-10/2017**. Fra nå av vil straffedømte derfor kunne utvises selv om dette fremstod uforholdsmessig da utvisningssaken først kom opp.

Fra **1. september 2017** er også **utlendingsforskriften § 11-11** – krav om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse, jf. utlendingsloven § 62 første ledd bokstav f – endret, se **G-05/2017**.

REGLER FOR LIKE KONKURRANSEVILKÅR HASTER

Av ANITA SUNDAL, advokat i Virke og BJØRNAR ALTERSKJÆR, advokat i Kluge

I mange markeder i Norge konkurrerer offentlige og private bedrifter side om side. Når det offentlige bruker sine midler til å drive kommersiell virksomhet, kan det være vanskelig for private å ta opp konkurransen. Virke er den ledende hovedorganisasjonen for tjenestenæringene, og ser ofte at det offentlige konkurrerer på andre vilkår enn det bedriftene selv har mulighet til.

I dag har de færreste bedrifter «muskler» til å forfølge sine rettigheter fordi en prosess kan være kostbar og tidkrevende. Advokatfirmaet Kluges erfaringer viser at det norske regelverket har et

forbedringspotensial. Dette inkluderer konkurransemessige utfordringer i lokale markeder, som gjelder uavhengig av EØS-reglene om statsstøtte.

EØS-avtalens regler om statsstøtte vil kunne komme til anvendelse på støtte til offentlig næringsvirksomhet. EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har blant annet innledet en prosess knyttet til skattefritaket offentlig virksomhet har etter skatteloven § 2-30.

Bestemmelsen gjelder i utgangspunktet all aktivitet som staten, fylkeskommuner, kommuner og helseforetak utøver innenfor sitt rettssubjekt. ESA har foreløpig vurdert det slik at det generelle skattefritaket er i strid med EØS-avtalens regler når det offentlige utøver økonomisk aktivitet i konkurranse med blant annet private foretak.

ESA mener også at offentlige aktører mottar ulovlige økonomiske fordeler

i form av ubegrensede offentlige garantier, blant annet som følge av konkursforbudet i kommuneloven. At kommuner ikke kan gå konkurs innebærer at kommunen står i samme stilling som en virksomhet som får en ubegrenset garanti. En offentlig garanti kan utgjøre offentlig støtte, dersom garantien ikke gis i tråd med markedsinvestorprinsippet. Private investorer gir sjelden slike ubegrensede garantier.

Oslo Economics har på oppdrag fra Virke nylig utgitt en rapport som viser at kryss-subsidiering er en gjentakende utfordring. Rapporten viser at når en offentlig aktør engasjerer seg i kommersiell virksomhet, kan det offentlige foretaket trekke på ressurser fra den offentlige kjernevirksomheten.

Forvaltningsvirksomheten blir dermed utsatt for ytterligere byrder, som på sin side kan bidra til høyere driftsbevilg-

ANNONSE

Kundekontroll Hvitvasking

Vi tilbyr nå et praktisk IT-verktøy som forenkler prosessen med kundekontroll hvitvasking (KYC)

- ✓ Sikrer oppfyllelse av lovbestemte krav
- ✓ Skreddersydd for advokatbransjen
- ✓ Funksjonell og kostnadseffektiv
- ✓ Tidsbesparende

KYC kan brukes separat eller integreres med ditt sakssystem

Ta kontakt for mer informasjon eller for en demonstrasjon av programmet

Tlf: 07692 (920 60 510) Epost: post@jussys.no C. J. Hambros plass 5 0164 Oslo Org nr. 867 599 002

ninger. Det paradoksale resultat kan dermed bli at den offentlige kommersielle virksomheten på papiret fremstår som lønnsom, fordi en rekke kostnader ikke er bokført på denne virksomheten.

Den kommersielle delen av den offentlige virksomheten bidrar dermed tilsynelatende til å finansiere kjernevirksomheten, mens det i virkeligheten foregår en kryss-subsidiering som krever enda større offentlige tilskudd.

I flere av sakene der ESA har konkludert med ulovlig statsstøtte, har krav om separate regnskap blitt pekt på som et egnet tiltak. Separate regnskap er nødvendig for å få innsikt i om reglene for ulovlig statsstøtte overholdes. I tillegg børplikten til å overholde markedsinvestorprinsippet tydeliggjøres.

Etter vårt syn vil en løsning der den økonomiske aktiviteten blir skilt ut i et eget rettssubjekt gi ytterligere sikkerhet for at EØS-regelverket overholdes. Uten en utskilling av den økonomiske aktiviteten, vil det offentlige sannsynligvis møte krav om skatteplikt for aktiviteten.

En gjennomgående innvending mot rettstilstanden, er at det oppleves vanskelig å få avklart og avsluttet tilfeller av mulig ulovlig statsstøtte. Det er lite tilfredsstillende for private parter at saker avgjøres i Brüssel. Et norsk tilsyn eller håndhevsorgan bør derfor være et prioritert tiltak.

Videre omfattes ikke alle konkurransevriddinger av statsstøttereglene. Støtte som ikke påvirker samhandelen, faller ikke inn under EØS-avtalen. EU-kom-

misjonens praksis den senere tid tyder på at mange lokale konkurranseutfordringer ikke lenger vil omfattes av støtte-reglene. Fordi norske forhold er små i europeisk sammenheng, vil mange norske støttetildelinger på lokalt plan muligens ikke omfattes av reglene.

Etter vårt syn er det derfor viktig at det vedtas et norsk regelverk som tar høyde for disse problemstillingene, og at dette kommer på plass raskt.

DEBATTINNLEGG

sendes til redaksjonen@advokatbladet.no. Frist til neste utgave er 23. oktober. Skriv maks 4700 tegn, inkludert mellomrom, eller etter avtale med redaksjonen. Legg ved bilde av forfatteren. Debattinnlegg kan også bli publisert på Advokatbladet.no.

JENSENS STRAFF OG STATENS GJENGJELDELSE

Av ADA SOFIE AUSTEGARD, generalsekretær, Stine Sofies Stiftelse

Nylig idømte tingretten Eirik Jensen lovens strengeste straff på 21 år. Begrunnelsen er straffens preventive effekt, og igjen provoserer påtalemyndigheten og domstolen oss som arbeider med ofre for voldskriminalitet.

Jensen-dommen er det siste eksemplet på en av grunnpilarene i juristenes lære om hvorfor staten straffer: Rettsstaten Norge begrunner ikke straff med hevnen, men med dens preventive effekt.

Det er med stor undring jeg leser artikler fra jurister og professorer om jussens grunnpilarene – om individualprevensjon, allmennprevensjon og straffens moderne, humanetiske begrunnelse. Rettferdighet, beskyttelse og ivaretagelse av ofre for grov integritetskrenkelser, som voldtekt og drap, blir sjeldent nevnt, og vi kan konsta-

tere at det er et glemt kapittel i diskursen om hvorfor vi straffer mennesker som vi mener har gjort noe galt.

Vi som jobber for endringer i straffetretten blir stadig møtt med rettsprinsipper og grunnpilarene. Grunnleggende rettsprinsipper og stødige grunnpilarene er viktige for et samfunn og en rettsstat. Men det betyr ikke at de skal stå støtt til evig tid. For å forhindre forråttelse av tidens tann må vi være åpne for en revidering når prinsippene er klare for modernisering og pilarene er klare for utbedringer.

Da Stine Sofies Stiftelse arbeidet for å styrke etterlatte og fornærmedes stilling i rettsprosessen, ble vi møtt med latterliggjøring og kraftig motarbeidet fra det juridiske miljøet, som argumenterte med viktigheten av ikke å rokke ved nettopp de grunnleggende rettsprinsipper og grunnpilarene. Arbeidet resulterte likevel i 57 lov- og forskriftsendringer etter 2007. I dag er de styrkede rettighetene for denne gruppen den største selvfølgelighet blant jurister, rettsvesen og folk flest.

Rettsstaten har i Jensen-saken sendt et signal til andre i politiet om hva som

aksepteres av yrkesgruppen, og hva som sender deg bak låste dører. Derfor skal Jensen påføres to tiår med frihetsberøvelse, selv om gjentakelsesfaren trolig er ikke-eksisterende, og ingen vil leve i redsel for å møte Jensen på gata, eller få ham som nabo.

Det sender et tydelig signal til meg som mor til et voldtatt og myrdet barn – om at rettsstaten Norge ikke ønsker å sende samme budskap til gjerningspersoner for vold og drap. Om begrunnelsen er at lange fengselsstraffer ikke har en preventiv effekt i slike saker, mener jeg at rettsstaten har spilt falitt. Dette ved ikke å ta inn over seg de alvorlige konsekvensene en slik tenkning har for de som er rammet av grov vold og overgrep, som lever i konstant frykt etter endt soning, som får tilbud om voldsalarm, skjult adresse eller ny identitet for å beskytte liv og helse.

Når ofre og etterlatte arbeider for å endre grunnpilarene i norsk strafferett, blir det latterliggjort og kraftig motarbeidet. Men jeg kommer aldri til å gi opp tanken på at de endringene vi jobber for til sist vil oppleves som den største selvfølge.

Forstår PST hva de setter på spill?

I dette nummeret av Advokatbladet kan du lese om hvordan PST ulovlig overvåket advokat Bent Endresen i advokatfirmaet EBT i Stavanger. EOS-utvalget bekreftet i mars i år Endresens mistanke om at Politiets sikkerhetstjeneste overvåket hans advokatvirksomhet – og at det hadde skjedd uten lovhjælp.

«Politets sikkerhetstjeneste lagret store mengder overvåkingsopplysninger i strid med reglene, fastslår Stortingets EOS-utvalg.» Sitatet er ikke hentet fra denne saken, men fra en artikkel i Aftenposten 1. april 2014. Der kunne vi videre lese at «telefon-samtaler mellom advokater og klienter ble avlyttet. Og SMS'er og e-poster mellom siktede og deres advokater ble også plukket opp.»

Daværende leder av Advokatforeningen, Erik Keiserud, uttalte i samme artikkel at «Dette er oppsiktsvekkende og sterkt kritikkverdigg. Beskyttelse av kommunikasjon mellom klient og advokat er helt avgjørende for tillitsforholdet mellom dem. Og det er et viktig prinsipp at denne kommunikasjonen skal være vernet mot innsyn fra andre.»

Keiserud uttalte også at «dette prinsippet er et viktig fundament i enhver rettstat. — Det er helt nødvendig at PST har systemer som forhindrer at dette kan skje, og dersom det skjer, må den type overvåking slettes umiddelbart.»

Saken til Bent Endresen viser at PST overhodet ikke har tatt inn over seg hvor alvorlig deres ulovhjemlede virksomhet faktisk er. «Mange av oss lever i den litt naive tro at slikt ikke skjer i Norge. Når vi oppdager at det forekommer, blir det hele Kafka-aktig, fordi man verken får vite hvilken form for overvåkning

som har funnet sted, omfanget eller hvorfor slik aktivitet har funnet sted.», uttalte jeg selv til Stavanger Aftenblad i sommer, da Endresens sak ble kjent.

Jeg er meget bekymret over en slik praksis fra PST, og er fristet til å spørre om de forstår rekkevidden av sine handlinger. Konfidensialitetsforholdet mellom advokat og klient går langt ut over at klienten skal kunne stole på at informasjonsutvekslingen ikke blir overvåket – ja, det er beskyttet av en meget streng taushetsplikt! Det å kunne stole på at man kan fortelle sin advokat alt som har med saken å gjøre, uten at dette kommer andre for øre, er en helt fundamental rettsikkerhetsgaranti. Uten dette, forsvinner selve forutsetningen for at vi advokater skal kunne tilegne oss et informert grunnlag for våre vurderinger av saken – og for vår ivaretagelse av klientens interesser.

Dersom en klient ikke våger å fortelle oss alt om sin sak, jobber vi advokater mer eller mindre i blinde. Og hver gang det blir kjent at PST overvåker advokater, skades dette svært viktige tillitsforholdet – for alle klienter. Dette handler om mer enn rettsikkerheten til den enkelte person eller organisasjon PST har mistanke til, eller vedkommendes advokat for den saks skyld. Det handler om en velfungerende rettspleie.

Retten til fortrolig kommunikasjon mellom klient og advokat er beskyttet av internasjonale konvensjoner, ikke minst EMK artikkel 8 (og EMK artikkel 6 for bistand under rettergang). Betydningen av retten til konfidensiell kommunikasjon med advokat og klient er for øvrig understreket av EMD.

Det virker ikke som PST fullt ut respekterer dette. Dermed svekker de alle klienters tillit til at de kan informere sin advokat i fortrol-

ighet, og alle advokaters evne til å ivareta sine klienters interesser. Paradoksalt nok svekker PST ved sine handlinger selve rettsstaten.

Da jeg i min tid som ordfører i Tromsø var på besøk hos PST, måtte jeg levere fra meg mobiltelefonen. Den ble låst inn i en forvokst krysning mellom en settekasse og julekalender med låsbare luker. Det samme skjedde forrige gang jeg var på besøk hos justisministeren i Nydalen.

Slik dagens praksis fra PST synes å være, er jeg henvist til å råde mine kolleger til å følge PSTs eget eksempel. Regn med at du og/eller klienten kan være avlyttet. Vurder om du bør unngå å snakke med den enkelte klient om fortrolig informasjon på mobiltelefon. Vurder om du bør slå av og legge igjen mobiltelefonen utenfor det rommet du prater i fortrolighet med klienten i, og om du eventuelt bør be klienten gjøre det samme. Hold deg a jour med Advokatforeningens råd for IKT-sikkerhet.

V i advokater har en selvstendig forpliktelse til å ivareta klientenes tillit til at de kan gi oss all informasjon i fortrolighet. Når PST ikke synes å respektere denne grunnleggende rettsikkerhetsgaranti, må vi hjelpe dem. Ved å ta deres forholdsregler.

LEDER i ADVOKATFORENINGEN
jens.johan.hjort@steenstrup.no

Straffegjennomføring, 3. utg.

Fremstillingen gir oversikt over bestemmelser i straffeprosessloven som gjelder varetektsfengsling, innkalling til straffegjennomføring og soningsutsettelse, samt bestemmelser i straffeloven om idømmelse av samfunnsstraff, forvaring, ungdomsstraff, program mot ruspåvirket kjøring og narkotikaprogram med domstolskontroll.

Boken inneholder i tillegg kapittelet «Særlig om besøk av barn» som vil kunne være av interesse for advokater.

Forfatteren viser til en rekke praktiske eksempler fra fengsler og friomsorgskontorer, samt relevante henvisninger til rettspraksis og uttalelser fra Sivilombudsmannen. Revidert utgave skal være oppdatert i henhold til gjeldene regelverk per 1. august 2017. I tillegg er det flere nye kapitler blant annet om innsatte og domfelte under 18 år, kvinner i fengsel, behandling av personvernopplysninger i kriminalomsorgen, overføring til straffegjennomføring i Nederland, videosamtale og ungdomsstraff.

Birgitte Langset Storvik, Cappelen Damm Akademisk, 584 sider, 649 kroner.

Internasjonal inntekts-skatte rett, 5 utg.

Boken gir en systematisk fremstilling av rettsreglene om inntektskatt i internasjonale forhold, med hovedvekt på norske rett, skatteavtalene og EØS-avtalen. Den er oppdatert med utviklingen i OECDs BEPS-prosjekt til juni 2017, og har mange henvisninger til aktuelle

dommer og videre litteratur. Denne nyutgivelsen kommer åtte år etter forrige utgave. Enkelte spørsmål knyttet til dobbeltbeskatning har fått vesentlig økt betydning, ikke minst reglene om internprising ved transaksjoner mellom konsernselskap. I tillegg har kampen mot skatteunndragelse og ønske om å demme opp for aggressiv internasjonal skatteplanlegging kommet høyere opp på dagsordenen de seneste årene.

Fredrik Zimmer, Universitetsforlaget, 408 sider, 749 kroner.

Kontraktsrett og obligasjonsrett

Boken gir en grundig oversikt over kontraktsretten og obligasjonsretten. Kontraktsretten utgjør den vesentlige delen av obligasjonsretten og er derfor hovedtema for boken. Boken gir en systematisk oversikt over reglene om inngåelse, innholdet og oppfylling av kontrakter, samt allmenne temaer som renter, personsifte og foreldelse. Framstillingen skal dermed dekke områder som gjerne blir omtalt som avtalerett, kontraktsrett, obligasjonsrett og pengekravsrett.

Bokens redegjørelser over andre lands rett tar sikte på å lette forståelsen av de norske reglene og dessuten være praktisk nyttige når rettsforhold over landegrensene blir mer vanlige. For videre lesning, og sammen med forfatterens bok *Allmenn formuerett* skal framstillingen dekke de viktigste områdene innen formueretten.

Kåre Lilleholt, Cappelen Damm Akademisk, 706 sider, 839 kroner.

Passivitet

En person som holder seg passiv skal i ulike situasjoner bli regnet for å ha gitt et bindende løfte eller for å ha tapt en rett, også på ulovfestet grunnlag. Forfat-

teren forklarer og analyserer de ulovfestede rettsnormene som har rettslig grunnlag til disse virkningene, med avgrensning til privatrettens områder.

Maria Veia Lund, Cappelen Damm Akademisk, 742 sider, kroner 1099.

Kommunale forhåndstilsagn

Det skal være få juridiske temaer der rettstilstanden er beheftet med så stor usikkerhet som ved forhåndstilsagn. I juridisk teori finnes det forskjellige oppfatninger, og ulike måter å avgrense, kategorisere og beskrive instrumentet. Det store spørsmålet er om forhåndsutsagnet skal identifiseres som en avtale eller et forvaltningsvedtak. Denne boken gir en inngående gjennomgang av hva et forhåndstilsagn er, og hvordan dette skal avgrenses mot andre instrumenter.

Bokens fremstilling skal omfatte tilsagn avgitt både av kommune og fylkeskommune. Forhåndstilsagn gitt av staten drøftes ikke, men forfatteren påpeker at problemstillingene i hovedsak vil være de samme for statelig forhåndstilsagn. Boken behandler EØS-avtalen betydning for forhåndstilsagn, i tillegg til at den foretar en drøftelse om EMK kan tenkes å få betydning for bruken av forhåndstilsagn.

Roald Hopsnes, Fagbokforlaget, 388 sider, 699 kroner.

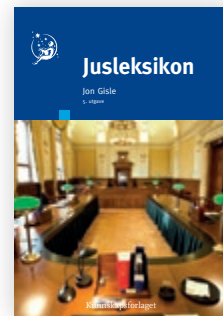
Jusleksikon, 5. utg.

Nyutgitt etter seks år, og skal være en grundig revidert og gjennomarbeidet versjon. Boken inneholder sentrale begreper fra hele det juridiske fagområdet, og antall oppslagsord skal nå være

økt til rundt fem tusen ord. Ved revisjon nevnes først og fremst de omfattende endringene i forbindelse med Grunnloven og grunnlovjubileet i 2014. Ny straffelov av 2005 har ført til større omskrivninger i leksikonartiklene. Finanslovgivningen, vergemålsloven og ny teknologi nevnes blant annet som bakgrunn for behovet for en ny versjon og flere oppslagsord. Hovedvekt på norsk rett, men mange viktige begreper innenfor EU- og EØS-rett og annen internasjonal rett er også med, samt en engelsk-norsk juridisk ordliste.

Jon Gisle, Kunnskapsforlaget, 587 sider, 489 kroner.

LEDIG PASS I KONTORFELLESSKAP HOS STAVANGERADVOKATENE

Ønsker du å sitte i et kontorfellesskap med et hyggelig, sosialt og uformelt miljø? Da kan vårt kontorfellesskap være noe for deg.

Stavangeradvokatene består i dag av 7 advokater og en kontormedarbeiderstilling.

Vi arbeider innen ulike saksfelt for både forretningsklienter og privatpersoner, herunder strafferett. Les mer om oss på stavangeradvokatene.no.

Vi holder til i flotte og trivelige lokaler sentralt i Stavanger. Parkering i lukket garasjeanlegg.

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat; Advokat Elisabeth Fjeld fjeld@stavangeradvokatene.no Tlf: 908 31 088

Stavangeradvokatene

JUS

Delta på «prøvekurs» i Høyesterett

Juristenes Utdanningssenter tilbyr kurs innen sivilprosess tilpasset ulike nivåer. I tillegg til det årlige sivilprosesskurset i oktober, arrangeres det et eget «prøvekurs» for Høyesterett.

SIVILPROSESS – GJENNOMFØRING AV RETTSSAKER

Over tre samlinger får du en praktisk innføring i arbeid med sivile rettssaker for domstolene. Kurset er særlig myntet på advokater og advokatfullmektiger uten mye prosedyrerfaring. Du får et godt teoretisk grunnlag i praktiske emner, og jobber i grupper med praktiske øvelser.

6. – 14. desember, Oslo, 6000 kroner.

ARGUMENTASJON OG PROSEDYRETEKNIKK

Ønsker du å utvikle dine prosedyreferdigheter? Advokat Alf Johan Knag og professor dr. juris Sverre Blandhol gir deg kunnskapen du trenger om innledningsforedraget og prosedyre. På agendaen er blant annet disposisjon, fremstilling av faktum, retorikk, formål, rammer og struktur.

8. november, Oslo, 3750 kroner.

ANKEFORBEREDELSE OG PROSEDYRE FOR HØYESTERETT

Kurs arrangert i samarbeid med Høyesterett for å gi advokater et best mulig grunnlag for å håndtere en sivil sak for Høyesterett. Foredragsholdere er advokat Jan Fougner og høyesterettsdommerne Per Erik Bergsjø og Arnfinn Bårdsen. Kurset tar for seg alle sakens stadier, fra utarbeidelse av ankeerklæringen til nedleggelse av påstand i skranken.

16. oktober, Oslo, 3750 kroner.

Høyesterettsdommer Arnfinn Bårdsen holder kurs. Foto: Monica Kvaale

STRATEGISKE FORHANDLINGER

Forhandlinger er en prosess som krever analytiske, kreative og mellommenne-skelige ferdigheter. De skjer ikke bare ved forhandlingsbordet. Kurset tar for seg forhandlinger i tre dimensjoner – strategi, taktikk og design.

30. november, Oslo, 3750 kroner.

De oppgitte prisene gjelder for medlemmer av Advokatforeningen.

ANNONSE

Få tilgang til over 30.000 juridiske litteraturreferanser med Bibjura

Bibjura biblioteksystem gir fullstendig oversikt over hva som finnes av nordisk juridisk litteratur. All litteratur er klassifisert inn i Bibjura indeks, for presise søk etter emneord eller fagområde. Bibjura kan brukes med strekkodeleser og holder orden over ditt eget bibliotek og utlån.

Les mer om Bibjura på www.jussys.no eller kontakt oss på post@jussys.no eller telefon **07692**

jussys

– Den som driver egen praksis, blir litt mindre fleksibel

Jan Erik Mardal i Sandane i Nordfjord driver både som advokat, eiendomsmegler og som distriktsleder i Huseiernes Landsforbund. Han frykter at digitalisering kan gi svarthvitt-løsninger, og vil forby eiendomsskatt på egen bolig.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

– HVA ER DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR DIN ADVOKAT- VIRKSOMHET AKKURAT NÅ?

– Å balansere i en tredelt virksomhet, der alt henger i hop. I eiendomsmegling er det forventet at jeg er tilgjengelig hele tiden. Jeg må nok finne en løsning med å ansette en meglerassistent etter hvert, men nå har jeg måttet tone ned advokatvirksomheten litt. Huseiernes Landsforbund byr på en hel familie med et faglig miljø. Som distriktsleder skal jeg også drive litt utadrettet boligpolitisk virksomhet, og være vaktbikkje for boligeieren.

– OG DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR BRANSJEN SOM HELHET?

– Et ufortjent dårlig rykte for kostnadsnivået. Frykten for å bli pådratt store advokatutgifter medfører nok derfor en høy terskel for å oppsøke oss. En annen utfordring er at vi er på full vei inn i et robotsamfunn. Vi som bransje må påpeke at selv om det finnes standardiserte løsninger, er det viktig å kvalitetssikre dem hos advokat.

– DEN STØRSTE SAKEN DU HAR JOBBET MED DET SISTE ÅRET, HVA HANDLET DEN OM?

– Jeg har jobbet en del med grunnavståelser til veiprosjekter der jeg har

representert grunneierne. Det har ofte vist seg å være ganske tidkrevende prosesser, der partene har hatt ganske ulike forestillinger om verdiene. Jeg har hatt grunnavståelser der klientene har fått europavei helt inntil husveggen. Det kan være tøffe prosesser for den det gjelder.

– ER DET UTVIKLINGSTREKK I ADVOKATYRKET SOM DU ER KRITISK TIL?

– For så vidt ikke. Men den som driver egen praksis, blir litt mindre fleksibel. Kanskje jeg ville videreutdannet meg eller tatt et studieopphold, men det er det ikke mulighet til, fordi jeg er bundet i det daglige. Samtidig er det gode kursmuligheter, og jeg er flink til å delta på kurs.

– OG TREKK DU SYNES ER POSITIVE?

– At jeg kan velge å jobbe med den jussen som jeg synes er mest spennende for min del. Ikke minst er det kjekt å kunne møte folk.

– HVA ER DEN VIKTIGSTE SAKEN FOR ADVOKATFORENINGEN Å JOBBE MED I ÅR?

– Det kunne vært interessant å få kjørt kursene for advokatmeklere og andre kurs mer lokalt. Jeg kunne ten-

kt meg litt påtrykk for kurs enten i regi av Advokatforeningen eller gjennom Juristforbundet også i Sogn og Fjordane.

– TROR DU AT ADVOKAT- HVERDAGEN DIN VIL FORANDRE SEG I LØPET AV DE NESTE TI ÅRENE?

– Det vil den garantert gjøre. Mye har endret seg bare de par siste årene. Om ti år vil vi gå mye i retning av at mer skjer papirløst. I USA kan en snart gjennomføre rettssaker uten advokater, jeg får håpe at det er langt dit. Hvis ting digitaliseres, får man svarthvitt-løsninger som kanskje ikke er bedre for partene i lengden.

– HVOR LENGE HAR DU ARBEIDET SOM ADVOKAT I SANDANE?

– Jeg er utdannet kommuneplanlegger fra distriktshøgskulen i Volda, og begynte i jussen helt tilfeldig. Jeg skulle bare ta grunnfag, for det var det eneste jeg trengte for å starte karriere i kommunen. Men jeg ble fanget av miljøet, fullførte studiet og møtte kona på lesesalen. Jeg jobbet i Kommunaldepartementet i seks år før jeg ble advokat, og jobbet blant annet med kommuneloven, lov om interkommunale selskaper og inndelingsloven. Så fikk jeg tips om at det var ledig ad-

Navn: Jan Erik Mardal

Alder: 46 år

Stilling: Innehaver av Advokat Jan Erik Mardal AS (i kontorfellesskapet Advokatane Lothe, Mardal & Gjengedal) og innehaver av Gloppen Egedomsmekling

Spesialitet: Eiendomsrett, arv og skifte og forvaltningsrett

Familie: Gift, en sønn og en datter (15 og 13 år)

Bosted: Sandane

Opprinnelig fra: Sandane

vokatfullmektigstilling i et lite kontorfellesskap her. Jeg ble ansatt, og i løpet av høsten 2007 satt jeg med egen advokatpraksis.

– OG HVOR ER DRØMMESTEDET Å PRAKTISERE SOM ADVOKAT?

– Jeg mener helt klart at jeg befinner meg på drømmestedet. Gloppen og Nordfjord har fantastisk natur som byr på opplevelser hele året. Hvis jeg ble tvunget til å velge noe annet? Jeg likte meg veldig godt i Oslo. Det er en by

Advokat Jan Erik Mardal i Sandane i Gloppen kommune i Sogn og Fjordane likte å være byråkrat og jobbe grundig med utredninger, og synes overgangen til å drive egen advokatvirksomhet var stor.

som jeg motvillig ble veldig glad i. Jeg er også veldig fascinert av Svalbard. Jeg var med og skrev regelverket for Longyearbyen lokalstyre, men jeg skulle gjerne sett mer av svalbardsamfunnet.

– HVEM ER DEN SVAKESTE PARTEN I DEN NORSKE RETTSSTATEN, SYNES DU?

– Det er ganske tøffe prosesser i barnfordelingssaker og barnevernssaker. Barna er den svakeste parten der, og nå er avhørsordningene blitt dårligere slik at man her i fylket må reise helt til Bergen for å gjennomføre avhør av barna.

– JOBBER DU NOE PRO BONO?

– Mest for medlemmene i Huseiernes Landsforbund.

– HVIS DU FIKK VÆRE JUSTIS-MINISTER FOR EN DAG, HVA VILLE DU HA GJORT?

– Jeg tror jeg ville satt i gang en prosess med å forby eiendomsskatt på bolig. Det synes jeg er noe av det mest kritikkverdige vi har i dag. Det er en fordobling av kommuner som har innført eiendomsskatt på bolig bare de siste årene. De svakeste blir gjerne mest berørt, siden det ikke tas hensyn til folks økonomiske evne og gjeldsbyrde.

Mangfold, bønnerom og vilje til å ofre

«Er du en av dem som er skeptisk – tenker at advokatbransjen er en profittmaskin som spiser deg opp og spytter deg ut når de har tjent nok penger på deg? Er det mulighet til å ha et liv ved siden av jobben som advokat?»

TEKST OG FOTO: ELISABETH TAUGBØL

Dette var ett av spørsmålene fire forretningsadvokater var invitert til å svare på i paneldebatten «Advokatbransjen – profittmaskin eller bærekraftig arbeidsliv?».

Den ble arrangert av Kvinneutvalget i Advokatforeningen og UiOs Justivalen i samarbeid, og arrangert i begynnelsen av september i Oslo.

GIJORT DET ENKELT Å BE

For å øke mangfoldet i staben og gjøre seg attraktive for flere, har advokatfirmaet Wiersholm innredet bønnerom i sine lokaler på Aker brygge. Thommessen, på sin side, utfører tester i rekrutteringsfasen for å styre unna «trynefaktoren».

På dagsordenen stod altså spørsmål om hva som skal til for å rekruttere flere kvinner og mer mangfoldig, og hva som skal til for å unngå at dyktige kvinner slutter i advokatbransjen.

MÅ GÅ PÅ SKI

– Mange jusstudenter har inntrykk av at for å bli ansatt i de største firmaene,

Jusstudent Pauline Helle, som i mars i år dro i gang en debatt om arbeidskulturen i advokatbransjen med et kritisk innlegg i Dagens Næringsliv, ledet debatten.

Taper man ansikt ved ikke å jobbe mye, ble det spurt fra salen. – Det handler om å sette sensur på seg selv, svarte Sondre Nordmo fra BA-HR. Til venstre Kristine Hasle Øverby.

trenger de A eller B i snitt, at det er en fordel at de deltar i Birken, og at de er oppdaterte på skiføret i marka, sa Helle innledningsvis, og ble møtt med latter fra de mange jusstudentene i salen.

– Alle firmaer ønsker gode hoder. Vi har ingen bestemt grense. Har du en dårlig karakter eller noe annet som trekker ned, kan du ha masse gode egenskaper som trekker opp. Alle firmaer ønsker gode hoder, men et B-snitt krav er ikke nødvendig, mente Schjødt-advokat Christine Buer.

– Vi har et B-snitt krav bare for å si at ikke alt er greit, men vi kan gjøre unntak fra det, istemte managing partner Sverre Tyrhaug i Thommessen.

Wiersholm har et samarbeid med MinoJur, en studentorganisasjon for minoriteter ved Det juridiske fakultet ved UiO, og har innredet et bønnerom for å sikre hverdagen til alle ansatte, fortalte partner og vinneutvalgsmedlem Kristine Hasle Øverby.

NOE MÅ OFRES

De fire representantene for store advokatfirmaene innrømmet glatt at en

advokat som vil gjøre karriere, ikke kan få alt på en gang.

– Livet som forretningsadvokat krever at en velger bort noe. Som mor til to, blir venner og fritid nedprioritert, sa Øverby i Wiersholm.

Sverre Tyrhaug i Thommessen, landets nest største advokatfirma, minnet om at livet går i faser.

– Venner er kanskje det siste jeg hadde vært villig til å ofre da jeg var student. Fullmektigene våre har ikke stiftet familie, og da kan de både være forretningsadvokat og være sammen med vennene sine. På min prioriteringsliste er det jobb, familie og Netflix, i rullerende rekkefølge, sa Tyrhaug.

BA-HR-advokat Sondre Nordmo mente at advokatbransjen ikke skiller seg fra mange andre bransjer.

– Vi jobber i en servicebransje, og tilgjengelighet er hva klientene våre betaler for. I blant brenner det, og da har man ikke noe valg. Jeg har likevel aldri brutt en avtale om middag med kjæresten. Men lillesøsteren min slår meg nå i FIFA, så noe taper man, sa Nordmo.

Økt slagkraft når to blir til en

Faglig tyngde, bedre arbeidsdeling og større tilstedeværelse. Dette er argumentene for å slå seg sammen, mener nyfusjonerte advokater i Harstad.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

HARSTAD: Mange mindre advokatfirmaer slår seg sammen. To firmaer som har blitt til ett, sitter i Harstad.

– Vi mener at det har vært et riktig grep, sier Øystein Sagen og Sicilie Kristin Kanebog i Eurojuris Nord.

Inntil i høst hadde Eurojuris fire advokater, to advokatfullmektiger og en sekretær i Harstad. Mens firmaet BI Advokat besto av to advokater og en erfaren sekretær og saksbehandler.

– Vi fant ut at vi hadde mange av de samme verdiene i faglig kvalitet og etikk. Derfor passet vi godt sammen, sier Øystein Sagen. Han er styreleder og kom fra Eurojuris. Sigrid Hovland Ytterstad kom fra BI til stillingen som daglig leder.

KONKURRANSEDYKTIGE

– Spesielt når vi skal betjene det offentlige og næringslivet, må vi ha en viss størrelse for å være konkurransedyktige, mener Sagen. Gjennom Eurojuris-samarbeidet har firmaet rammeavtaler med NHO og If Skadeforsikring.

– Du har et apparat rundt deg. Hvis du er i retten en uke, vet du at det er kolleger som kan ta seg av kundene dine hvis du er borte. Det er alltid noen som tar telefonen. Slikt er veldig viktig hvis du skal fremstå som en profesjonell leverandør, sier han.

MER SOSIALT

Sicilie Kristin Kanebog peker på miljøet på et litt større kontor:

– For oss som var tre på kontoret, er det veldig mye mer sosialt. Hvis én av oss var borte der, var det ikke mange igjen rundt lunsjbordet. Det er jo alltid mye aktivitet utenfor kontoret, konstaterer hun.

Øystein Sagen og Sicilie Kristin Kanebog er ferske kolleger i Eurojuris Nord.

– Markedet krever mye større tilstedeværelse. Folk venter å få tak i deg. Også utenfor normal arbeidstid, sier Kanebog.

TROR PÅ STØRRE ENHETER

Styrelederen har tro på større enheter i fremtiden:

– De små kan gjerne klare seg videre, og enkelte foretrekker å jobbe alene eller med én, to eller tre kolleger. Innenfor privatmarkedet tror jeg det går veldig greit, men hvis du skal være konkurransedyktig overfor næringslivet, er størrelse og god tilgjengelighet viktig. Dessuten blir vi mindre sårbare, sier han.

Etter fusjonen arbeider Eurojuris Nord med de fleste rettsområder. Fast eiendom, familie- og arverett, rammeavtaler med to større kommuner og Statens vegvesen, fagansvar for Eiendomsmeidler, dødsbo og konkursbo, kontraktsrett og selskapsrett, kraftjuss, offentlige anskaffelser og bistandsopdrag. Bare for å nevne noe. Med flere

advokater blir det mulig å spesialisere seg litt mer, men fremdeles skal firmaet være juridisk landhandleri.

JOBBER MOT EKSPORTNÆRINGEN

– Så henter vi inn både kapasitet og spesialkompetanse gjennom Eurojuris-nettverket ved behov. Nasjonalt og internasjonalt: Vi har for eksempel vært kontaktfremidler for lokale fiskebåtredier, entreprenørbedrifter og sjømatleverandører som driver forretning utenlands, forteller Øystein Sagen.

Eurojuris Nord er i seg selv et fellesskap mellom to firmaer – i Harstad og Narvik. Sammen dekker de det mest folkerike området i Nord-Norge.

Sagen har ikke noe fasitsvar på hva som er passe størrelse for et advokatfirma i en mellomstor norsk by.

– Det må være markert nok. Samtidig må det ikke være så stort at vi møter på interessekonflikter hele tiden. Men det kan godt hende at vi har potensial for å vokse enda mer, sier Øystein Sagen.

Mekling – ny forretningsmulighet, eller skade for inntjeningen?

– Det har vært for mye ensidig hallelujakommunikasjon knyttet til mekling, sa advokat Ola Nisja fra Wikborg Rein Advokatfirma i en debatt om mekling arrangert av Forum for tvisteløsning ved Universitetet i Oslo.

TEKST OG FOTO: JØRGEN HYVANG

– Alle bør være enige om at mekling er en høyst relevant, og i veldig mange tilfeller god tvisteløsningsmekanisme. Det denne debatten er med på, er å ta mekling i Norge videre ved at de ulike meklingsformer diskuteres mer inngående, sa Nisja.

Han var en av paneldeltakerne da Forum for tvisteløsning inviterte til debatt i midten av september om advokatmeklingens rolle i fremtiden og eventuelle fordeler ved å bruk advokater som meklere, fremfor andre profesjoner.

I panelet satt også dommer Edvard Os ved Oslo tingrett.

– Jeg opplever tidvis at advokatene ikke har snakket sammen om å finne en løsning før hovedforhandlingene er i gang. At jeg ber de snakke sammen,

fører ikke sjelden til at de finner en løsning, sa Os.

IKKE TEGN PÅ SVAKHET

Så langt har rundt tretti advokater fullført kurset i advokatmekling som leder til sertifisering. Ordningen ble innført i 2016, og det gjenstår mye arbeid for å gjøre ordningen bedre kjent.

Initiativet fra Advokatforeningen og Juristenes Utdanningscenter er ment å kunne benyttes i de fleste typer konflikter. Familiesaker, arv, barnefordelingssaker, kontraktsrett, arbeidsrett og eiendomstvister er noen områder som kan egne seg godt.

– Snakk med hverandre før dere går til sak. Jeg tror mange advokater vegrer seg fordi de frykter at et initiativ

til samarbeid skal oppfattes som svakhet, og at de har liten tro på egen sak. Men det er ikke et tegn på svakhet at man løser en sak i minnelighet, sa dommer Edvard Os.

TENKER VINNERE OG TAPERE

Flere i salen trakk frem at advokater, og spesielt prosedyreadvokater, i sin daglige gjerning har en måte å jobbe på som gjør mekling lite naturlig. De er vant til å tenke vinnere og tapere. Klienten skal vinne, og den ene siden skal få rett. Rettssalen er advokatenes arena – hvor de er i førersetet – og kan tidvis opptre som primadonnaer. I en mekling må det fokuseres på løsninger og samarbeid.

– Jeg kjenner meg ikke igjen i en generell beskrivelse av prosedyread-

DEBATT: Panelet besto av fra v. Geir Frøholm (SANDS), Randi Bull (Bull & Co), Herman Bruserud (Institutt for privatrett), dommer Edvard Os (Oslo tingrett), Ola Nisja (Wikborg Rein) og professor Sverre Blandhol som ordstyrer. ytterst på sidene, professor Knut Kaasen (til venstre) og Morten Tveten fra SANDS.

vokater som prosessfremmende i betydningen kontraproduktive med hensyn til mekling. Det er tross alt prosedyreadvokatene som i størst grad er involvert i mekling, og en rekke av de beste meklerne utenfor domstolene er nettopp prosedyreadvokater, sa Nisja.

Han har selv planer om å ta kurset i mekling, og er enig med tingrettsdommer Edvard Os i at advokater generelt er alt for dårligere til å snakke sammen når en domstols- eller voldgiftsprosess er i gang. En ren skriftlig saksforberedelse kan bidra til å øke konfliktnivået.

– Når jeg snakker om saksforberedelse i sivile saker på advokatkurset, pleier jeg å understreke at direkte dialog med motpartens advokat kan spare klienten for mye, og i det hele tatt skape en mer smidig prosess, sa Nisja.

LØSTE FERGE-STRID

Professor Sverre Blandhol var ordstyrer i debatten, og ble trukket frem av Morten Steenstrup, som var tilhører i debatten, som et eksempel på en god mekler.

Da Steenstrup var advokat for Fjord Line i striden mot Color Line og Sandefjord kommune, ble Blandhol trukket inn som mekler av Sandefjord tingrett. Saken ble løst rett før en fire uker lang rettssak

skulle starte. Ingen ren advokatmekling, men et godt eksempel på at en stor, kompleks konflikt kan løses utenfor rettssalen.

– Jeg tror det er helt riktig at advokater er for dårlige til å snakke sammen. Det er lett å forelske seg i sin egen stevning. Det er en viktig rolle for advokatene å bringe partene sammen, mener Blandhol.

PROFESJONALISERING

Han mener sertifisering av advokatene vil føre til en profesjonalisering av partene i en mekling. Han ser også for seg en økt institusjonalisering av ordningen.

– Det vil være med å øke tilliten.

Advokatmekling blir trukket frem som en ny nisje og forretningsmulighet for advokater. Andre hevder de vil unngå mekling, fordi det vil skade inntjeningen og faktureringen i den daglige driften.

– Det trenger ikke være bevisst, men jeg tror det er en fare for at forretningsmodellene med timefakturerering fører til at man jobber for mye med en sak, sa Blandhol.

– Valget mellom mekling og prosess skal uansett og naturligvis tas basert på klientens interesser. En advokats egeninteresse med hensyn til inntjening er og skal selvfølgelig være helt uinteressant i den forbindelse. Å tenke på en slik måte som antydnet er helt fremmed

for meg, og det håper og tror jeg det er for de aller fleste, sa Nisja.

ANNONSER

HJERTØY
Advokatfirma Tor Erik Hjertøy

Beregningsbistand for erstatningskrav ved bruk av Compensatio

Advokat Tor Erik Hjertøy tilbyr beregningsbistand av erstatningskrav i personskadesaker.

Tjenesten kan brukes for å utforme et svar eller som en kontroll av mottatt tilbud/krav. Du sender forutsetningene med post eller epost, og du vil få personlig oppfølging og motta fullstendig utmålingsdokumentasjon med utskrifter fra Compensatio.

Hjertøy har over 15 års erfaring fra Trafikksforsikringsforeningen og Yrresskadeforsikringsforeningen 1979-1994, og deretter egen advokatvirksomhet i 22 år.

C. J. Hambros plass 5, 0164 Oslo

Telefon: 22 33 69 50
Mobil: 908 26 883
E-post: torerik@advokathjertoy.no
www: http://advokathjertoy.no

– Aldri tro du er ferdig utlært

– Det er ofte ganske lett å gjennomskue advokater som fortsetter å prosedere på saker de åpenbart har skjønt de vil tape, sa lagdommer Bjørnar Eirik Stokkan fra Hålogaland lagmannsrett.

Lagdommer Bjørnar Eirik Stokkan mener det kan være mer interessant å høre yngre advokater kontra mer erfaring, men advarer advokater mot å tro at de ikke kan lære mer.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

SVOLVÆR: – Ikke tro at når du er kommet opp på et visst nivå, så er du ferdig utlært. Vær alltid sulten og krev mer kunnskap og innsikt i det du leverer til dommerne. Alle saker er unike, og har sine særpreg. Mottaker vil fort oppdage om avsender er genuint opptatt av å levere godt, og at det ikke bare er en kjedelig transportetappe, sa lagdommer Bjørnar Eirik Stokkan i Hålogaland lagmannsrett til de oppmøtte advokatene da Yngre advokater Midt Hålogaland krets holdt seminar i Svolvær.

Han la til at han synes mange yngre advokater er gode.

– Det er faktisk en viss forskjell på yngre og eldre advokater. Ofte kan det være mye mer interessant å høre en fersk advokat kontra en mer erfaren. Vi opplever at de yngre kan være mer sultne, mer krevende, og mer *på*, sa Stokkan.

Ferske advokater har heller ikke alltid lært seg unoter slik noen eldre har, påpekte Stokkan.

– Vi som dommere er alltid opptatt av å komme frem til et riktig resultat. Så er det et bevis som blir lagt frem som ikke har vært lagt frem tidligere, skal det relativt mye til før vi avskjærer det.

AVGJØRENDE FORHÅNDSKUNNSKAP

Ifølge Stokkan er det særlig i sivile saker spesielt viktig å ha skikkelig kunnskap om saken.

– Som forsvarer i straffesaker er det ikke alltid avgjørende at man kan alle

aspekter, men det er soleklart en fordel i den forstand at sjansen for å gå på en blemme er mye større hvis du har liten eller ingen innsikt i saken. Ikke gjør som en av de gamle ringrevene vi hadde, som lærte seg saken under aktors innledning. Han hadde riktignok en ekstremt bratt læringskurve, men det er det ikke alle som har, fastslo Stokkan til en lett humrende sal.

Han fremhevet også det kan være lurt at prosessfullmektigene i sakene snakker sammen litt i forkant.

– Da trenger vi ikke bruke tid på å slå inn åpne dører, men heller bare konstatere at *sånn* blir det.

– MÅ VITE SVARENE

Stokkan hadde også råd om hvordan advokater bør stille spørsmål i retten.

– En tommelfingerregel er aldri å stille spørsmål du ikke vet svaret på – med mindre du tar en kalkulert risiko. Da unngår du ubehagelige situasjoner for deg selv. Og ikke ta noe som en

selvfølge. Selv om du som forsvarer vet svaret, er det langt fra sikkert at jeg som dommer vet det. Og husk: Du stiller ikke spørsmål for at du som advokat skal bli opplyst, men for at retten skal bli det.

For å kunne evaluere svarene du får, må du på forhånd selv vite svarene, understreket han.

– Det hjelper ikke stille detaljerte spørsmål om båtmotorer, om du ikke har peiling på båtmotorer, sa lagdommeren.

– DROPP STAMMESPRÅK

En feil mange advokater gjør, er at de benytter for mange kompliserte ord, mente han.

– Bruk språket fornuftig, ikke bruk stammespråk! Mange av de begrepene dere jurister bruker, er dere ikke en gang bevisst på at er stammespråk. Dette kan skape distanse. Et godt ordforråd og folkelig forståelse er nøkkelen til god samhandling.

– Selvsagt skal språket være formelt og ordentlig, men husk at vi arbeider

med folk som ikke er vant til å være i retten.

Ifølge dommeren er evnen til å kunne endre kurs når noe uventet skjer også viktig.

– Planlegg nøye. Gjør alltid en strategisk vurdering over hvor du skal, og hvordan du skal komme deg dit, både når det gjelder dokumentasjon, og hvordan du vil legge frem bevisene. I tillegg må du

skjønne hva du skal gjøre, dersom ditt neste planlagte trekk viser seg ikke å være relevant. For å klare det må du kunne saken skikkelig – ellers har du ikke sjans!

– Å opplyse dommerne handler ikke om å vise hvor flink du er, men om å overbevise retten om å dømme i samsvar med din påstand om frifinnelse eller å dømme på mildest mulig måte, fastslo Stokkan.

Lovutvalg trenger nye medlemmer

Advokatforeningen skal nå besette verv i totalt 11 av foreningens lovutvalg.

Følgende lovutvalg har ledige verv:

- Arbeidsrett
- Asyl- og utlendingsrett
- Avgiftsrett
- Bygningsrett og reguleringsprosjekt
- Børs og verdipapirhandelrett
- Erstatningsrett
- Familierett, arv og skifte
- IKT og personvern

- Reindrift og samerett
- Skatterett
- Skjønns-, ekspropriasjons- og vassdragsrett
- Velferdsrett

Frist for å melde interesse eller foreslå kandidater er 18. oktober. Søknad med CV sendes til lovutvalg@advokatforeningen.no

Advokatforeningen oppfordrer alle kretsledere til å foreslå kandidater til lovutvalgene.

ANNONSE

TRENGER DU EN TRANSLATØR?

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte tolkatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30, post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translator service as

Bred erfaring og kompetanse.
Kontakt oss på tlf. 810 33 333 eller post@translator.no

NOOR SABAH NAEL TRÅVIK

Tolk og oversetter

Dari (Afghanistan)
Farsi (Iran)
Tolkeutdanning fra UIO

Nemds og rettsmøte, HIO
Bioteknologi Ingeniør
Medlem av tolkeforening

Tolkeutdanning fra universitetet /høgskole. Mangeårs erfaring med tolking i retts og nemdsmøter, tolking av monologer, flerkulturell forståelse i tolking.

+47 928 13 012

noomael@hotmail.com

Jussbuss

Små kryp, store erstatningskrav

Av VEBJØRN WOLD, medarbeider i husleie- og gjeldsgruppa

Veggedyr kan for eksempel bli med i kofferten hjem fra reiser, eller komme inn i hjemmet via brukte møbler og sengetøy. Foto: A.L. Szalanski, Wikimedia Commons

#Jussbuss

Totalt 6042 saker i 2016

Saksområdene med størst pågang:

- Utlendingsrett (1041 saker)
- Fengselsrett (818 saker)
- Arbeidsrett (756 saker)
- Husleierett (712 saker)
- Gjeldsrett (535 saker)
- Trygderett (335 saker)
- Sosialrett (206 saker)

Små juridiske finurligheter kan få store konsekvenser for hvordan byrder fordeles i en moderne økonomi. Lite viser dette så godt som en serie avgjørelser fra Husleietvistutvalget om skadedyr i leiligheter.

Cimex lectularius er et fem millimeter langt krapyl som lever av å suge blod. På godt norsk kalles de veggedyr, fordi de gjerne danner store kolonier inne i veggene i hus og leiligheter. Veggedyr er ikke noe du ønsker i hjemmet ditt, og det er ikke bare fordi de er ekle. Bittene er plagsomme, og det er et sant helvete å bli kvitt dem. Å leie inn et skadedyrfirma er dyrt, og det er langt fra sikkert at krypene blir borte på første forsøk. Og som om ikke dette var nok, blir veggedyrene stadig vanligere, og Folkehelseinstituttet forteller at de blir mer resistente mot insektsmidler.

Jussbuss får derfor inn stadig flere saker fra leietakere som enten krever – eller blir krevd for – utbedringskostnader ved veggedyrinvasjon. Det høres kanskje trivielt ut, men for våre klienter er et krav på minst 20.000 kroner ofte langt mer enn de kan bære. De risikerer å bli gjeldslaver. Veggedyr er blodig alvor.

For å navigere i denne jussen, finstuderer Husleie- og gjeldsgruppa i Jussbuss avgjørelser fra husleietvistutvalget (HTU). Det finnes lite domstolpraksis på husleiefeltet, derfor blir HTUs avgjørelser en sentral rettskilde på dette feltet. Veggedyr-praksis fra HTU slår kanskje ikke ned som lynnedslag i de store fagmiljøene, men er viktig for

våre klienter. HTU-praksis bidrar dermed gjennom sin rettskildevekt til å flytte store penger mellom to grupper som ofte er i hver sin ende av den sosioøkonomiske skalaen. I veggedyr-sakene har vi sett en utvikling det er grunn til å uroe seg over – en utvikling som ofte går utover mennesker som ikke kan håndtere tapet.

Hovedlinjen i juridisk teori var lenge at leietakeren er erstatningsansvarlig for en skade på boligen dersom han enten a) har forsømt sin vedlikeholdsplikt etter husleielovens kapittel 5, eller b) har vært uaktsom. Dette er fornuftig; leietakeren blir ansvarlig enten fordi han har forsømt sin lovfestede eller kontraktsfestede vedlikeholdsplikt, eller fordi han har opptrådt klanderverdig. Begge alternativer er tydelig forankret i loven.

Men så: I en sak fra i fjor (HTU-2016–585), fant HTU en kreativ løsning. Hvis det ansees «sannsynlig at leietakeren brakte med seg veggedyrene inn i boligen», blir han ansvarlig. Det spiller ingen rolle om utbedring av veggedyrskadene er underlagt hans vedlikeholdsplikt, eller om han opptrådte uaktsomt.

HTU kommer hit via et lovteknisk krumspring, med utgangspunkt i husleielovens § 10–3, som egentlig omhandler hvilken stand boligen skal være i når leieforholdet opphører:

«Dersom det ikke hadde blitt gjennomført sanering av veggedyrene, ville det etter all sannsynlighet vært veggedyr i boligen ved ordinær tilbakelevering av boligen.»

Dermed ender man med følgende merkelige løsning: Leietakeren er ikke ansvarlig for å reparere boligen ved veggedyrinvasjon under vedlikeholdsansvaret i kapittel 5, men han er erstatningsansvarlig for den økonomiske skaden veggedyrene har utrettet innen leieforholdets opphør. Ingen plikter å reparere underveis, men leietaker plikter å betale til slutt.

I senere saker har linjen for alle praktiske formål blitt fulgt opp. Det varierer hvor strengt sannsynlighetskravet til at leietaker har bragt veggedyrene «med seg» er, men aldri stilles det noe krav om at leietaker skal ha opptrådt klanderverdig.

Hvis man ikke krever noen form for uaktsomhet eller uforsvarlighet i leietakers oppførsel før man dømmer kontraktsforholdets svake part til å betale mange titalls tusen kroner i erstatning – ja, da snakker vi rett og slett om et objektivt ansvar for veggedyr. Dette er problematisk.

En utleier vil kunne fortsette å tjene penger på leiligheten i uoverskuelig fremtid. Leietaker vil bli dømt til å resaurere et formuesgode han aldri får hente avkastning fra, uten å ha gjort noe klanderverdig eller brutt en tydelig lovbestemmelse. Dette objektive veggedyransvaret for leietakere gir forbausende lite mening med dette i bakhodet, særlig når denne typen skader omfattes av forsikringer som kun kan tegnes av huseier.

En ting er i hvert fall sikkert. I Jussbuss venter vi i spenning på neste veggedyr-dom.

Advokatansvar

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Ansvar for manglende reklamasjon

En advokat mottok en takstrapport med nye mangler ved en bolig, uten at manglene ble fremsatt som reklamsjon til selger. Klienten fremmet deretter erstatningskrav mot advokaten.

Saken ble avgjort av Finansklagenemnda Skade i avgjørelse av 20. juni 2017 (FinKN-2017–355). Bakgrunnen for saken var at en boligkjøper, som hadde tegnet boligkjøperforsikring, fikk bistand fra en advokat i forsikringsselskapet til å følge opp mangler ved en bolig. Det ble innhentet flere takstrapporter, hvorav en rapport omtalte nye mangler som kjøperen ikke hadde tatt opp. Advokaten i forsikringsselskapet avsluttet saksbehandlingen, uten at de nye manglene ble reklamert over til selger.

Kjøperen engasjerte deretter en ekstern advokat, som fulgte opp saken overfor selger med stevning. I dom fra Inntrøndelag tingrett fikk kjøperen medhold i krav om prisavslag, men fikk ikke medhold

vedrørende de nye manglene, hvor retten la til grunn det var reklamert for sent.

Etter domsavsigelsen fremsatte kjøperens advokat krav mot boligkjøperforsikringsselskapet for kjøperens advokatutgifter og kostnader til taksmann. Det ble samtidig stilt spørsmål til selskapet om det var riktig at den aktuelle rapporten fra taksmannen ikke var oversendt til selger. I svar fra selskapet ble det oppgitt at sakskostnadene på 134.520 kroner ville dekkes under boligkjøperforsikringen, og ytterligere bemerket følgende:

«Etter det jeg forstår er hverken mangelsaken eller sakskostnadsspørsmålet anket. Utbetalingen forutsetter med andre ord at det ikke oppstår ytterligere kostnader, prosesser eller krav i saken.» Beløpet ble deretter utbetalt.

KRAV OM ERSTATNING

Kjøperen fremsatte deretter krav om erstatning mot boligkjøperforsikringsselskapet som følge av mangelfull advokatbistand. Kravet var angitt til 100.000 kroner for de mangler som advokaten ikke hadde reklamert over. Selskapet avviste

kravet, og anførte at det var inngått endelig forlik i forbindelse med utbetalingen av sakskostnadene til kjøperens eksterne advokat. Saken ble deretter brakt inn til Finansklagenemnda Skade.

Nemnda tok først stilling til om det var inngått bindende forlik som stengte for ytterligere krav. Nemnda viste her til forsikringsselskapets uttalelse i forbindelse med utbetalingen av sakskostnadene, hvor det het at forutsetningen for utbetaling er at det ikke oppstår «ytterligere kostnader, prosesser eller krav».

Formuleringen var ifølge nemnda helt generell, og omfattet derfor også prosess eller krav knyttet til et erstatningssøksmål mot forsikringsselskapet. De manglene det ikke var reklamert over var også behandlet i tingrettsdommen, og det var naturlig å tolke forliket slik at dette også gjaldt krav knyttet til disse manglene. Kjøperen fikk dermed ingen ytterligere erstatning fra forsikringsselskapet. En subsidiær anførsel fra kjøperen om at forliket var urimelig etter avtaleloven § 36 førte heller ikke frem.

Avgjørelsen var enstemmig.

Månedensadvokat

Svein
Kjetil
Stallemo

– Det er bekymringsfullt at domstolen kan ende opp med å fatte avgjørelser som er mer basert på følelser enn juss på grunn av det sterke lekdommerinnslaget, mener Svein Kjetil Stallemo.

TEKST: NINA SCHMIDT

Han har forsvart den 15 og et halvt år gamle gutten som i juni ble dømt for drapet på 14 år gamle Jakob Abdullahi Hassan og 48 år gamle Tone Ilebekk til 11 års forvaring i Kristiansand tingrett.

Stallemo anket dommen på vegne av sin klient, og i midten av september vant han en knepen seier i Agder lagmannsrett.

I dommen viser Agder lagmannsrett til Prop.135 L (2010–2011) at «departementet er av den oppfatning at straffereaksjonen forvaring tilnærmet aldri bør benyttes på lovbrutere som var mindreårige på handlingstidspunktet.» I tingretten ble din klient likevel dømt til forvaring. Hvilken strategi la du på dette punktet i lagmannsretten, for å få gjennomslag for anken?

Umiddelbart kan man tenke at et dobbeltdrap utgjør det «aldri» som krever forvaring. Men under lovgivers terskel «tilnærmet aldri» er det to variabler som stod helt sentralt i mitt arbeid. For det første var utvalgets forslag at det ikke skulle idømmes forvaring overhode overfor barn. Departementet ville imidlertid ikke utelukke at også barn kunne utgjøre en fremtidig risiko. Dette illustrerer terskelen for forvaring, og at selve handlingen ikke trer i forgrunnen ved vurderingen av reaksjonsformen, men at barnets tidligere atferd, voldshistorikk og funksjonsevne har stor betydning.

For det andre mener jeg at et tidligere utvalgsforslag, som tilsa maksimumsstraff på åtte år for barn, har betydning. Lovgiver vurderte forslaget, men valgte

Navn: Svein Kjetil Stallemo
Alder: 38
Tittel: Advokat
Bosted: Kristiansand
Opprinnelsessted: Kristiansand
Sivilstatus: Ugift, tre døtre; Line (15), Maren (11) og Silje (8).

Advokat Svein Kjetil Stallemo forsvarte gutten, som 15 og et halvt år gammel, drepte en jevnaldrende kamerat og en tilfeldig forbipasserende. Foto: Elias Dahlen, Bergens Tidende

å fastsette maksimumsstraffen til 15 år for barn. Dersom man på toppen av så lange fengselsstraffer skal gjøre det uvisst når et barn kan løslates blir straffen fort uforholdsmessig streng.

Jeg har en bestemt oppfatning om at forvaring er forbeholdt de tilfeller hvor barnet har et skadet sinn. Selve den straffbare handlingen kan ikke alene være avgjørende. Jeg tror de overordentlige strenge vilkår bare åpner for bruk av forvaring når et barn har dysosiale forstyrrelser. Et mål for ankesaken var i alle fall å løfte frem disse hensyn bak hva som egentlig ligger i at man «tilnærmet aldri» skal bruke forvaring overfor barn.

Tre av de fire meddommerne stemte for å la forvaringsdommen bli stående. Har du gjort deg noen tanker om hvorfor?

Jeg har gjort meg mine tanker. For å være ærlig tror jeg en lekdommer kan vurdere spørsmålet om forvaring ut fra et tankegods om at «tilnærmet aldri» er

det samme som «better safe than sorry», og at handlingens vederstyggelige karakter derfor skygger for en mer helhetlig vurdering. På en måte er det forståelig. På den annen side er det bekymringsfullt at domstolen kan ende opp med å fatte avgjørelser som er mer basert på følelser enn juss på grunn av det sterke lekdommerinnslaget. Det er verdt å merke seg at prinsippet om at man skal dømmes av sine likemenn i særlig grad er adressert til skyldspørsmålet, og ikke i forhold til vanskeligere avveininger om fastsettelse av straffen. Skoghøy har derfor et poeng i sin kritikk av at fagdommerinnslaget svekkes når juryordningen erstattes. Med to fagdommere og fem lekdommere i min sak er det 50/50 om resultatet ville blitt et annet.

Drapene din klient er dømt for, er ifølge dommen, skjedd under «tilnærmet svært skjerpede omstendigheter», og ville, ifølge dommen, trolig ha ført til 21 års fengsel, der-

som gutten hadde vært voksen på gjerningstidspunktet. Mange ser ut til å mene at straffen på 11 års fengsel er for lav, sett i lys av handlingens alvorlighet. Hva er dine tanker om dette?

Jeg må være ærlig å si at 11 års fengsel er noe strengt etter mitt skjønn. Lagmannsretten har innrømmet et fradrag som er mindre enn det Høyesteretts praksis etter to avgjørelser fra 2011 og 2017 tilsier. I disse avgjørelsene sammenliknes straffen for en voksen og et barn, hvor straffen for barn mer enn halveres.

Tror du denne saken vil bidra til at mange vil ønske strengere straffer?

Nei, jeg tror ikke det. I dag tror jeg kanskje at lovgivers sterke prioritering av hensynet til barnets interesser som følger av barnekonvensjonen og Grunnloven § 104 kan lede til at reduksjonen av straffenivået skjer raskere enn det som følger av folks rettsbevissthet. Men jeg tror også at denne spenningen om kort tid kommer i balanse.

Har du blitt møtt med noen reaksjoner på dommen, og i tilfelle hvilke?

Dagen etter lagmannsrettens dom ryddet jeg garasjen og kjørte til et avfallsanlegg i Kristiansand. Der møtte jeg en mann som i klartekst uttrykte sin misnøye med dommen. Han etterlot ingen tvil om hans mening om straffen, og heller ikke hva han mente om mitt ansvar for at straffen ble som den ble. Men i samme åndedrag spurte han også om jeg kunne bistå ham i en straffesak han selv var involvert i. For meg står dette som et godt bilde på den rettssikkerhet vi ønsker oss. Utover noen sms'er med både positivt og negativt fortegn, har jeg egentlig unngått sosiale situasjoner som åpner for å svare på dette spørsmålet.

Hva skiller å jobbe med en veldig ung klient i forhold til et voksent menneske?

Jeg støtter ikke flokler om at barn uten videre krever ekstraordinær bi-

stand av oss som forsvarere. Paradoksalt nok har jeg et inntrykk av at det kan være enklere å orientere et barn om realitetene enn en kverulerende gjenganger. Som forsvarer må vi evne å håndtere klientene individuelt, uavhengig av alder.

Hva var den største utfordringen for deg som forsvarer i arbeidet med saken?

Alvoret i saken gjør det pedagogisk utfordrende å skape forståelse for at gjerningspersonen bør få en fengselsstraff som kan lede til en prøveløslatelse om seks-syv år, og permisjoner om tre, fire år. Det er utfordrende å overbevise om akkurat dette.

Tok du spesielle grep i saken, som andre advokater kan ha nytte av å vite om?

Her må jeg til tvisteloven og til Tore Schei, faktisk. En måned før hovedforhandlingen i tingretten var jeg på kurs med ham om «Utviklingstrekk i søksmålsvilkårene om rettslig interesse». Det er i utgangspunktet så tørt at melk blir til melkepulver, men likevel viktig. For å forstå dagens rettskilder er det helt nødvendig å se rettskildene i et historisk perspektiv. «Utviklingstrekk» er derfor sentralt. Nylig var jeg forsvarer for en kvinne som etterlot sine barn seks timer alene hjemme. Barna var fra ett til seks år gamle, og tiltalen gjaldt straffeloven (1902) § 242 om å etterlate noen i hjelpeløs tilstand. Etter å ha gravd i lovforarbeider fra 1884, etter at tingretten domfelte henne, var undersøkelser i lovshistorikken avgjørende for lagmannsrettens senere opphevelse av dommen. Forarbeidene fra 1884 måtte jeg innhente fra Riksarkivet! Hvem pokker vet hva lovgiver mener med «tilnærmet aldri» uten å dykke ned i drøftelsen bak uttrykket, og i historikken?

Hva slags saker jobber du vanligvis med?

Jeg vier en del tid til strafferett, men de siste to årene har jeg også prosedert

oppsigelsessaker, spørsmålet om Hanami og Alex Sushi på Tjuvholmen har «tilsvarende matkonsept», varemerkespørsmål og fritidssameietvister.

Hva brenner du for, rent faglig?

Jeg brenner ikke for noe spesielt. Men jeg må nok innrømme at jeg håper vi får en grundig evaluering av omfanget av retten til bistandsadvokat og bistandsadvokatens rolle. Ofte opplever jeg flere enn én aktor i straffesaker hvor det bare er en fra påtalemyndigheten tilstede. Det er viktig at vi bruker ressursene riktig slik at vi sikrer fornærmede en best mulig juridisk bistand når dette nødvendig.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

I dag slår det meg at høyesterettsdommer Magnus Matningsdal er vår generasjons Johs. Andenæs. Han har en evne til å gjøre kompliserte problemstillinger oversiktlige. Mange dommere i ting- og lagmannsrett finner løsninger i hans teori og kommentarer når de avgjør kompliserte spørsmål. Han er dessuten høyst jovial overfor oss dødelige.

Hvem mener du er Norges beste advokat på ditt felt?

Et ærlig svar er uten tvil Berit Reiss-Andersen. Også i dobbeltdrapssaken søkte jeg råd hos Berit. Hun har en evne til å skille mellom skitt og kanel som jeg misunner henne. Ellers er det ikke til å unngå å nevne advokat Monica Haugedal. Og sosialt kunne jeg ikke tenke meg et bedre selskap enn Berit og Monica!

Hver måned fremover vil vi presentere en advokat som har gjort seg bemerket. Tips redaksjonen om aktuelle advokater.

Skriv til nina@advokatbladet.no

Klient-napping I

En Oslo-advokat ble klaget inn Kongsvinger fengsel for å ha sendt en konfronterende faks til en innsatt klient. «Flere betjenter og innsatte uttrykte frustrasjon over advokatens oppførsel. Advokaten har kommet på besøk til en innsatt og møtene har ikke hatt saksrelevant innhold på seks måneder», heter det i klagen.

En vinterdag i fjor dro advokaten fra Oslo til Kongsvinger fengsel for å møte en klient. Da han kom frem, viste det seg at klienten dagen i forveien hadde begjært forsvarerbytte. Advokaten ble ikke informert om dette før etter at han og tolken møtte opp i besøksrommet i fengselet.

Dagen etter sendte advokaten en telefaks til sin klient som uttrykte harme over bomturen: «Jeg mener det er frekt av deg å ikke møte opp med meg, etter alt jeg har ordnet for deg. Ved flere anledninger har jeg vært i kontakt med B om å ordne klær, penger og bil. (...) Din mangel på takknemlighet er ikke akseptabel. Tror du at en annen forsvarer vil hjelpe deg like mye», skrev advokaten.

I sitt tilsvare til klagen, skriver advokaten at faksen ble sendt fordi han fant klientens oppførsel respektløs, og at han ikke tidligere har fått tilbakemelding fra fengselet på egen oppførsel.

Disiplinærutvalget for Oslo krets avviste den delen av klagen som knyttet seg til ansattes «generelle skepsis» mot advokaten, fordi «den ikke oppfattes å innebære en anførsel om noe selvstendig brudd på Regler for god advokatskikk».

Men advokaten ble likevel tildelt en irettesettelse knyttet til innholdet i faksen:

«Det er ikke tvilsomt at det budskap advokaten formidler i telefaksen representerer en overtredelse av punkt 1.4 tredje ledd i retningslinjer for forsvarere», skriver utvalget. Punktet handler om forsvarerbytte, at en tidligere forsvarer som er i kontakt med en tidligere klient, «ikke må utøve noen form press overfor klienten».

Videre mener utvalget at innholdet i faksen er et brudd på RGA pkt. 1.3 om «saklig og korrekt» oppførsel. «Advokatens handlemåte er egnet til å skade yrkets og standens anseelse», skriver utvalget.

Tettet rørene i dommerens hus

En rørløgger-utdannet 36-åring fra Skien ble så forbanet på tingrettsdommeren som hadde dømt han i en straffesak, at han stengte dommerens vanntilførsel med silikon.

Ifølge Telemarksavisa var det i mai i fjor at dommerens hjem plutselig ble vannløst fordi noen hadde tettet igjen

hovedvanntilførselen inn til huset. Et vitne hadde observert den rørkynlige straffedømte mannen på nattestid i veien der dommeren bor, og han hadde tilgang på spesialverktøy.

Dommeren anmeldte saken, som straks ble henvist, ifølge Telemarkavisa. Men da dommeren mottok

truende tekstmeldinger fra den samme mannen et par uker senere, ble saken politiettersøkt og tiltalt tatt ut.

Mannen, som også stod tiltalt for trusler og vold mot sine foreldre, ble i Nedre Telemark tingrett dømt til to og et halvt års fengsel.

Vil ha selvmordsdebatt

Advokat Gunnar Nerdrum i Tromsø mener samfunnet trenger en bred debatt om selvmord. «Avisene skriver ikke om det. Det enkelte selvmord blir ikke omtalt. Temaet er avlyst», skriver han i nettavisen iTromsø.

Spesielt selvmord blant eldre og aktiv dødshjelp er temaer som i større grad bør

diskuteres, og tror at antall selvmord blant eldre er høyere enn statistikken viser.

«Men for mange blir døden kamuflert. Det blir funnet en medisinsk plausibel dødsårsak, mens pasienten selv for eksempel bare har tatt en stor dose sovemidler», skriver han.

«Det er fint om man drøfter temaet. Det er jo egentlig av

de «evige» spørsmål, og det er mange store ånder som har vært inne på dette», skriver Nerdrum.

Klient-napping II

Uten å spørre klienten om han ønsket forsvarerbytte, og uten oppnevning fra retten, stilte en advokat i Østfold i politiafhør med en klient som i over to måneder hadde blitt representert av en annen advokat.

Klienten, som er utenlandsk, ble i september i fjor varetektsfengslet med full isolasjon, samt brev- og besøksforbud, og fikk da oppnevnt en advokat. I desember ringte Østfold-advokaten til den oppnevnte forsvareren, og sa at han var ny forsvarer, uten å dokumentere dette. Østfold-advokaten dro i et møte med klienten og i et politiafhør et par dager senere, fortsatt uten å være oppnevnt.

Den oppnevnte forsvareren mente at Østfold-advokaten ikke har fulgt prosedyrene for forsvarerbytte, og klaget ham inn for disiplinærutvalg Øst, som dekker Østfold og Follo, Romerike og Hedmark kretser.

Den innklagede advokaten skriver i sitt tilsvare at han hadde fått en telefon fra klientens søster om at klienten ønsket å bytte forsvarer, og at han snakket med klienten pr. telefon samme dag. Han mener han har fulgt vanlig prosedyre, og hevder at erklæringen om bytte av forsvarer trolig ble forlagt av fengselet.

Disiplinærutvalget mener at advokaten foretok aktive handlinger for å overta klienten fra klager, og ikke etter direkte anmodning fra klienten. At søsteren ba om det, endrer ikke utvalgets vurdering. «Å initiere kontakt med en annen advokats klient på et slikt grunnlag anser utvalget som en illojal handling mot en advokatkollega», skriver utvalget, og kritiserer også advokaten for ikke å sørge for at erklæring om forsvarerbytte ble underskrevet av klienten.

Utvalget mener at advokaten har vist «liten respekt og forståelse» for bestemmelsene rundt forsvarerbytter, og ila ham kritikk. Han ble også dømt til å betale klagers kostnader på 9375 kroner. Østfold-advokaten har anket avgjørelsen til Disiplinærnemnden.

19 advokater felt

Disiplinærsystemet behandlet saker mot 53 advokater i august. Av disse ble 34 advokater frifunnet. Tre advokater ble ilagt irettesettelse, mens to fikk nedsatt salær.

SMÅ OG STORE BRANSJENYHETER
tips@advokatbladet.no

– Tekno-utvikling truer rettssikkerheten

Advokat og byråd Geir Lippestad (Ap) mener at Google og Facebook utgjør en trussel mot rettssikkerheten, og etterlyser mer forskning og debatt om kunstig intelligens.

TEKST OG FOTO: BJØRN LØNNUM ANDREASSEN

STIKLESTAD: Byråd for næring og eierskap i Oslo, Geir Lippestad, ble utnevnt til årets Olsokprofil under Olsokdagene på Stiklestad i sommer.

Foran en fullsatt borggård på Stiklestad nasjonale kultursenter samtalte han med den tidligere NRK-profilen Anne Gros vold over temaet «menneskeverd i møte med toleransens ytterpunkt».

VET ENORMT MYE OM OSS

– Jeg skjønner nesten ikke problemstillingen som har blitt debattert i sommer, om at det har gått for langt med menneskerettigheter og rettssikkerhet. Ta Facebook eller Google, eller andre multinasjonale selskap og deres forhold til vårt personvern. Disse selskapene sitter med enorme informasjonsmengder om oss, sa Lippestad.

Men denne overvåkingen fra multinasjonale selskaper bryr vi oss for lite om, mente han.

– Den er ikke mye diskutert. Den enkeltes rettssikkerhet i møtet med teknologisk utvikling må håndteres bedre. Tenk deg når du får et forvaltningssystem som styres av kunstig intelligens. Hvordan vil det da gå med vår personlige rettssikkerhet? Hva med å bruke skjønn, og å se enkeltmennesket? Kunstig intelligens kan aldri erstatte at mennesker møter mennesker, sa Lippestad.

TRENGER MER TEKNO-JUS

Mer forskning og debatt om kunstig intelligens haster, mener han.

– Kunstig intelligens blir en større del av vår hverdag veldig snart. At vi har for mye rettssikkerhet, eller for

mange menneskerettigheter, er en problemstilling som er snudd på hodet. Vi har for lite. Vi må konsentrere oss om rettssikkerhet og menneskerettigheter knyttet til utviklingen av ny teknologi, inkludert medisinsk utvikling og globalisering, mente Lippestad.

– Mye av utviklingen er bra, men vi må også se dilemmaene. Vi bør få langt flere jurister som forstår teknologi og som spesialisere seg på problemstillinger knyttet til bruken av teknologi. Det haster, fastslo Lippestad.

MÅ HJELPE MED RETUREN

Å hevde at vi har for mange menneskerettigheter knyttet til asylinstituttet, er feil, mente han.

– Dette er ikke problemet. Problemet er at systemet for å håndheve rettighetene og rettssikkerheten har brutt

– Menneskerettighetene er ikke laget for solskinnssdager, når alt er OK, sier Geir Lippestad.

sammen. Mer ressurser må til for å ivareta rettssikkerheten for asylsøkere. De som ikke har rett til å bli, må sendes tilbake. Vi må hjelpe Italia så tiden det tar å behandle søknadene ikke blir så lang.

Vi må hjelpe de som ikke har rett på asyl tilbake.

IKKE FOR SOLSKINNS-DAGER

– Menneskerettigheter skal være et veikart under kriser.

Migrasjonen vi ser i Europa er en krise. Det er brukt generasjoner for å etablere den rettssikkerheten vi har i dag, og reglene kan ikke bare skiftes under en krise, sa Lippestad.

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Ørjan Salvesen Haukaas,
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, OSLO

NYINNMELDTE
Advokatfullmektiger

Eirik Aanestad, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, STAVANGER
Jofrid Orvedal Aase, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, BERGEN
Ingebjørg Kristine Aksnes, Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim AS, TRONDHEIM
Julie Basedow Ameln, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Synne Jacobsen Andersen, Codex Advokat Oslo AS, OSLO
Ingrid Marie Andreassen, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Emilie Aslaksen, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Kasper Aunan, Advokatfirmaet Forsberg DA, OSLO
Alvhilde Austad, Advokatfirmaet Arne Johansen & Co AS, SANDNESSJØEN
Stine Hønsi Barstad, Wikborg Rein Advokatfirma AS, OSLO
Matias Baugerud, Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS, OSLO
Majken Elisabeth Bie, Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS, OSLO
Hanne Bjørge-Eriksen, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, OSLO
Anne Elisabeth Sloom Bjøru, Advokatfirmaet Elden DA, OSLO
Erica Blakstad, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Martin Dalen, Codex Advokat Oslo AS, OSLO
Khanda Dashty, ADVOKATFIRMAET VAGHEFI AS, OSLO
Erik Riis Dogger, Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS, OSLO
Silje Fagerhaug, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim AS, TRONDHEIM
Michelle Marques Foldnes, Advokatene Andersen og Bryn Tvedt, SANDEFJORD
Marit Fuglestad, Codex Advokat Oslo AS, OSLO
Siri Fuglestad, Advokatfirmaet Salomon Johansen AS, OSLO
Kristian Gjendemsjø, Advokatfirmaet Elden DA - Bergen, BERGEN
Henriette Elizabeth Bøe Graff, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Karen Grinvoll, Ernst & Young Advokatfirma AS, OSLO
Mari Høiseth Gullikstad, Pretor Advokat AS, TRONDHEIM
Ingeborg Maria Gundem, Advokatfirmaet BA-HR DA, OSLO
Fredrik Dalibor Hals, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Georg Schjerven Hansen, Advokatfirmaet Roli, OSLO
Linda Gåsvær Hansen, Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS Bergen, BERGEN
Vilde Buttedal Haugen, Advokathuset Liljedahl DA, MOSS
Kristina Haugland, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO

Bjørn Terje Smistad,
Advokathuset Braaholmen AS, NAMSOS

Ulrik Haukali, ProJure Advokatfirma DA, STAVANGER
Kristine Haukedal, Personskadeadvokat1 AS, OSLO
Anne Birgitte Herstad, Nord Advokatfirma DA, MO I RANA
Kaja Holen, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Vilde Humlegård, Advokat Hildur Strømhaug, STATHELLE
Vebjørn Innset Hurum, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Ingrid Mathisen Hvidsten, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Charlotte Viktoria Johansen Høgnes, Deloitte Advokat-firma AS, OSLO
Ingerid Elisabeth Jacobsen, Kluge Advokatfirma AS, STAVANGER
Alexander Nyheim Jenssen, Advokatfirmaet Meling AS, STAVANGER
Christoffer Johnsen, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO
Matias Justvik, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Oda Sarine Juvet, Advokatfirma Toft-Larsson AS, OSLO
Emilie Kalleberg, Advokatfirmaet Øraker AS, MELBU
Lena Kallåk, Advokatfirmaet KPU DA, OSLO
Stian Fredrik Karlsen, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Siri Kjøren, Advokatfirmaet Jørstad AS, HARSTAD
Jostein Berg Knutsen, Advokatene Laastad Stavenes Aarseth og Laastad DA, BERGEN
Ingrid Nygaard Knutzen, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Kine Melanie Celine Kristiansen, Advokatfirmaet Mørch AS, OSLO
Kamilla Marie Krogsrud, Advokatfirmaet Stadheim Vollen Parelus DA, OSLO
Christina Elisabeth Lavold, Kluge Advokatfirma AS, OSLO
Silje Leksell, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Pernille Gjerde Lia, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO
Runar Hilleren Lie, Advokatfirmaet Lund & Co DA, OSLO
Maria Lien, Fulford Pettersen & Co Advokatfirma DA, DRAMMEN
Helle Cecilie Lineikro, Advokatfirma Tofte DA, KRISTIANSAND S
Mette Lundal, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Josefine Rief Magnussen, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO
Erica Møystad Michelet, Ernst & Young Advokatfirma AS, OSLO
Jenny Mo, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Helene Myrold, Codex Advokat Oslo AS, OSLO
Simen Angell Nicolaysen, Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim AS, TRONDHEIM
Maria Kismul Nordmo, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, OSLO
Anne-Lovise Christensen Nybakk, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, BERGEN
Martine Gustavsen Nysveen, Advokat Øyvind Dahle AS, FAGERNES

Nå kan du få straffesakene digitalt

Politi- og påtalemyndighet har fra september tatt i bruk en løsning med tjenesten Altinn som gjør det mulig for advokater å motta straffesaksdokumenter digitalt. Fordelene med dette skal blant annet være at det gir raskere tilgang til saksdokumentene, bedre

kvalitet ved fremleggelse av bevismateriale for domstolene, og besparelse av tid og kostnader ved lengre akto-
torater.

Ordningen er tilgjengelig via innlogging på Altinn.no, og krever et organisasjon- eller bedriftsnummer. I tillegg må

advokatene som ønsker ta i bruk løsningen gi beskjed til politiet om at de er klare for å motta dokumentene digitalt. Mer informasjon om løsningen og brukerveiledningen «Straffesaksforsendelse som tjeneste i Altinn» finnes på www.politiet.no/digitaleaktorater.

Kristin Langva Olsbø, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, ÅLESUND
Linn Helen Gulaker Olsen, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO
Lise Opsvik, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO
Dan Mahyar Dahl Rahimian, Advokatfirmaet Stokholm Svendsen AS, SISTRANDA
Andrea Cecilie Rakvaag, Advokatfirmaet Schjødt AS, STAVANGER
Alexandra Hjelle Refsnes, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Astrid Rindal, Hombles Olsby advokatfirma AS, OSLO
Hedda Rysst, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Sindre Anfinnen Sandal, Kluge Advokatfirma AS, STAVANGER
Siv Kvåle Sanden, Advokatfirmaet Tollefsen AS, SOGN DAL
Silje Sandstedt, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, OSLO
Marte Hald Skåleskog, Deloitte Advokatfirma AS, HAUGESUND
Kristine Høvik Smedsrud, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO
Marius Sollie, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Aleksander Barkved Steinsvåg, Advokat Tor Inge Borgersen AS, SANDNES
Kristine Strandenes, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, TRONDHEIM
Alexander Arthur Stulien, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Synnøve Berg Svarstad, Advokatfirmaet Holvik & Angelshaug AS, MÅLØY
Mari Sveen, Advokatfirmaet Mejdell Jakobsen MNA, KONGSVINGER
Aleksander Fjeldberg Taule, Wikborg Rein Advokatfirma AS, OSLO
Erlend Bakke Torsholt, Advokatfirmaet Schjødt AS, BERGEN
Stine Marie Uri, Haver Advokatfirma AS, STAVANGER
Mariann Valde, Ernst & Young Advokatfirma AS, BERGEN
Mari Verling, Kvale Advokatfirma DA, OSLO
Bedriftsadvokater
Alf Inge Heggset, Finans Norge, OSLO
Ane Nordby, Telenor ASA - Group Tax, FORNEBU
Kristoffer Reusch Tandstad, If Skadeforsikring NUF, LYSAKER
Fullmektig hos bedriftsadvokat
Kristine Øygard Bjerke, Protector Forsikring ASA, OSLO
Fredrik Falck-Knutsen, Gard AS, ARENDAL
Anders Huun Monsen, Protector Forsikring ASA, OSLO
Marcus Hytten Nilssen, Protector Forsikring ASA, OSLO
John Omar Odden, Protector Forsikring ASA, OSLO
Anders Vatland, Total E&P Norge AS, STAVANGER
Andreas Østby, Protector Forsikring ASA, OSLO

Organisasjonsadvokater

Marianne Hammer, Kreftforeningen, OSLO
Atle Roaldsøy, Finans Norge Servicekontor, OSLO
Fullmektig hos offentlig advokat
Hanne Gade Aamodt, Sykehusinnkjøp HF, DRAMMEN
Tora Fæste, Forsvarsmateriell, JØRSTADMOEN
Privatpraktiserende advokater
Geir Berg, Advokatfirmaet Geir Berg AS, LILLEHAMMER
Haakon Andreas Langeland, Indem Advokatfirma AS, OSLO
Lars Lundlie, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim AS, TRONDHEIM
Marianne Thunes, Advokat Marianne Thunes, PARADIS

GJENINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Kristian Oppebøen, Statoil ASA, FORNEBU
Kjersti Sandvig, Crawford & Company (Norway) AS, SANDVIKA
Torstein Vikane, AF Gruppen Norge AS, OSLO
Advokatfullmektiger
Mariann Eide, Advokatfirmaet Riisa & Co ANS, BERGEN
Kristine-ÿr Grøntvedt, Advokatfirmaet Schjødt AS, BERGEN
Benedicte Herfindal Hellevig, AdvokatPartner ANS, BERGEN
Offentlig ansatt advokat
Simen Moen Nordbø, Kristiansand kommune – Kommuneadvokaten, KRISTIANSAND S

Organisasjonsadvokat

Anette Bjørlin Basma, Akademikerne, OSLO
Rachna Rohatgi Khan, Norges Juristforbund , OSLO
Christine Schjerven, Kreftforeningen, OSLO
Privatpraktiserende advokater
Kjetil Baldersheim, Advokatfirma Wigemyr & Co DA, KRISTIANSAND S
Inge Roar Buland, Advokat Inge Buland, OSLO
Maria Helene Esbensen, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Fanny Isabelle Helle, Advokatfirma Andenæs Aaløkken Veum DA, OSLO
Veysel Ince, Indem Advokatfirma AS, OSLO
Stein Walter Nilsen, Dæhli Bull & Co advokatfirma DA, OSLO
Merete Berge Odland, Deloitte Advokatfirma AS, HAUGESUND
Tone Solbakk, Advokatfirmaet Schjødt AS, OSLO
Per Ove Tønnessen, Sørlandsadvokatene DA, KRISTIANSAND S

MEDLEMMER SOM HAR SKIFTET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Henning Mikael Stephansen, STAVANGER

Advokat Kjell-André Honerud har sluttet som partner i Føyen Torkildsen i Oslo, og trådt inn som partner i Advokatfirmaet DLA Piper Norway i Oslo.

Advokat Hans Kristian Gjerde har sluttet i NHO Trøndelag i Trondheim, og begynt i Advokatfirmaet Eide & Co AS i Kristiansund.

Advokat Johannes Kleppe har sluttet ved Sandvika Advokatkontor, og begynt i Dæhli Bull & Co advokatfirma i Oslo.

Advokat Therese Ljosdahl har sluttet i SANDS – Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Oslo, og begynt i Fend advokatfirma i Oslo.

Advokat Jonas Valvatne Granli har flyttet fra Ernst & Young Advokatfirmas kontorer i Stavanger, til firmaets kontorer i Oslo.

Advokat Andreas Jebens har sluttet i Advokatene Christian Wiig & Co i Trondheim, og begynt i Adnor Advokat i Trondheim.

Advokat Klaus Henrik Wiese-Hansen har sluttet som partner i SANDS – Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Oslo, og trådt inn som partner i Advokatfirmaet Schjødt i Oslo.

Advokat Erik Tobias Handeland har sluttet i HELP Forsikring i Oslo, og begynt i MEF Service i Oslo.

Advokat Ellen Fjælberg Håland har sluttet i TP Advokatfirma i Sandnes, og begynt i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Stavanger.

Advokat Morten Meyer Valvatne har sluttet i Advokatfirmaet PwC i Bergen, og begynt i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Bergen.

Advokat Nora Løvøi Bjørnstad har sluttet i Codex Advokat Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Robertsen i Oslo.

Advokat Thomas Albertsen har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim, og begynt i Adviso Advokatfirma i Ålesund.

Advokat Heidi Lill Mollestad Oppegaard har opprettet selskapet Advokat Heidi Lill Mollestad Oppegaard på Snarøya.

Advokat Cecilie Wille Søvik har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo, og begynt i Econa i Oslo.

Advokat Ola Røthe har sluttet i Sobona i Oslo, og begynt i LYNX Advokatfirma i Oslo.

Advokat Kristiane Aarvik har sluttet i Advokatfirmaet Selmer i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Wiersholm i Oslo.

Advokat Kjetil Baldersheim har begynt i Advokatfirma Wigemyr & Co i Kristiansand.

Advokat Christian Reusch har sluttet i Regjeringsadvokaten i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Oslo.

Advokat Jens Johan Hjort har trådt ut som partner i SANDS – Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Tromsø, og trådt inn som partner i Advokatene Rekve, Pleym & Co i Tromsø.

Advokat Hanne Reese Holm har sluttet i Codex Advokat Oslo, og begynt i Bing Hodneland Advokatselskap i Oslo.

Advokat Maria Dorte Røste har sluttet i Advokatfirmaet Haavind i Oslo, og begynt i Rambøll Norge i Oslo.

Advokat Mona Mellingen har sluttet i Bergen Caravan på Hylkje, og begynt i Advokatfirmaet Judicium i Bergen.

Advokat Silja Eriksen har sluttet hos Fylkesmannen i Troms, og begynt i Advokatfirmaet Eriksen i Tromsø.

Advokat Nils J. Grytten har sluttet i Advokatene Flisnes & Co i Ålesund, og begynt i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz i Ålesund.

Advokat Anniken Ramse Arntzen har sluttet i Advokatfirmaet Strandenæs i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Seland Orwall i Oslo.

Advokatene i BI Advokat AS har slått seg sammen med advokatene i Eurojuris Harstad AS. **Advokat Sigrid Hovland Ytterstad og advokat Sicilie Kanebog** har i den anledning trådt inn som partnere i Eurojuris Harstad AS.

Advokat Øyvind Greker Bjørndal har sluttet i Michelet & Co Advokatfirma i Oslo, og begynt i EMGS i Oslo.

Advokat Øystein Vikstøl har flyttet sammen med advokatene Balchen, Stallemo og Stokke på Fiskebrygga i Kristiansand.

Advokat Christina Cascampas har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet BA-HR i Oslo.

Advokat Krister Øie Braute har sluttet i Advokatfirmaet ENGELSEN i Ålesund, og begynt i Advokatfirmaet Braute i Oslo.

Advokat Oddmund Håkenstad har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Tønsberg, og begynt i Tenden Advokatfirma i Tønsberg.

Advokat Hanne Plathe Maartmann har sluttet i Oslo Advokatféllesskap, og begynt i Kindem & Co, Advokatkollegiet, i Oslo.

Advokat Ole Petter Stige har sluttet i Advokatfirma Wigemyr & Co i Kristiansand, og begynt i Advokatfirma Hald & Co i Arendal.

Advokat Andreas Langeland har sluttet i Norwegian Claims Link på Lysaker, og begynt i Indem Advokatfirma i Oslo.

Advokat Veysel Ince har sluttet i Advokat Veysel Ince i Stavanger, og begynt i Indem Advokatfirma i Oslo.

Advokat Jens Even Højlund Pedersen har sluttet i Kverner på Lysaker, og begynt i Gjensidige Forsikring i Oslo.

Advokat Jørn Ivar Sandnes har sluttet i Advokatfirmaet Schjødt i Ålesund, og begynt i KPMG Law Advokatfirma i Ålesund.

SE JOBB-BYTTET PÅ NETT

Nå publiseres også jobb-byttene fra Nytt om navn-spalten på nett på Advokatforeningens egen stillingsportal Advokatjobb.no. Der finner du ledige jobber i bransjen, samt traineestillinger.

Informasjonen om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister, eller fra bidrag sendt direkte til redaksjonen@advokatbladet.no. Om informasjonen hentes fra registeret, vil du bli kontaktet før publisering.

Neste frist for innsendelse er 23. oktober 2017.

NB: Spalten er kun for Advokatforeningens medlemmer.

– Norge bryter barnekonvensjonen

Forum for barnekonvensjonen, et nettverk av organisasjoner, institusjoner og enkeltpersoner, herunder Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, har levert sin såkalte supplerende rapport til FNs komité for barns rettigheter. Rapporten kommer med krass kritikk av Norges behandling av barn. Et av de

alvorligste bruddene er barns manglende rettigheter til å bli hørt, hverken i individuelle saker eller på samfunnsnivå, ifølge rapporten.

Advokatforeningens MR-utvalg har bidratt med en undersøkelse om barn i fengsel, og har intervjuet barn som sitter fengslet i Norge.

STILLINGSANNONSER

Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS ble etablert i 2010. Vi holder til i store, nyoppussede lokaler i Universitetsgata 22/24, vis-à-vis det juridiske fakultet. Vi tilbyr høyt kvalifisert juridisk bistand til bedrifter, organisasjoner og privatpersoner innenfor de fleste rettsområder, med særlig fokus på fast eiendom, kontraktsrett, arbeidsrett, familie- og arverett og idrettsjus. Alle våre advokater prosederer jevnlig for domstolene. Se www.avco.no.

Vi har ambisjoner om å være et av de foretrukne advokatfirmaene i Oslo. Vår visjon er å være «Best Place to Work». Vi har nå ledig plass i våre lokaler og tilbyr

KONTORER TIL LEIE – KONTORFELLESKAP

Lokalene er representative, oppusset i lyse farger, og med moderne nye kontormøbler som er inkludert i leien. Vi har tre fine møterom, garderobe med dusj, bibliotek og sosial sone. I leien inkluderes også sentralbordtjenester, postforsendelse, internett, strøm og renhold. Vi tilbyr også en gunstig lunsjordning i et hyggelig, ungt og uformelt miljø.

Vi vektlegger sosiale egenskaper. Tiltredelse etter avtale.

Spørsmål om kontorlassen/fellesskapet kan rettes til advokat Are Aurlien aa@avco.no eller advokat Nils Jørgen Vordahl njv@avco.no, telefon 21 09 59 95. Henvendelser med CV rettes til Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS, Universitetsgata 22, 0162 Oslo, eller til sekretær@avco.no. Alle henvendelser vil bli behandlet konfidensielt.

Søknadsfrist: Fortløpende

STAFF. ADVOKATFIRMAET

Det er med stor glede vi meddeler at vi har tatt opp advokat Ingrid Breistein, advokat Elisabeth Myhre og advokat Siri Langseth som partnere i Advokatfirmaet Staff AS. Både Breistein, Myhre og Langseth har i en årrekke vært verdsatte og ettertraktede advokater tilknyttet vårt firma.

De har lang erfaring med rådgivning og prosedyre på de fagområder de arbeider innen, og er solide representanter for de overordnede mål som vårt advokatfirma arbeider etter; faglig dyktighet, personlig integritet og «stå på»-holdning, alt for å yte maksimalt for klientene i det som ofte er krevende saker.

Når Breistein, Myhre og Langseth nå går inn som partnere, bidrar de til å videreføre og styrke firmaets fagområder straff, prosedyre og barnevern.

Hvitvaskings-debatt

Advokatforeningen Oslo krets inviterer til debatt om hvitvasking med tittelen «Oppfyller advokatene alle krav og tåler vi tilsyn ved vårt kontor».

Førstestatsadvokat Sven Arild Damslora i Økokrim, dr. juris og advokat i Ro Sommernes, Niels Kristian Axelsen, og seniorrådgiver i Tilsynsrådet Jonas Haugsvold sitter i panelet.

Arrangementet skjer på Thon Conference i Universitetsgaten den 12. oktober fra klokken 17 til 19.

2 ledige kontorplasser

Advokatfirmaet Holmen & Co. DA har nå ledige kontorplasser i Bygdøy Allé, og søker etter omgjengelige kollegaer med egne porteføljer. Ta kontakt med advokat Egil Brå Oksavik på telefon 916 68 030 hvis du ønsker en uforpliktende samtale, eller har spørsmål. Du kan også sende e-post til oksavik@holmenco.no.

Medlem av den norske advokatforening

ANNONSER

STINESOFIES \$ STIFTELSE
en barndom uten vold

Testamentarisk gave til en barndom uten vold!

Stine Sofies Stiftelse arbeider for at alle barn skal få en oppvekst og en barndom uten vold og overgrep!

Det er estimert at omlag 100.000 barn i Norge lever med vold og overgrep hver dag. Den testamentariske gaven går direkte til vårt arbeid for en barndom uten vold.

Gaven er fritatt arveavgift.

Telefon - 37 29 40 90 ● E-post - post@barnerett.com

GAVEN SOM REDDER LIV

En gave til Leger Uten Grenser kan være et godt og livsviktig alternativ i forbindelse med **bryllup, bursdag eller jubileum.**

Ring oss på tlf **08898**, eller gå inn på www.legerutengrenser.no
Kontonummer: 5005 06 36728.

Merk innbetalingen med navn på jublant/brudepar, samt navn på giver(e) av gaven.

Foto: Mario Travaini

VÅRE PARTNERE PÅ ADVOKATJOBB.NO

BOKTIPSET

Navn og alder: STIAN FINNE LANGE, 50 ÅR
Tittel: PARTNER
Arbidssted: KCO ADVOKATER, SANDVIKA

HVILKEN BOK HAR GJORT STERKEST INNTRYKK PÅ DEG, OG HVORFOR?

Brødrene Karamazow! Mens jeg gikk på 1. avdeling jus i 1988, solgte bokhandelen i Domus Media Dostojevskijs *Raskolnikov* for en drøy hundrelapp. Jeg har siden lest majoriteten av Dostojevskijs verker, men ingen roman har noensinne skapt større gjenkjennelse og eufori hos meg enn Karamazow-brødrene.

På samme måte som i Raskolnikov, er handlingsrammen knyttet til et drap – navnlig på brødrenes far. De tre brødrene er svært ulike; en er from og religiøs, den andre intellektuell og agnostiker, og den tredje en klassisk livsnyter og kvinnebedårer, som i det vesentlige er opptatt av her og nå. Man kan mistenke Dostojevskij for å ha lest Kirkegaards tese om at menneskene kan inndeles i tre ulike typer; de estetiske, de etiske og de religiøse.

Disse tre brødrenes liv veves sammen i kjølvannet av farens død til et frapperende spenningsverk hvor leserens tolkningsmuligheter er nærmest uten ende. Slikt er spennende! Brødrene utgjør altså tre arketyper som på mange vis representerer de hovedtreninger vi mennesker helst bør velge mellom i livet, selv om de fleste av oss nok har en tendens til å gjøre som Ole Brumm, også her.

Dostojevskij er som kjent en stor kjennetegn av menneskesinnet; romanen befinner seg derfor fortløpende på ulike «abstraksjonsnivåer» eller handlingsplan om man vil, hvilket gjør den til en «pageturner». Videre inneholder boken en slags bok i boken; legenden om Storinkvisitoren – som man, etter min mening, absolutt bør ha lest før man forlater denne verden. Dette er for meg gullstandarden innen romankunst.

Boken er antagelig også den første som løfter frem, riktignok antydningvis, det på den tid helt uenvelige; seksuelle overgrep mot mindreårige. Slik sett var Dostojevskij forut for sin tid også her, og man kan for øvrig lure på

Oppvokst og bosatt på Røa. Tok befalsskole i Stavern før jusstudiet i Oslo. Arbeidet først i Oslo kommune og siden i YS, før han endte opp i KCO advokater i Sandvika. Partner fra 2002, og møterett for Høyesterett i 2010. Hans praksis er allsidig, med hovedvekt på tvisteløsning og prosedyre. Har to voksne barn og er for tiden enslig. Stor interesse for malerkunst. Sitter i styret for Galleri Trafo. Spiller golf (hdcp 6) og dyrker sin skiinteresse fra et nedlagt småbruk på Romeriksåsen.

om Ibsen leste Dostojevskij og vice versa. Psykologifagets fedre; Freud og Jung, leste garantert begge disse to!

Som en kuriositet kan nevnes at vi hadde en kulturminister (Sp) for noen år tilbake, som gjentatte ganger omtalte Dostojevskij som Dostoklevskij; det hadde neppe skjedd i Frankrike eller England...

HVORDAN VELGER DU LESESTOFF?

Å ta opphold i en stor bokhandel eller et antikvariat i en time eller tre, utgjør fine fristunder. Jeg kjøper selvfølgelig langt mer enn jeg får lest, i hvert fall før pensjonsalderen. I tillegg har jeg fått mange bokgaver fra mennesker som kjenner meg godt. Det har utvilsomt åpnet nye perspektiver som jeg ellers ikke ville oppdaget.

HVIS DU SKAL KJØPE EN BOK TIL EN GOD VENN, HVILKEN VIL DU KJØPE?

Til en juristvenn som normalt er samfunnsinteressert og opptatt av argumentasjon, ville jeg gitt boken *Freuds retorikk* av professor Trond Berg Eriksen. Han er vel en av de mest allvitende vi har her til lands. Hans allsidige forfatterskap er unikt, og hans evne, i dette tilfellet, til å avkle Freud og hans læresvenners hule retorikk, var befriende lesning for meg. Professoren var og er lynskarp. Ett av Freuds retoriske og samtidig totalitære grep, gikk ut på at de som angrep hans teser om hvordan menneskesjelen er skrudd sammen, nettopp bekreftet at hans teser er riktige. Snedig!

For en venn med større dragnin mot det absurde og burleske i livet, ville jeg gitt boken *Trollmannen fra Lublin*, av polskjødiske Isac Bashevis Singer. Han fikk Nobelprisen i litteratur i 1978, og etter mitt skjønn finnes knapt noe modigere og kulere nobelforedrag enn hans.

Boken handler om en mann som primært livnærer seg som en vellykket trollmann i Warszawa på slutten av 1800-tallet. Han er også tankeleser,

skeptiker, hypnotisør, utbryter (låser) og etterhvert blir han også en slags hellig mann. Trollmannens fall i livet, som ender med storslagne grublerier mot slutten av boken, er stor litteratur – og samtidig et gytjebad i det absurde. Singer er en gudbenådet forteller som også behersker personskildringskunsten til fingerspissene.

HVILKEN ER DEN NESTE BOKEN DU SKAL LESE?

Ved Stein Mehrens nylige bortgang tok jeg frem igjen en diktsamling med håndplukkede dikt fra hele hans forfatterskap. Storslagent hittil! Ellers ligger mursteinen fra Montefiore; *Jerusalem*, fortsatt og venter, på tredje året.

KAN DU ANBEFALE EN FAGBOK?

Min evne til å prioritere faglitterære verker fra perm til perm, er pinlig svak. En bok jeg fant stor glede i, er Hans Petter Gravers *Keiserens garderobe* og andre essays, som handler om rett, retorikk og juridisk argumentasjon. Professor Graver leverer her en enestående skarpsindig analyse av norsk rettsdogmatikk, gjerne kalt rettskildelære. Er han vår tids Lucerna luris (jusens lys)? Han greier å plassere norsk rettsvitenskap inn i en sjeldent vid vitenskapelig ramme, som, meg bekjent, ingen har gjort bedre enn ham tidligere. Løp og kjøp!

LESER DU E-BØKER?

Nei. Vil nok begynne med det når jeg blir skikkelig langsynt.

HVEM VIL DU UTFORDRE (OG LITT OM HVORFOR)?

Jeg traff igjen advokat Anne Sejersted i Kvale & Co på en reunion for Gamle Travers i Frokostkjelleren nylig. Vi satt i Stud.Jur-redaksjonen sammen i 1990. Det ble et forfriskende gjensyn med et aldeles utmerket menneske. Er sikker på at hun har mye spennende litteratur på nattbordet.

ADVOKATER I NYHETENE

180.000 KLIENTER I ÉN SAK

Hamar-advokat Steinar Mageli skal i november føre tidenes største gruppesøksmål i Norge. Det er Forbrukerrådet som på vegne av 180.000 fondskunder krever totalt 690 millioner kroner tilbakebetalt.

Ifølge Forbrukerrådet har fondskundene betalt for en type fondsforvaltning de ikke har fått.

«Man blir presentert for glansede brosjyrer som det ikke er så enkelt å sette seg inn i, selv om man bruker mye tid på dem», sier Mageli til Finansavisen i et stort anlagt intervju.

Mageli har i tyve år drevet advokatvirksomhet på Hamar, og advokatfirmaet som bærer hans navn har nå 25 advokater og kontorer også i Oslo og på Lillestrøm.

«Man tjener vel mellom to og tre millioner kroner i året hos oss som partner. Det er ikke som på Aker brygge, men det er ikke så ille når de ansatte ikke må jobbe sent kveld etter kveld», sier Mageli.

SYKLENDE ADVOKAT SKAPTE BALUBA

Advokat Christian Lundin (50) i advokatfirmaet Ness Lundin skrev et leserinnlegg i Dagens Næringsliv som vekket oppsikt langt utover Osloritya. «Jeg er femti år gammel, arbeider som advokat, har god økonomi, hytte på fjellet og ved sjøen, hus i Bærum, vellykkede barn, er skilt, har etablert meg på nytt med en sprek og søt dame som er femten år yngre enn meg, og jeg sykler til jobben», skriver han innledningsvis.

Han går over til å beskrive hvordan han daglig deltar i den såkalte «Tour de Finance», kallenavnet på gang- og sykkelveien fra Bærum og inn langs fjorden til Oslo.

«Det har over lengre tid vært mye negativt fokus på oss deltakere i Tour de Finance. Nylig var det en jente på 12 år og hennes foreldre som sutret over at jenta ble kjørt ned av en oss, og brakk armen. Jeg mener at hun og andre fotgjengere må kunne flytte seg når vi kommer susende innover mot Oslo på jakt etter ny bestetid som kan legges ut på Strava», skrev Lundin.

Innlegget førte til at Lundin ble kalt både idiot og egoist. Til Budstikka sier han at han med innlegget ønsket å få til en debatt mellom ulike type trafikanter:

«Mitt poeng er at det er blitt veldig vanlig å peke på alle andre man mener opptrer på feilmåte. Jeg tenkte at hvis jeg tar utgangspunkt i meg selv, blir det litt mer uangripelig. Jeg håpet på debatt, og det fikk jeg til.»

Faksimile fra Asker og Bærum budstikke.

XORD

Avsnitt	Med-dommer Konkurs	Spesielt Trærne	Sports-hjelpe-middelet	Domstol-lignende organ
→				
Fargede Nummer			Dekning Dretter	
→				
Alene Treverket			Moro Våpen	
→				
Medalje-vinner Kan				Sjakk-spiller
→		Munn	Trendy	
Produ-serer	Komme mot Drikk			
→			§	Er-klæring
Dansk by Low-brudd			Tall	
→				

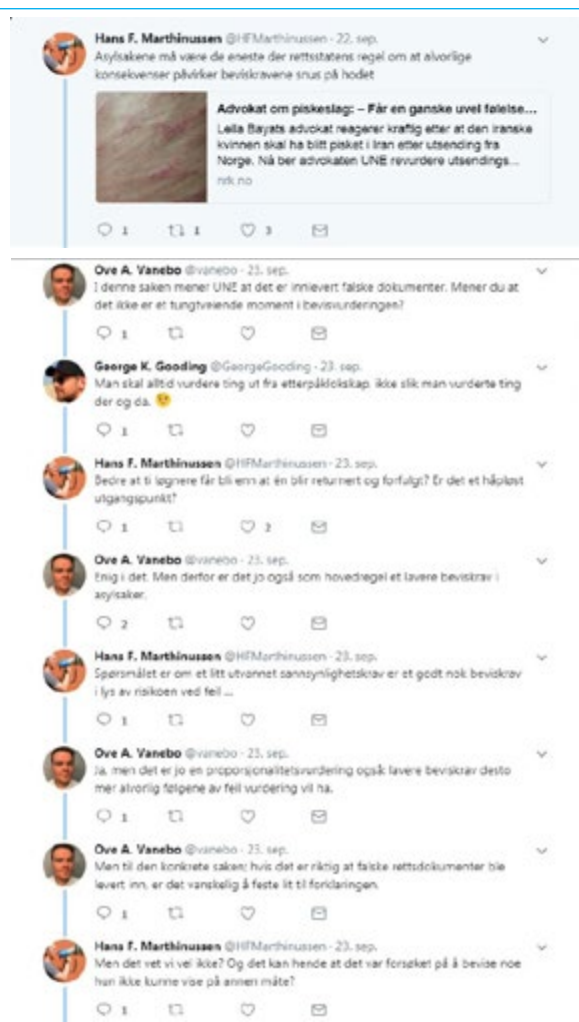
Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningsordet til redaksjonen@advokatbladet.no innen 23.oktober. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

Vinneren av kryssordet i august/september er Jan Arild Rømmen, Sogndal. Vi gratulerer! Løsningsordet var PROSESS

Den liberale jusprofessoren **Hans Fredrik Marthinussen** fastslo at asylsakene sto i en særstilling i rettsstaten Norge, og fikk raskt svar fra tidligere statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet og nåværende **Kluge**-advokat **Ove Vanebo** og den norsk-amerikanske mediekritikeren **George K. Gooding**.

Advokat **Jon Wessel Aas** var godt fornøyd med at begrunnelsen for Eirik Jensen-dommen kom før selve dommen:

Jussformidlingen i Bergen besøkte Bergen fengsel for å holde foredrag om arbeidsrett og husleierett.

Wiersholm-partner **Kristine Hasle Øverby** ville berolige dem som er bekymret for at få kvinner kommer gjør karriere i største advokatfirmaene med at selskapet nylig har forfremmet ni kvinner – og én mann.

Dommer i Oslo tingrett, **Kim Heger** hadde en klar mening om innvandring- og integreringsminister Sylvi Listhaugs tur til Rinkeby utenfor Stockholm.

Finn Eide, partner og leder for Deloitte's Stavanger-kontor, reiste miljøvennlig på jobbtur.

Henrik@advokatbladet.no
Følg Advokatbladet på Facebook, Twitter og Instagram
@Advokatbladet

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

26.000 LESERE (TNS GALLUP)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2017

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 19.400
2/3 – 116 x 234	kr. 17.200
1/2 – 176 x 123	kr. 14.250
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.400
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.500

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no
Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.
Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2017

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
11	26. oktober	8. november
12	30. november	13. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no
Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.
Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.

Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner
6-20 annonser: 14.000 kroner
21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer!
Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR
Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Telefon: 22 03 50 50
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÐ

Jon Wessel-Aas (leder)
Gunhild Lærum
Ina Lindahl Nyrud
Emanuel Feinberg

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.
Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

JOURNALIST
Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Telefon: 481 63 444
Mobil: 482 28 776

ABONNEMENT

abonnement@advokatbladet.no

Bladet utgis 10 ganger i året.
Priser abonnement per år:
Vanlig 670 kr
Studenter 350 kr
Advokatassistenter 375 kr
Utland 820 kr
Enkeltblader 65 kr

TIPS REDAKSJONEN

Redaksjonen tar gjerne imot tips til reportasjer.
tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekreter.,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mette Håtvædt Tønsberg
mette.tonsberg@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no, Aurskog
Telefon: 63 86 44 00

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg,

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

ADVOKATFORENINGEN

CAVOUR

CANALI
CARLOS SANTOS
CAVOUR
CESARE ATTOLINI
COMMON PROJECTS
CROCKETT & JONES
DIEMME
EDWARD GREEN
MOORER
PANTHERELLA
PT05
RING JACKET
ROTA
ZIMMERLI

CAVOUR.CO

VIKATERRASSEN

Vi har åpnet i Vikaterrassen, Oslo! | Shop også online @ cavour.co